

Rivinus, Augustus Quirinus. D. Aug. Quirini Rivini, patholog. atque bot. profess. publ. in Academia Lipsiensi, Manuductio ad chemiam pharmaceuticam. Et Joh. Franc Vigani, Veronensis Medulla chymiae variis experimentis aucta multisque figuris illustrata. Cum indice rerum & verborum locupletissimo. Accedit Chymia curiosa variis, non solum ex regno vegetabili, sed etiam ex minerali, & animali, experimentis adornata. Cura Friderici Roth-Scholtzii.

Norimbergæ, apud Hæredes Jo. Dan. Tauberi. M D C C XXVIII., 1718.

Cote : BIU Santé Pharmacie 11375

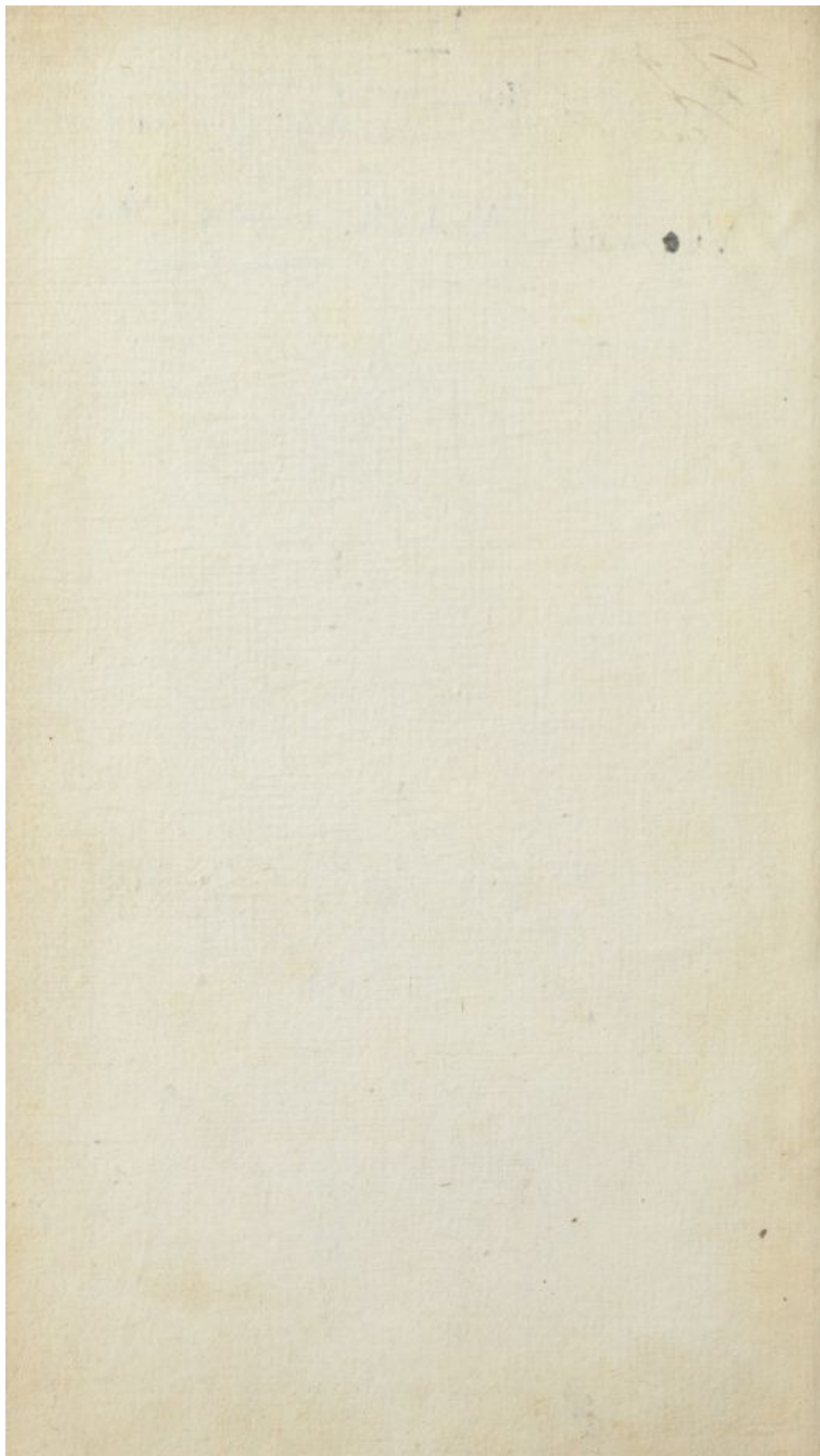

Table

- 1° Rivinus - *Manuductio ad chemiam pharmaceuticam*
Norimbergæ, 1718, 74 p.
- 2° Viganus - *Medulla chymicæ* - Norimbergæ,
1718, 134 p.

Theodorus Baron Regia
Scientiarum Academia
Socius et Doctor Medicus
Parisienſis, Censur Regius.

Index Caputrum.

1. de aquis destillatis. pag. 5.
 2. de oleis destillatis. 11.
 3. de spiritibus ardentibus. 16.
 4. de spiritibus aëris. 22.
 5. de spiritibus minoris et salibus
volatilibus. 27.
 6. de salibus fixis. 33.
 7. de salibus essentialibus et
salis. 39.
 8. de tincturis et essentis. 46.
 9. de Extractis. 53.
 10. de sublimatis. 59.
 11. de magisteriis et præci-
pitatis. 61.
 12. de urtis et foculis. 68.
-

11375, 11,38¹⁰
D. AUG. QUIRINI RIVINI,

Patholog. atque Bot. Profess. Publ.
in Academia Lipsiensi,

MANVDCTIO

ad

CHEMIAM

PHARMACEVTICAM.

Et
JOH. FRANCISCI VIGANI,

Veronensis

MEDVLLA

CHYMIAE

Variis Experimentis aucta multisque

Figuris illustrata.

Cum Indice Rerum & Verborum locupletissimo.

Accedit

CHYMIA CURIOSA

Variis,

Non Solum ex Regno Vegetabili, sed etiam

ex Minerali, & Animali, Experimentis

Adornata.

Cura

FRIDERICI ROTH-SCHOLTZII!

Norimbergae,

Apud Haeredes **JO. DAN. TAUBER!**

M D C C XVIII

Les N°s 61 à 64 sont déposés.
Collationné le 26 juillet 1843
J. B.

M. A. N. V. D. C. T. I. O.

M. A. N. V. D. C. T. I. O.

M. A. N. V. D. C. T. I. O.

M. A. N. V. D. C. T. I. O.

M. A. N. V. D. C. T. I. O.

M. A. N. V. D. C. T. I. O.

M. A. N. V. D. C. T. I. O.

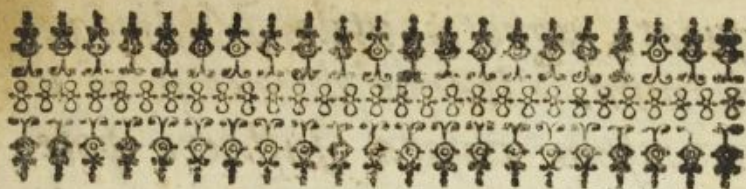
M. A. N. V. D. C. T. I. O.

M. A. N. V. D. C. T. I. O.

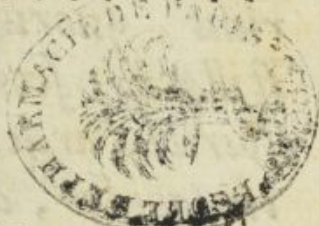
M. A. N. V. D. C. T. I. O.

M. A. N. V. D. C. T. I. O.

M. A. N. V. D. C. T. I. O.

J. D.

DUm *Artemeam*, quæ medi-
camentorum preparatio-
nem Chemicam docet, ag-
gredior, atque in Tyronum gra-
tiam Compendium meditor facile,
sufficiens tamen ad legitima Che-
mie fundamentarite addiscenda;
non alia æquè commoda occurrit
methodus, quàm si cuncta synthe-
tice tradantur. Nec enim mihi
propositum est, singula examinare
velle, ~~an~~alyti magis Physicâ quàm
Medica; sed id potius intendo,
ut monstrem, quomodo ex conve-
nienti materia remedium parari
A 2 queat,

queat, agrotis utile Medicoque
dignum. Itaque duodecim in u-
niversum capita sufficere pote-
runt, quorum primum aquas de-
stillatas, secundum olea, tertium
spiritus ardentis, quartum spiri-
tus acidus, quintum Spiritus u-
rinosus & salia volatilia, sex-
tum salia fixa, septimum salia
essentialia & salsa, octavum
tincturas & essentias, nonum
extracta, decimum flores & sub-
limata, undecimum magisteria
& precipitata, duodecimum fe-
culas atque calcinata preparare
docebit.

C A P.

C A P. I.

De

Aquis destillatis.

§. 1.

Si quis aquas destillatas examinat, quarum longè supra bis centum numerantur in Officinis nostris, eum latere haud potest, paucissimas utiles, plerasque supervacaneas esse, si non ex toto ineptas, adeoque magis ad amplificandum Pharmacopœæ ornatum, quam ægri usum comparatas. Nam & annus præterlabitur non unus, quo nemo inter Medicos, puta politiores, ne quidem cogitat de aqua althææ atque malvæ, centumnodii, ebuli, herniariæ, lapathi, mercurialis, nicotianæ, nummulariæ, parietariæ, persicariæ, scrophulariæ, senecionis, squammaræ, vermicularis, urticæ, &c.

§. 2. Neque adeo aberrabit Pharmacopœus, si quando loco aquarum in genere omnium refrigerantium, minus odoratarum, insipidarum, fatuarumque fontanam substituat, aut potius destillatam tonitrualem, nivalem,

A 3

valem,

valem, roremve majalem, pro iis videlicet, qui cruditatem aquæ non coctæ abhorrent, vel etiam spiritu saleque delectantur universali. Inter ceteras qui præstantiores eligere velit, paucissimis certe analeptics, sudoriferis, aperitivis, anodynis &c. contentus esse poterit, præsertim cum non tam expetantur propter se, quam propter aliud, scilicet ut pro vehiculo inserviant aliis medicamentis vel assumendis vel exterius applicandis.

§. 3. Quandoquidem igitur satius est, paucas utiliores parasse aquas, quam quibusvis etiam ineptis non ornasse, sed onerasse officinam, non abs re fore arbitror, si modum ritè parandi ejusmodi aquas recenseam. Et quanquam hæ ipsæ tanti non videantur momenti, certum tamen est, tota die etiamnum in earum destillatione aberrari, ut metuedum sit, ne in difficilioribus plane deficiat, quod in levioribus hæsitat judicium.

§. 4. Peccatur autem in eo maximè, quod promiscue quævis, inodora & insipida recipiantur non modo ad destillationem aquarum simplicium, sed & compositarum, cum tamen certum sit, nil quicquam medicamentosi ex ejusmodi materia per illam destillationem haberi posse. Quid enim, quæso, bolus Armena, terra sigillata & Lemnia sibi volunt? quando e balneo Mariæ destillanda est aqua cordia-

cordialis frigida Herculis Saxoniz. Quid margaritæ, cornu cervi, ossa de corde cervi, atque lapides percarum in aqua carbunculi? quid hirundines in aqua antapoplectica? quid vituli pulmones in antiphthifica? atque sic porro.

§. 5. Equidem jamjam intelligo, aquas modo nominatas adhuc satis usitatas ac utiles esse; nimirum quatenus ab ingredientibus laudabilibus alia occultantur ignava. Quid enim opus est tanto apparatu, addendisque floribus liliorum convallium, lavendulæ, rorismarini, rosarum? &c. si quæ vera virtus est hirundinum vel picarum adversus apoplexiam, vel epilepsiam. Verendum autem, ne inde parata simplex aqua plane eadem sit cum quavis simplicissima.

§. 6. Quanquam enim alias per ignem e partibus animalium habeatur sal volatile satis potens, e terra sigillata similibusque liquor acidulus; frustra tamen operabitur, qui affusa aqua per vesicam tale quid expellere tentabit. Ridiculum autem est e vivis adhuc pullis spiritum colligere velle vivificum, distillationem in balneo vaporoso instituendo; quasi vero spiritus ille vitalis hirundinum, picarum, turturum, cornicum, ciconiarum, atque catellorum instar muscarum capi, aut a fale quodam fixo vere figi queat.

A 4

§. 7.

§. 7. Itaque ut paucis rem omnem complectar, vanum est ex animalibus parare aquas, e mineralibus admodum difficile; neque ulla nos urget ratio, propter quam adeo anxie animantium sperma sterque colligere, aut etiam lapidibus minerisque destillandis infundere velimus, cum vel solæ plantæ plus satis sufficiant.

§. 8. Nimirum si ea saltem seligamus e plantis, quæ magis volatilia & odorata sunt, siue integræ fuerint herbæ, siue radices tantum, cortices aut ligna, siue folia, flores, semina, fructusve, non deerit certe materia conveniens, unde aquæ destillari queant magis efficaces, e. gr. pro scopo analeptico recipimus fragrantiora illa aromatica, *flores lavendule, rorismarini, salvia, liliorum convallium, herbam serpilli, thymi, majoranæ, origani, ocimi, menthæ atque melissæ, cardamomum, cubebas, cinnamomum, cortices citri & aurantium, sassafras &c.* Si minus acrem desideras aquam, recipe *flores rosarum, violarum, tunicæ, primulæ veris, keyri, liliorum alborum, pæoniæ, caprifolii, citri, aurantium, tiliæ cum santalo citrino.* Ad aquam diaphoreticam pro scopo resolvendi vel expellendi sumamus *flores sambuci, ulmarie, calendule, obamomillæ Romanæ & nostratis, herbam centaurii minoris, scordii cum radice Imperatorie, levistici, angelicæ, petasitis &c.* Ad aquam

aquam diureticam, vel in genere aperitivam
 recipe *baccas juniperi, semen anisi & fœniculi,*
flores pruni sylvestris, herbam abrotani, chære-
folii, petroselini. hederæ terrestris, chamæpityos,
artemisiæ, veronicæ, pulegii, rutæ, nasturtii,
cochleariæ, radicem armoraciæ &c. Ad aquam
 anodynam, *flores papaveris errat & nymphææ,*
crocum, semen anethi & coriandri, herbam pâ-
ridis, solani &c.

§. 9. Antequam vero destillatio horum
 simplicium instituatur, præmitti potest quæ-
 dam eorum præparatio, ita ut, si res exigat
 & materia sit minus succulenta vel durior,
 affundatur aqua sufficiens, & digeratur, do-
 nec per macerationem emollita fuerit. Ne-
 que inconsultum est, loco aquæ communis
 vinum affundere aut spiritum vini, si quæ plan-
 tæ admodum oleosæ vel resinosæ recipiantur;
 nam & similem aquam spirituosam impetra-
 mus, si, quæ idonea sunt, per aliquot dies se-
 ponantur ad fermentationem.

§. 10. Immittitur postea destillandum in
 vesicam cupream, quousque illius duæ fer-
 me tertiæ repleantur; si minor ejus habeatur
 quantitas, loco vesicæ cucurbita recipia-
 tur humilior, vel retorta vitrea, atque tum
 ex arena vel balneo destillationem absolvi-
 mus. Qui vero circa delicatiores aquas
 curiosior est, ei non displicebit balneum va-
 A s pōro.

porosum ZWELFERI, ita enim nec admisceri debet aqua communis, nec empyrevma meruendum est, prout in vulgari aquarum destillatione.

§. 11. Sufficit autem paucissimus ignis, si per vesicam destillemus, atque ut magis clara per rostrum prodeat aqua, saepius renovare oportet refrigerium. Adhuc in vesica vel arena nullatenus licet humiditatem omnem abstrahere, prout in balneo maris vel vaporis; satius est ergo ad evitandam adustionem, tantum aquae vinive affundi, ut vires ingredientium abstrahi queant ante, quam medietas affusi liquoris in recipiente appareat.

§. 12. Tutissimum hoc in negotio est sensuum testimonium; quamprimum enim aqua deprehenditur insipida ac inodora, cessandum est ab operatione, nisi quod exempto residuo, si materia suppetat, immitti recens iterumque destillari possit. Præterea non contemnendus labor est, si quis aquam jam destillatam altera tertiaque vice reaffundere simili plantæ rursusque abstrahere velit, siquidem & hoc pacto non parum ejusdem virtus exaltabitur.

CAP.

CAP. II.

De

Oleis destillatis.

§. 1.

Quæ in officinis asservantur olea, alia quædam dicuntur proprie talia, alia improprie. Hujus generis sunt liquores varii per deliquium facti, oleum tartari per deliquium, perlarum, coralliorum, & lapidem concro- rum. Sed proprie talia non tantum destilla- ta sunt, sed & plura vel simpliciter expressa, vel infusa rebus aliis ideoque composita. Expressa sunt oleum olivarum, lini, raporum, amygda- larum dulcium & amararum, nucleorum persico- rum, nucis juglandis & avellanarum, seminis papaveris albi, hyoscyami, eruce &c. circa quarum præparationem nihil aliud notatu di- gnum occurrit, quam quod semina istiusmo- di oleosa, si haberi possunt, recentissima, ex- cortiata, incisa & contusa sub prælo fortiter exprimenda sint.

§. 2. Infusa fiunt, quando expresso, e. g. quod usitatissimum est, oleo communi im- merguntur extrahenda. Sed hæc ipsa vel molliora sunt aut suaveolentia, uti flores hype- rici, verbasci, liliorum alhorum, rosarum, viola- rum,

rum, keyri, item menthae, abrotani, chamomillae, ruta &c. Atque tunc satis est, si in clauso vase asserventur cum affuso sufficiente oleo, aut etiam per aliquot dies radiis exponantur solaribus: vel duriora sunt ac minus odorata, quæ si coctionem non requirunt, tolerant tamen minore cum jaçura virium; v. g. *radix Aristolochiae rotundae, gentianae, atque capparum* recte coquuntur in oleo amygdalarum amararum ad parandum oleum scorpionum compositum, item in aliis costus, absinthium, pyrethrum, euphorbium &c.

§. 3. Verum missis expressis infusisque hic loci saltem de oleis destillatis sermo erit. His vero materiam non vegetabile saltem, sed & animale atque minerale regnum præbet. Et quandoquidem oleum non nisi solutum sulphur est, satis apparet, sulphurea in universum omnia & inflammabilia ad oleorum destillationem fore idonea, e contra quæ flammam non concipiunt, uti saxa & metalla, omnino inutilia. Nihilominus sciendum, dari etiam quædam sulphurea, e quibus oleum per se destillari æque commode non potest, saltem quod fluidum illud, sulphuri solvendo aptum, non adsit, quemadmodum in sulphure communi, arsenico, camphora, aliisque videre licet.

§. 4. Abundant autem oleo in regno animali

mali cera & mel, butyrum & pinguedo, nec destituuntur eo cornua, dentes ac ossa reliqua: paucissimum est in carne, sanguine, bile atque urina. Sed longe major oleorum numerus e regno vegetabili officinas ingreditur; siquidem plurima sunt, quæ parantur e plantis fragrantioribus, mentha, lavendula, origano, majorana, thymo, serpillio, melissa, pulegio, salvia, chamomilla vulgari & Romana, ruta &c. ex seminibus anisi, feniculi, baccis juniperi, nuce moschata & mace, caryophyllis, ex corticibus citri & aurantium, ex radice angelicæ, calami aromatici, & zedoariæ, ex ligno coryli, rhodio, e cinnamomo, item mastiche, olibano, terebinthina &c. E regna minerali vix quicquam occurrat præter succinum.

§. 5. Quemadmodum vero hæc ipsa concreta inter se multum discrepant, ita & modus procedendi ut olea præbeant, variat insigniter. Nimirum quæ durissima sunt, uti cornu cervi, ebur, lignum coryli &c. ea saltim fracta retorta committuntur terrea, atque sic ab igne nudo paucas intra horas oleum expellitur omne, a reliquo destillato non difficulter separandum, si modo in chartam bibulam simul infundatur, ut post transitum ejus, quod aquosum est, oleum reservetur in filtro.

§. 6. Quæ magis sulphurea sunt uti succinum, cera, butyrum, mastiche, terebinthina
&c. cum

&c. cum ignem nudum non tolerant, per retortam vitream ex arena destillari possunt. Interim tamen ne sic quidem satis tuto procedimus, si solitarie destillentur, siquidem succinum, si ignis gradus parumper intendatur, vasa disjicit, mastiche, mel, butyrum &c. in spumam attolluntur, atque in vas recipiens facile effusa irritum reddunt laborem. Itaque non male iis duplum aut etiam triplum arenae vel salis addimus, ut ab admixtis quodammodo coerceatur eorundem impetus.

§. 7. Reliquas vegetabilium partes (exceptis resinis) per vesicam ordinarie destillamus ad eundem plane modum, quo aquae solent. Videlicet praemissa incisione vel contusione affunditur aqua satis copiosa, & si durius fuerit ingrediens, per noctem & ultra, si lubet, maceratur, cavendo tamen fermentationem, siquidem tantum semper decedit oleo, quantum accedit spiritu ardenti. Quo largior autem affusa erit aqua, hoc felicius succedit operatio, hoc facilius evitari potest empyrevma, praesertim si rite in simul refrigerium, nunquam negligendum, observetur.

§. 8. Colliguntur autem hac ratione olea omnium suavissima, quae nulla quidem rectificatione opus habent, prout illa foetentia cum primis per retortam terream igne nudo parata. Ut enim oleum v. gr. cornu cervi,
tarta-

tartari, vel etiam succini clariora evadant, & quadantenus ab intolerabili fœtore liberentur, optimum est, si per retortam abstrahuntur ab ossibus ustis, vel cineribus, aut saltem aqua communi largius affusa. Nec omnino vana est Glauberi methodus, qui uti spiritum salis aromatibus destillandis affundit, ita & olea jamjam destillata, si gravem odorem spirent, eodem pacto cum spiritu salis rectificat; verior autem, ne istiusmodi processus sit magis curiosus quam lucrosus: ut taceam ab acido spiritu non parum enervari olea, ea præcipue, quæ sale gaudent volatili.

§. 9. Alias in genere tales mihi vix probantur modi, quibus nonnulli conantur magis immutare concretorum nativam virtutem, quam eandem servare. Quid dicam de oleo laterino, titulo speciosiore *oleum Philosophorum* dicto? Certe oleum illud expressum olivarum in se laudatissimum est medicamentum pro scopo refrigerandi, humectandi, doloresque mitigandi; hæ vires ut destruantur, omnes intendunt nervos; videlicet ignienda primum sunt laterum fragmenta, oleoque communi immergenda, ut illud absorbeant, atque hoc non sine cautione fieri debet, nisi enim illico vas continens tegatur, flammam concipit oleum ac perditur: postquam igitur ab adjectis sufficienter lateribus exhaustum est,

est, tum vero in retortam conjicitur, ut inde per destillationem iterum repetatur, foetens puta, acre ac toto coelo diversum a recenti oleo.

§. 10. Putasne vero laborem hunc esse Philosopho dignum, non præparare simplicia, sed corrumpere? Nec enim tantum esse poterit desiderium foetentis olei, cum ex cornu cervi, ebore, tartaro, similibusque non ignobiliora prostant, in quibus tamen rectificandis asservandisque & tempori & vasis, & operæ parcent plerique. Adhæc in locum ejus oleum succini nihilo carius substitui potest commode, vel oleum terbinthinæ, aut juniperi, vel potius ipsum nativum petreæ oleum, quæ omnia viliori quidem pretio vendi solent, at longe gratiora sunt, ne dicam efficaciora, tam usu interno quam externo.

CAP. III.

De

Spiritibus ardentibus.

§. 1.

E Quidem tria spiritum genera in arte nostra occurrunt, unum ardentium, alterum acidorum, tertium urinosorum; quoniam vero in sequentibus de spiritibus acidis seorsim,

sim, itemque de urinosi peculiari capite agendum erit, hic loci tantummodo dicam de inflammabilibus, sive iis, qui neque acidi vere, neque urinosi sunt, sed volatiles & sulphurei seu oleosi, ita ut ab admoto igne accendi queant facillime.

§. 2. Fiunt autem hujusmodi spiritus communiter e frumento, baccis juniperi, aut uvis vel potius vini fecibus, & quidem adeo copiose, ut a destillatoribus aut vetulis non modo vendibiles per urbem circumferantur tota die, vel juxta compita forumque exponantur, sed & hinc inde in ganeis instar cerevisiæ vini-que distrahantur pretio certe vilissimo.

§. 3. Præterea non parvus est in Pharmacopoliis spirituum ardentium numerus, e vegetabilibus puta variis paratorum; sunt enim quidam e fructibus, rubii ideii v. gr. e fragis, cerasis, pomis borsdorffianis, cydoniis, baccis sambuci &c. alii e floribus tantum, uti sambuci, rosarum, liliorum convallium, rosmarini, tilia, vel keyri &c. alii e radicibus, ut angelicæ, zedoariæ, acori, alii e plantis fere integris, aut etiam foliis, uti cochlearia, absinthio, centauro minore, chamomilla, mentha, melissa &c.

§. 4. In præparatione horum spirituum ante omnia fermentatio simplicium, hunc scilicet in finem, ut succedentibus particulis he-

B

tero-

terogeneis, quod volatile est ac spirituosum sui juris fiat; nisi enim præmissa fuerit fermentatio, e. gr. multi, frustra expectabis spiritum ardentem, quem e vino non difficulter impetrabis.

§ 5. Itaque si vegetabile fuerit succulentum, succus recipi ex eo potest instar musti expressus, sin minus, aqua saltem communis affundatur pro lubitu, atque sic ad aliquot dies seponatur, donec spuma inter fermentandum nata, rursus subsidere incipiat. Atque id ipsum paucos intra dies contingit, ut non necessum sit ad accelerandum opus adiectione fermenti, vel quod aliis arridet, sacchari, salis tartari, aut cerevisiæ secum.

§ 6. Cavendum potius est, ne diutius assevetur post fermentationem destillandum, præsertim in loco tepido, & vase non satis clauso; fieri namque solet, ut paulo post acefcat liquor ac denique vappescat, locoque spiritos ardentis, si destilletur, phlegma prodeat vel insipidum, vel acidulum, vel denique putridum ac urinosum.

§ 7. Atque ideò nec ineptum arbitror, si quæ ad fermentandum æque apta non sunt, seu nimis volatilia fuerint, uti radix armoraciæ, cochlearia, similiaque antiscorbutica acris, sive admodum sicca, uti cassias, cinnamomum, atque aromata reliqua, item radices

ac

ac semina duriora destillentur cum vino, vel potius spiritu vini, aut loco ejus spiritu juniperi aut frumenti. Etenim quem addimus, spiritus vini e. gr. dum abstrahitur, elevat secum unitque particulas concretorum acres, salinas ac oleosas, atque tum nihil aliud relinquitur in fundo, quàm iners & exhaustum residuum, odore ac sapore orbatum desiderato.

§. 8. De cetero destillatio spirituum ardentium per vesicam vel cucurbitam vitream ad eundem modum fieri potest, quo aquæ vel olea destillari solent; hoc saltem notandum, cum spiritus admodum sint fugaces, ac impetuosissimi, juncturas cum cura undique claudendas, subiectumque ignem non nisi lenissimum esse debere; alioquin frustraneus erit labor, ne dicam periculosus, quoniam erumpens spiritus flammam, quam facile concipit, longè lateque diffundit in laboratorio.

§. 9. Hæc peracta destillatione, præcipue si spiritus per abstractionem paretur, optimum est opus repetere, eundemque spiritum a recenti materia iterum iterumque abstrahere. Hoc enim pacto fieri potest, ut spiritus juniperi v. g. affusus cochleariæ adedò tandem evadat igneus, ut vix degustari queat absque metuenda Linguae læsione. Quid? quod & rosarum spiritus per fermentationem paratus longe suavissimum spirat odorem, si a recen-

tibus abstrahatur floribus : idem de cæteris esto iudicium.

§. 10. Superest ergo, ut rectificetur adhuc spiritus, ac liberetur a phlegmate abundante; Id quod per cucurbitam satis altam optimè præstamus, ut striæ scilicet in alembico observari queant. Quamdiu enim ignem adhibemus moderatum, tamdiu non faciliè phlegma simul assurgit; ubi verò striæ jam deficiunt, guttulaeque aquosæ vel in alembico, vel vase recipienti apparent, tempus est, ut, ablato spiritu, in aliud appositum vitrum colligamus aquam, quæ tum sequitur, spirituosam.

§. 11. Si retè operatus fueris, unica rectificatio sufficere poterit, ut spiritum acquiras alcoholisatum, seu somme subtilem. Signum huius rei erit, si injectus pulvis pyrius, accensa in cochleari quadam portione spiritus, post huius consumptionem simul conflageret. Quandoque enim tantillum phlegmatis spiritui admixtum est, frustra expectabis detonationem, siquidem aquosum illud ab accensione omnino tuetur pyrium pulverem.

§. 12. Denique nec reticere possum, quod circa asservationem spirituum ardentium meo cum damno didici, scilicet vitrum nunquam adeo implendum esse, quin aliqua ejus pars, tertia puta vel quarta, relinquatur vacua; ubi enim accedente levissimo calore vel mo-

tu

tu spiritus sese expandere conatur, oſculum aurem vasis probe obturatum eſt. tum vero nihil obſtat, quo minus vitrum ſatis firmum perrumpat atque diſjiciat.

ſ. 13. Haſtenus de ſpiritibus ardentibus e regno vegetabili deſumptis, atque hi ſufficere nobis poterunt, ut non neceſſe ſit in mineralibus vel animalibus quenquam anxius occupari. Si quis tamen *mel*. præmiſſa ſolutione ac fermentatione examinare velit, reperiet hoc quoque in ſubjecto, quod ei ſatiſtecere queat; dubium tamen erit, annon & hic ipſe ſpiritus ad vegetabilia referri debeat, cum *mel* opus quidem ſit apum, at revera florum dulciſſima proles.

ſ. 14. Interim negare non poſſum, in deſtillatione cornu cervi, v. gr. ſanguinis humani &c. ſtrias quoq; non paucas occurrere; quandoquidem vero eorum deſtillatio empyreuma neceſſario conjunctum habet, itaque nemini auctor ſum, ut his rectificandis multum inſudet, cum foetor talis vix ſatis tolli queat, quomodocunque inſtituatur negotium.

ſ. 15. Eodem jure non admittimus ad hanc ſpirituum ardentium claſſem, ſi quid forte per deſtillationem e mineralibus expellatur, quod ſub forma ſtriarum appareat. Quemadmodum enim ex animalium partibus parati ſpi-
B 3
ritus

ritus a sale volatili odorem, saporem, virtutemq; adipiscuntur, ita certe quod ex mineralibus spirituosum colligitur, ad acido nunquam non adulteratur ita, ut potius ad acida quam inflammabiles spiritus referendum sit, prout exemplo spiritus vitrioli volatilis clare apparet.

CAP. IV.

De

Spiritibus acidis.

§. 1.

Horum materiam si quis quærat, aptiorem non inveniet, quam in regno minerali qui enim ex sale, nitro, vitriolo aut sulphure parantur spiritus acidi, ii profecto & gratiores sunt, & efficaciores præ omnibus, quos vel vegetabilia vel animalia subministrant.

§. 2. Equidem fateor in formicis majoribus acidum etiam non ignobile aut ingratum deprehendi, quando scilicet spiritus vini ab iis aliquoties abstrahatur. Quanquam vero & hic *spiritus formicarum* si recte procedatur, linguam fere acrimonia sua erodat, pro puro tamen acido spiritu haberi non potest, ob affusi spiritus vini maiorem quantitatem.

§. 3.

§. 3. Qui e *melle* vel *saccharo*, aut *mastiche* similibusque resinis, item e *lignis* paratur liquor, acidus quidem plus minus est, ast inter magis sapidos mineralium spiritus asservari non meretur. Destillantur enim illa ordinarie per retortam vitream ex arena, itaque calore moderato saltem colligitur phlegma acidulum; si vero ignem continuare velis & augere, ad acquirendum potentius acidum empyreuma non evitabis facile; Cumq; sal volatile simul expellatur; *spiritus* non amplius acidus est, sed *acris salsus*.

§. 4. Id enim præ spiritibus ardentibus peculiare habent acida, quod phlegma in his semper præcedat, cum alias spiritum sequatur; atque ideo qui *acetum* destillare cupit, non nisi tum demum acetum laudabile impetrabit, quando phlegmate abstractio remotoque guttæ satis acidæ in vas excipiens destillant.

§. 5. Et quandoquidem acetum ad siccitatem usque destillari non potest, quin adhuc notabilis ejus quantitas in vitri fundo relinquenda sit ob metuendam adustionem, idcirco non ineptum est, si acetum desideretur potentius, ut, quod in *viridi aris* concentratum est, expellatur iterum. Atque hoc ipsum facili negotio efficimus, si modo æs viride pulve satum, ac tantisper aceto irroratum, per retortam vitream ex arena destilletur igne

B 4

grada-

gradatim aucto; nam & hac ratione post phlegma paucum spiritus prodit sub forma lactearum nebularum, summe volatilis ac impetuosus, adeoque probè custodiendus.

§ 6. Est autem modus destillandi *spiritus acidus* e mineralibus talis: sumantur v. gr. *sals* vel *nitri* lb. ij. his solutis aut saltem contusis addatur, ad evitandam fusionem, triplum boli communis vel argillæ, quo additamento non indiget *vitriolum*, propter copiosas, quas continet particulas metallicas, misceantur itaque vel in forma pulveris, vel, quod magis probo, fiant exinde globuli ad magnitudinem eam, quam collum retortæ terreæ admittit; Postquam desiccati fuerint globuli, mittantur in retortam satis capacem, ita tamen, ut hujus dimidia pars, aut ad minimum tertia, relinquantur vacua. Deinceps in furno reverberii instituaturs destillatio, in principio quidem igne lenissimo, donec spiritus prodeant sub forma nebularum, candidarum quidem e sale vel vitriolo, sed rubrarum e nitro.

§ 7. Nimirum phlegma illud, quod primò egreditur, præcipuè si destilletur *vitriolum* non calcinatum, particulas secum vehit summe volatiles ac pene incoercibiles; & quamvis recipiens sit vas amplissimum, diffilit tamen ab earum impetu, si ab igne urgeantur nimium. Id verò amplius metuendum non est.

est, quando fixiores spiritus per modum fumi ex retortæ collo egrediuntur, nisi fortè hoc ipsum, ab intensissimo calore candens, vitrum rumpat applicatum.

§. 8. Continuumus cæteroqui destillationem eousque, donec nebula paulatim cessent, quanquam ignis gradus adhibeatur fortissimus. Idcirco nec una dies operi huic absolvendo sufficit, sed ad tertiam usque vel quartam & ultra protrahitur labor, præsertim si quis paulo maiorem sumserit materiæ quantitatem, aut debiliorem ignis gradum adhibuerit nimis timidus.

§. 9. Eum ergo in finem, ut mihi videtur, retortam invenerunt tubulatam, cujus superius aut etiam laterale collum & aperiri potest, ad ingerendam pro lubitu materiam, & claudi, ad retinendos spiritus, ac in recipiente colligendos. Ad hunc enim modum ex nitro cum vitrioli duplo fit *aqua fortis*, ex nitri lb. i. cum salis ammoniaci filicumque contusorum lb. iij, fit *aqua regia*, ex nitro, tartaro & antimonio vel etiam sulphure variâ proportionem mixtis fiunt *clyssi minerales*.

§. 10. Nimirum si quis ope cochlearis minorem quantitatem pulveris istiusmodi mixti ad drachmas ferè duas unâ vice ingerat, nec prius superaddat novam materiam quam ubi nebula rariores ex retortæ collo in vas

B 5

exci-

excipiens prodire spectentur, tunc profectò nihil est, quod eum reddere queat sollicitum, si modò id agat, ut retortæ fundus continuò candeat. Atque ita labor iste satis quidem tutus est, & compendiosus, simul tamen laboriosus admodum ac propter exhaletiones minus gratas non parum tædiosus.

§. 11. Par est ratio *spiritus*, quem sub campana colligunt ex *accenso sulphure*, atque id eò vix ulius est *Pharmacopœorum*, qui non eundem potius a destillatoribus emat, quam ut foetorem illum summè nocivum ac fermè suffocantem toleret. Adhæc tantum ejus desiderium esse non potest, cum in illius locum non male substitui queat spiritus salis, vel vitrioli, vel nitri, aut etiam spiritus vitrioli Philosophicus, de quo inferius capite undecimo occasione Mercurii vitæ dicendum erit.

§. 12. *Alumen* autem hoc loco lubens prætereo, quoniam liquor, quem per destillationem fundit, non tam acidus est, quam ab initio insipidus, ac postmodum insigniter austerus. Vix enim credibile est, quàm pessimus sapor in sale deprehendatur, quod collo retortæ vel recipientis adhæret, salis cujusdam volatilis specieiem referens, cum tamen nil minus quàm urinosum sit.

§. 13. De cetero nihil superest, quàm ut rectificationem quoque spirituum acidorum
attin-

attingam. Aut enim ii nimis aquosi sunt, uti e. gr. spiritus vitrioli vel acetum destillatum, aut impuri sunt ob admixtas particulas terreas, metallicas aut sulphureas; cum verò rectificari possunt, & retorta vitrea igne arenæ, ita ut, spiritum acriorem si expetas, tollatur phlegma, & postmodum continuetur destillatio ad siccitatem usque, atque sic in retorta remaneat, quicquid heterogenei admixtum fuit.

§. 14. Quibus præterea spiritus ejusmodi acidus pro usu interno temperare placet, iis non repugnabo. Artificium omne in eo consistit, ut scilicet spiritui nitri vel salis, qui usitatiores sunt, addatur, e. gr. quadruplum spiritus vini rectificati, digeratur aliquandiu ac destilletur mixtura, & jam paratus erit *spiritus nitri dulcis vel salis &c.*

CAP. V.

De

Spiritibus urinosi & salibus volatilibus.

§. 1.

Quemadmodum vegetabilia conficiendis spiritibus ardentibus, & econtra mineralia inserviunt acidis, ita præ cæteris ad spiritus

ritus urinosos artificissima sunt animalia. Alia quidem recipiuntur integra, uti *millepedes*, *lumbrici terrestres*, *bufones*, atque *vipera*: alia partem quandam suggerunt vel duram, vel molliorem, aut etiam fluidam. Dura sunt ossa in genere, cornu cervi, ebur, ungula alcis, lapides cancerorum, testa ovorum &c. molliores sunt cor cervi, castoreum, secundina humana &c. ad fluidas referuntur sanguis humanus, & lotium.

§. 2. Quæ ex his succulenta sunt vel fluida, uti lumbrici terrestres, millepedes, secundinae, sanguis atque urina, vulgo quidem ad putrescendum seponunt; mihi verò sordidus ille labor ac pessimè foetens nunquam placere potuit, præsertim cum inter destillandum, quæ adeò succulenta sunt, facillimè in spumam atollantur, atque in vitrum recipiens effusa omnem destillationem non raro reddant irritam.

§. 3. Satiùs est autem desiccare humiditatem, quantum fieri potest, si tempus fuerit æstivum, in aëre libero aut radiis solaribus, vel potius lento calore furni, quod nullo non tempore licitum est. Nec metuendum erit salis volatilis dispendium, siquidem id ipsum a concurrentibus particulis oleosis & viscidis adeò tenaciter retinetur, ut non semel sanguinem ad remanentiam tertiæ partis calore

re

re satis intenso desiccaverim, absque ulla tamen salis volatilis iactura.

§. 4. Quod si proinde cornu cervi similiaque dura destillare velis, comminuantur ea, & immittantur frustillatim in retortam terream, donec ad collum usque repleatur. Deinde in furno reverberii fiat destillatio, igne omnino blando, atque tunc ab initio phlegma, postea oleum prodibit cum sale volatili, instar nivis recipientis parietibus adhærescente.

§. 5. Reliqua minus dura, uti serpentes, castoreum, sanguis &c. postquam desiccata fuerunt & incisa, per retortam saltem vitream ex arena destillari poterunt; ita enim ad eundem modum post phlegma comparabit sal volatile sub specie candidi fumi tandem exhalans e retortæ collo, quamdiu oleum stillat obscurum. Hoc itaq; non amplius depluente, finita est operatio, quam spatio unius diei satis feliciter absolvimus.

§. 6. His peractis quæ in recipiente confusa occurrunt, separari possunt hoc modo, ut ante omnia oleum a reliquo liquore sequestretur per tritorium, spiritus autem urinosus, ut a reliquo liberetur oleo, rectificari debet, vel ab adjectis ossibus ustis aut calce viva, vel ex affusa copiosiore aqua aut vini spiritu. Videlicet igne id fieri potest admodum blando, & quidem per cucurbitam vitream;

cream ; cujus loco si sumatur phiola satis alta, sublimabitur sal volatile in alembicum, sub forma sicca colligendum.

§. 7. Tam operosa rectificatione non indiget *spiritus salis ammoniaci*, atque ideo eum, si non omnibus salibus volatilibus, certè huic antepono, quod ex urina communi ratione parari solet. Optimum autem est, si salis ammoniaci lb. s. in aqua calida soluti, injiciatur æquale pondus calcis vivæ pulverisatæ, vel quod perinde est, ad farinæ modum extincta; dissiliunt enim non infrequenter vasa, præsertim si majora calcis vivæ fragmenta recipiantur.

§. 8. Qui calcem vivam abhorret, recipiat cretam vel quodcunque terreum absorbens, aut etiam sal fixum tartari, vel cineres clavellatos; satis est, si modo additum quid fuerit, unde satietur acidum salis in sale ammoniaco conficiendo adjecti. Hoc enim saturato, sal volatile, quod sal ammoniacum ex urina vel etiam fuligini possidet, libaratur iterum, ac exhalat, unde a subjecto igne in alembicum sublimatur, atque a superveniente aqua in liquorem solvitur maximè urinosum.

§. 9. Alias *fuligo* splendens ac durior, prout e fumo lignorum concrevit in camino, sal volatile satis copiosum præbet, quando
per

per retortam vitream destilletur ex arena. Verum nisi aliquoties rectificetur spiritus, & ab oleo summè nigricante a empyreumatico liberetur, obscuritatem rursus acquirit intolerabilem, cum sapore fumoso conjunctissimum.

§. 10. Præterea ex *vini fecibus* desiccatis, vel *tartaro* per additionem salis tartari vel cinerum clavellatorum *spiritus urinosus* & *sal volatile* per retortam terream destillatur. Ast qui vulgo vendi solet spiritus tartari, non nisi phlegma est acidulum, ab empyreymate olei foetentis quodammodo tinctum, adeoque nullius valoris.

§. 11. Nisi enim acidum destruaturs tartari, quod sal volatile figit, parum hujus per destillationem haberi potest. Atque ideo nec inconueniens est addere calcem vivam, quemadmodum in parando spiritu carminativo de tribus solent, vel silices contusos, quod in *tinctura ne*, *phritica* confectione usitatum est. Quibus cum egregiè convenit *sal tartari fugitivum* ROB. BOYLE, nam & nitrum adjicitur saltem ad detonationem promovendam; & modus destillandi idem est, puta per retortam tubulatam; & medicamentum ipsum, quod his modis paratur, ejusdem est dignitatis ac virtutis.

§. 12. Quamquam verò quæ ex tartaro & fuli-

fuligine parantur salia volatilia sufficere possent in regno vegetabili, præsertim cum ex animalibus plura suppetant, nihilominus variis modis tentatum est, annon & ex aliis plantis simile destillari queat sal volatile. Itaque per experientiam nunc tandem constat, facillimè talia impetrari, si modo putrescant herbae, præ cæteris aromaticæ, mentha, melissa, &c. vel amaræ, absinthium, centaurium minus atque similia.

§. 13. Operatio deinceps eadem est, qualem in destillandis partibus animalium succulentis annotavi; nempe destillantur per retortam vitream, si humida fuerint, in spiritum urinosum, si sicciora, simul apparrebit sal volatile in forma sicca. Verum, quod insimul prolicitur oleum, putridum est & longe alienum ab eo, quale per vesicam destillamus.

§. 14. Quodsi proinde placet saporem atque odorem servare specificum, non abs erit, ejusmodi salia vel a recentibus plantis abstrahere, vel quod idem est, instilletur oleum destillatum in spiritum salis ammoniaci cum spiritu vini paratum, aut abstrahatur istiusmodi spiritus urinosus ab extrahendis seminibus aromaticisque. His enim & similibus modis non erit difficile *salia volatilia* omnis generis *oleosa* & *aromatica*, acriora & mitiora facere, ad imitationem eorum, quæ
ante

antehac a Fr. de le BOE SYLVIO inventa, atq;
sub arcana præparatione non sine applausu
orbis divendita sunt.

CAP. VI.

De

Salibus fixis.

§. 1.

HOC nomine indigitantur alcalia, quæ nec
in aëre nec igne avolant pro more sa-
lium volatilium, sed constanter permanent, ni-
si in crucibulo nimium vexentur, nam & hâc
ratione pondus eorum successive decrescit.
In specie autem vox alcali ab initio dicta est
de sale ex herba kali, nunc verò de omnibus
prædicatur, quæ ad modum illius ex plantis
incineratis fiunt. Imò & abusive cuncta, quæ
instar eorum contrariantur acido, salia vocan-
tur alcalia, ita ut ad volatilia quoque accom-
modetur, qui fixis proprius erat titulus.

§. 2. Mihi verò hic loci saltem sermo erit
de alcalibus propriè talibus, prout e vegeta-
bilibus confici & asservari in Officinis solent.
Interim non inficior, ex animalibus quoque
per incinerationem tale quid haberi posse;
quoniam vero tantillum est, ac nullibi usita-
tum,

tum, ideoque nec hac vice attingi meretur. De *alkalinitate* autem, quod unicum ex regno minerali hactenus innotuit, dicam alia occasione, ubi de antimonio diaphoretico cap. VII. §. 11.

§. 3. Ad plantas igitur dum me convertō, ante omnia monendum est, selectum in iis institui debere, cum non omnia promiscue huic operi apte inserviant. Si quis enim v. g. cucumeres & cucurbitam, aut similia minus sapida sali fixo destinabit, item antiscorbutica illa nimis volatilia, cochleariam, nasturtium aquaticum, radicem armoraciæ, parum profecto ejus ex immensa mole obtinebit. Magis ergo conveniunt amara illa, *carduus benedictus*, *centaurium minus vel absinthium*, *aromatica*, *juniperus*, *rosmarinus*, *ruta*, *serpillum*, & in genere duriora & lignosam, uti *genista*, *ononis* &c.

§. 4. Modus procedendi sex absolvitur punctis. Primum est, ut planta desiccetur, alterum, ut comburatur in cineres, tertium, ut ex his affusa aqua sal extrahatur, quartum, ut transcoletur lixivium, quintum, ut per coctionem inspissetur ac desiccetur ad remanentiam salis, sextum, ut hoc ipsum depuretur, reddaturque candidum.

§. 5. Nimirum ante omnia desiccanda est *herba in aëre libero*, cavendo tamen, ne in acer-

acervum congesta incalescat sua sponte ac putrefiat; certum enim est, vix tantillum salis vixi tum impetrari, quando per putrefactionem jamjam volatilem naturam induerunt concretorum salia, uti exemplo ligni putridi, authore Helmont satis manifestum arbitror.

§. 6. Hoc fortasse pacto factum est, ut Tachenius parum adeo salis fixi e cineribus plantarum siccarum acquisiverit, atque ideo iusserit eas adhuc virides comburendas esse. Itaque ad inquirendam rei veritatem, aliquoties repetito experimento tentavi, num labor hic summe difficilis ac tadiosus, a majore salis copia tantillum compensetur; & ecce vanam esse cautelam illam non sine indignatione expertus sum.

§. 7. Videlicet eadem die colligi hederæ terrestris libras bis centum curavi, cujus dimidium die sequenti ad mentem Tachenii concremavimus sine flamma quidem luculenta, at non sine intolerabili fumo. Et quandoquidem nimia humiditas ignem nec facile admittit, nec fovet, itaque furnum venti in subsidium vocavi, egregie scilicet ab alia operatione candentem, exemptis nempe prunis, cineribusque flatu follis ejectis, ne quid heterogenei admisceretur, plantam successive immisi comburendam, ignem juvans, cum opus fuit-adhibitio eodem folle,

C 2

§. 8.

§ 8. Postquam vero altera portio hederæ terrestris desiccata esset ad remanentiâ saltem librarum novendecim, combussimus eandem quoque, sed minore cum difficultate. Reperti autem sunt cineres ejusdem ponderis cum iis, quos e succulenta servavimus, nempe libræ duæ cum dimidia, salis autem fixi post evaporationem primam e succulenta pariter & sicca fuerunt uncia circiter tredecim.

§. 9. Cum fumariam eodem modo tentarem, impetravimus cinerum quidem libræ tres cum dimidia, salis tamen quodammodo purioris uncias fere decem ex trecentis pariter centum libris, ac parte altera ad viginti & unam libram desiccata. Idem pondus chamomillæ cinerum quoque dedit libras tres cum dimidia, itemque salis fixi æqualem quantitatem cum fumaria. Et quoniam simile in absinthio aliisque observare mihi contigit, non possum, quin Tachenio intrepide contradicam; etenim concedo quidem prius e libra una cinerum, si herba fuerit recens, acquiri uncias fere quatuor, sed falsum est posterius, nempe aridarum herbarum cineres si ad libras quatuor recipiantur, vix dare salis unciam.

§. 10. Multum autem interest, quomodo
facta

facta fuerit plantæ combusto. Si enim satis incinerata non sit, minorem obtinebis salis quantitatem, quod e carbonibus nihil elixivari queat: si nimum calcinetur, non parum quoque salis in auram abit, itaque sic quoque non parum ponderis decedit. Quapropter optimum semper iudicavi & expertus sim, si post deflagrationem cineres candentes in acervum cumulentur, donec exustis successive carbonibus sponte sua, extinguantur.

§. 11. Refrigeratis cineribus, affundatur aqua frigida; si calidam affundas, cineresve recipias calidos, aut extractionem in calido instituas, deprehendes luculenter non modo lixivium, sed & hoc evaporato sal fore longe obscurius ideò, quod accedente calore alcali plus solvat particularum in cinere sulphurearum vel terrearum, candorem salis admixtione sua non parum deturpantium. Toties autem reaffundi potest cineribus recens aqua, quoties sapor adhuc contentum sal indicabit.

§. 12. Ubi vero infusum tale aliquandiu steterit, post repetitam sæpius commotionem baculo factam, transcolatio sequitur. Cumque lixivii major sit quantitas, quam ut per filtrum trajici possit commode, proinde magis conveniens erit, si effundatur supra papyrum duplicatam aut triplicatam, unà cum

C 3

sub-

subjecto panno suspensam lignoque firmatam circa marginem. Primum enim major pars lixivii cochleari ferreo majori desuper infundi potest, donec ipsi tandem cineres sub finem adjiciantur, quos ab initio statim admiscere non licet, quoniam transcolationem non parum remorarentur.

§. 13. Jam vero tempus est, ut evaporetur lixivium, & aqua affusa rursus ab extracto sale separetur; atque id in arena fieri potest e cucurbita decollata vitrea. Si vas sumatur ex argilla confectum, notabilis pars salis ab eo absorbetur. Si ferreum adhibeatur, metuendum, ne a croco martis quodammodo inficiatur alcali. Atque ideo sunt, qui pro arcano habent, idipsum evaporari e vase plumbeo, quemadmodum sal fontanum confici solet.

§. 14. Finita evaporatione illa, sal in vitro reperitur obscurum; intra quadrantem tamen horæ reddi potest omnino lacteum, si saltem in crucibulo perfecte fluat. Qui crystallos mavult, solvat idipsum in aqua pura, factaque filtratione iterum evaporationi tradat, sub finem adhibendo ignem tantum suppressionis; ita enim miro artificio crystalli variarum figurarum juxta diversitatem herbarum colliguntur, pellucidæ penitus instar sacchari candi.

§. 15.

§. 15. Nimirum quod in crystallos con-
crescit, falsum est omnino, nec pro more al-
calium in aëre per deliquium solvitur, sed re-
manens lixivium longe diversum est, ac pro-
xime ad naturam olei tartari per deliquium
accedit. Paratur autem hoc ipsum oleum e
sale tartari, quando diu calcinatus fususque
tartarus in cellam repositus ab humiditate loci
solvitur; ita enim sal fixum habetur in for-
ma liquida, quod, si placet, evaporatum sa-
lis naturam reinduit,

CAP. VII.

De

Salibus essentialibus & falsis.

§. 1.

Quæ hæcenus vidimus salia, tam volatilia,
quam fixa, certum est, sub hac forma
non præexistisse in mixtis, sed beneficio ignis
fuisse producta; volatilia quidem liberando
ab acidarum, oleosarum, terrearumque con-
sortio, fixa verò uniendo eadem salia cum
oleosis terreisque particulis. Verum, quæ
vocant *salia essentialia*, mediæ sunt naturæ, id
est, neque volatilia, neque omnino fixa, quip-

C 4

pe

pe quæ nec pro more salium volatillum nares feriunt atque avolant in aëre libero, nec inflar salium fixorum per ignem alcalisata sunt. Atque talia proprius videntur accedere ad naturam concretorum, cum inter se specificè differant, & non raro ipsum saporem plantæ, unde parantur referant, uti saccharum, sal acetosellæ atque acetosæ, tartarus vini &c.

§. 2. Fiant autem salia hujusmodi essentialia ex herbis, notabili sapore gaudentibus; nam minus sapida, cum parum salis abscondant, huic operi non sunt idonea. Modus ea parandi duplex potissimum in usu est, alius ferè sine igne, alius cum igne. Sine igne fit *tartarus vini* quando succus uvarum expressus post fermentationem sal suum successive deponit, affigitque parietibus dolii, quo aservatur; ad quem modum & succo aliarum herbarum similia quoque salia essentialia fieri nihil vetat, sed longum hoc est, atque patientiam præsupponit non omnibus concessam.

§. 3. Ad accelerandum proinde negotium ignem plures in subsidium vocant, succumque v. g. *acetosæ* clarificatum ad consistentiam mellis inspissant, seponuntque in cellam per aliquot dies, donec sal concreseat in vitri fundo, ab impuritate sua ulterius vindicandum. Quod si vero plantæ sint minus succulenta

culentæ, e. gr. *melissa*, *carduus benedictus*, *fumaria*, *chamomilla* &c. tunc aqua sufficienti affusa coctio præmitti solet, usque dum sapor omnis extractus fuerit; postmodum instar succorum inspissatur decoctum, depuratumque ad crystallisandum seponitur.

§. 4. Instar omnium esse potest *saccharum*, quod olim quidem e canna saccharitera colligebatur, quando id ipsum instar resinæ sponte transudans a radiis solaribus in sal ejusmodi essentialē dulcissimum conversum erat. Nunc vero longe depuratus maxima in copia ex Insulis Medera, Canariis, Maltha &c. adducitur, quale per expressionem coctionemque reiteratam conficiunt, ita ut mirum sit, quomodo tam operose paratum saccharum adeo vili pretio his in terris vendatur.

§. 5. Atque ideo præter saccharum tartarumque vix ullum aliud in officinis nostris essentialē sal asservatur, cum inter alia medicamenta facilius parabilia iisdem carere haud gravatim possimus, præsertim cum crystalli salium fixorum non male in locum essentialium substituantur. Saccharum autem ulteriore depuratione non indiget; ast vini tartarus, quoniam non parum fecis admixtum habet, post solutionem in aqua simplici factam supra ignem, & transcolationem in cremorem crystallosque abit.

C 5

§. 6.

§. 6. Quibus hæc tartari præparatio simplex & vulgo nota minus placet, si sal tartari fixo tantum aceti destillati affundunt, quantum ad ejus saturationem requiritur; Tartarus hoc pacto regeneratus, post abstractionem abundantis cum phlegmate aceti, infundo vitri in b titulo *salis essentialis tartari*, aut *terra foliata tartari* asservatur, cumque nonnullis forma liquida magis arrideat, in cellam seponitur, ut per deliquium solutus, liquor *terra foliata tartari* fiat.

§. 7. Quemadmodum autem terra foliata tartari, si forti desiccetur igne, ob repetitam inde aceti aliquam partem, salum evadit ad alcali quodammodo inclinans, ita verè inter alcalino-salsa referri meretur, quem e tribus tartari, salisque ejusdem fixi duabus partibus, conficiunt *tartaram tartarifatam*. Obtunditur enim hæc ratione acidum illud, quod in tartaro tantisper excedit, atque ita necessario alcali prævalet, majori quantitate adjectum, quam quod ad acidius saturationem requirebatur.

§. 8. Alia est ratio *tartari vitriolati*, quem vulgo quidem e sale tartari fixo spirituque vitrioli parant, ad mentem Tachenii ex sale tartari & solutione vitrioli crudii. Remedium profecto idem est, utrumque perfectè falsum, si modo vitriolum acidum rite saturatur.

retur. Facilius tamen tolerari potest, si alcali tantillum excedat, quam si acidum præfertim vitrioli crudi prævaleat; ita namque certiores sumus de particulis metallicis perfecte præcipitatis. Alkali vero quod abundat, non difficulter iterum sequestrari potest, si modo depuratus liquor ad cuculam inspissetur, ac lege artis crystalliserur; quod enim ultimo remanet, lixiviosum est in crystallos amplius non redigendum.

§. 9. Qui loco salis tartari alcali nitri recipit, *nitrum* impetrat *vitriolatum*, sive *arcanum duplicatum* Mynsichti; communiter id ipsum post aquæ fortis destillationem parant ex residuo mixti cum nitro vitrioli, aut quoniam alcali nitri, in æquali pondere cum vitriolo sumti, minus sufficere potest ad omnimodam vitrioli præcipitationem, itaque longe felicius succedit negotium, si triplum nitri cum vitriolo misceatur, & postmodum vel destilletur in aquam fortem, vel crucibulo saltem per horam fundatur, ut post discessum spiritus nitri alcali ejus absorbeat acidum vitrioli magis fixum. Post refrigerium solvitur massa beneficio aquæ simplicis, filtratur, evaporatur, & crystallisatur pro more salium similium.

§. 10. Referri ad hanc salforum classem meretur etiam *nitrum*, *borrax Veneta* & *sal ammoniac*.

moniacum. Hoc equidem ex sale communi cum urina atque fuligine factum, adhuc tolerabili pretio venditur undique, ut non tam circa ejusdem præparationem quam depurationem solliciti esse debeamus. Verum & hæc ipsa difficultate omni caret, cum post solutionem in aqua simplici & filtrationem inspissari ad omnimodam siccitatem sal ammoniacum possit. Borrax autem ex sale ammoniacico fit, & nitro, tartaro, alumine, sale communi, aliisque, ast quandoquidem satis copiosa satisque nitida quotidie ad nos affertur, non opus est, ut hujus confectioni multum insudet chymicus.

§. 11. Idem de nitro judicium esto; nec enim nostrum est idipsum e terra pingui eruere, multo minus destruere jam confectum, sufficiat elegisse crystallos ejus puriores, quæ cum perfecte salæ sint, viresque refrigerandi singulares habeant, itaque nec ulteriore indigent præparatione. Ad inanes nimirum processus & lapis prunellæ referri meretur, & nitrum cum carbonibus fixatum. Quid enim sibi sulphur velit nitro adjectum, quid fusio, non liquet; nec nitri alcalisati tantum esse poterit desiderium, cum in antimonii diaphoretici simplicis & Martialis, vel antiheretici Poterii fixatione nitrum tale, quod vocant antimoniatum, plus satis haberi queat.

§. 12.

§. 12. Denique ad falsa etiam peruenit *sal succini & liquor cornu cervi succinatus*. Nimirum dum succini oleum destillatur, hoc ipso sal quoque prodit volatile cum spiritu acido; saturatur ergo a spiritu proprio sal illud volatile ita, ut ob acidi prerogativam in acido-falsum mutetur, non amplius instar salis volatilium animalium in aere avolans, sed juxta morem falsorum satis fixum. Quanquam vero non difficulter ab acido rursus liberari posset, nemini tamen id ipsum suadere velim, cum ea ratione vix ponderis servetur dimidium, & alias e regno animali magis copiosum sal volatile haberi queat leiori negotio.

§. 13. Itaque ad evitandam hanc jacturam non licet calcem vivam aut similia terrea in rectificando sale hoc volatili adjicere, sed ut oleum illud empyreumaticum sequestretur, dissolvatur in larga quantitate aquæ communis, seponatur per aliquot dies, donec solutio appareat magis clara, filtretur postmodum & destilletur e balneo Mariæ, ut in fundo cucurbitæ sal volatile succini remaneat depuratum. Huic affundatur pro lubitu spiritus cornu cervi essentificatus; si parum addideris, mistura erit omnino falsa; si copiosius, ita ut effervescentia insimul cesset, liquor paratus est cornu cervi succinatus, ordinarie alcalino-salsus.

CAP.

CAP. VIII.

De

Tincturis & Essentiis.

§. 1.

Confunduntur equidem promiscue in officinis Tincturæ, essentia, elixir, & extracta, ut non sine tædio in eorundem differentiam inquirere liceat. Mihi si foret integrum, dicerem *tincturas*, quæcunque solutiones vel extractiones liquidæ colore gaudent suavi, rubicundo puta, cæruleo, aureo, &c. *Essentias* nominarem, quæ obscuritatem, præ se ferunt minus gratam, instar essentia cardui benedicti, fumarie, Martis cum succo pomorum, &c. *Elixir* ab *Essentia* non discrepat, si quis tamen *Essentiam* magis operosè paratam, magisque compositam ita vocare velit non morabor. Saltem *Elixir* proprietatis non sine difficultate mutabit nomen, quod huc usque sibi a nativitate quasi proprium possidet.

§. 2. Idonea istiusmodi medicamentis parandis materia non unius est generis. Ex regno animali sufficere poterit *mel* atque *castoreum*. Hujus *Essentia* elegantior fit, si *castoreo* minutim inciso spiritus vini affundatur.

VO

vel tartarizatus, vel potius cum spiritu salis ammoniaci acuat. *Mellis Tinctura* e melle paratur inspissato, quod in balneo Mariæ ad evitandum empyrevma fieri potest; tunc enim promte tingit spiritum frumenti aut juniperi rectificatum, aut etiam mellis propriam per fermentationem factum. Mumiam autem relinquamus anthropophagis; splenem bovis lanionum canibus; siquidem horum essentia tanti non videntur.

§. 3. Ast longiori serie vegetabilia huc revocari solent. Nimirum *floris bellidis, rosarum, tunice, papaveris rhæados, peonie, violarum, aquilagie, calcatrippæ, cyani &c.* tincturas præbent egregias, si modo in phlegma vitrioli aut aquam simplicem cum spiritu sulphuris aut clysto antimonii acuatam immergantur. Quamprimum color extractus fuerit, exprimantur flores, & loco eorum immittantur recentes; quo sæpius id feceris, hoc elegantiores impetrabis tincturas.

§. 4. Loco menstrui aquosi aut acidui recipimus spirituosum, spiritum vini, vel frumenti, quando extrahenda sunt resinosa & aromatica, aliaque magis sapida, ut sunt *resina lacce, benzoë, cinamomum, cortices citri & aurantiorum, lignum aloës, absinthium, carduus benedictus &c.* Juvat autem vim menstrui non parum, si præsertim duriora aliquan-

quandiu digerantur, vel in radiis, similive calore moderato.

§. 5. Nec prætereundem est, tincturam non injucundam haberi, si *sali tartari* vel *chamomillæ*, *hederae terrestris* &c. ad *coeruleum* usque colorem calcinato fusoque spiritus vini addatur rectificatissimus, ac digeratur per aliquot dies. Quodsi acerrimam desideras tincturam, abstrahatur per destillationem dimidium menstrui, aut etiam ultra, ita enim spiritus vini tantum ascendit, particulasque salinas relinquit in fundo cucurbitæ, unde acrimonia pariter atque color liquoris insigniter exaltatur.

§. 6. Antequam vero ad ea, quæ ex minerali regno occurrunt, transgressum faciam, mentio quoque injicienda erit *tinctura Bezoardica*, utpote quæ si non potiores vires, certe suavissimum colorem vegetabilibus debet. Nimirum Paracello antehac in usu erat *mistura simplex*, constans ex spiritus theriacalis camphorati partibus quinque, spiritus tartari volatilis partibus tribus, & spiritus vitrioli volatilis parte una. His ingredientibus pro lubitu variatis, in pondere potissimum, aut præparandi modo, non defuere, qui gratiam coloris conciliaturi per additionem florum papaveris rhæados, vel santali, confecerunt tincturam bezoardicam, hic loci satis usitatam,

tam. Nunc autem eò deventum est, ut quis pene sibi propriam eligat præparationem, siquidem alii camphoram omittunt, alii ejus dosin adhuc magis augent; quidam pro spiritu theriacali has sèligunt plantas, alii alias: nonnulli loco spiritus tartari recipiunt spiritum salis ammoniaci; vel cornu cervi, aut eboris similemve urinosum, alii loco spiritus vitrioli adhibent spiritum nitri aliumve acidum, verbo: hic acidam expetit tincturam, ille urinosam, alius salisam atque alius acrem aromaticam.

§. 7. Sed transeamus ad mineralia, ubi primum *tinctura solis* sese spectandam offert; atque utinam potabile genuinum nostræ possiderent officinæ! Verum in defectu adæquati menstrui philosophici qui expectandum? Nulla certe radicalis auri solutio, sed extractio (si diis placet) sulphuris solaris. Vereor autem ne color ejusmodi tincturæ aliunde sit petitus, menstruumq; spirituosum omnes afferat vires, si quas analepticas medicamentum illud possidet.

§. 8. Quid dicam de *tinctura Lune*, quæ vulgaribus modis parata hoc pejor est quo elegantior. Coeruleus enim color, quem præ se fert, ab admixta nascitur venere; nauseam proinde atque vomitus movet, promovere aliorum e cupro paratorum. Atque ideo

D

cum.

cum nulla Lunæ tinctura sit propria, sed peregrina, mirum est, quamobrem locus ei adhuc in pharmacopœis concedatur. Quasi vero ineptiarum defectus cuiquam vitio vertatur, aut turpe sit, detectis antecessorum erroribus suum fateri dissensum.

§. 9. Ex Marte autem plura parantur. Si limatura chalybis digeratur in succo pomorum borsdorfianor, paucos intra dies colore tingitur nigerrimo, atque tunc decantatus liquor *essentia* nominatur *Martis cum succo pomorum*. Tincturam vero rubicundam acquirimus, quando crocum Martis in spiritu viridis æris dissolvimus, & magis adstringentem, quando capiti mortuo vitrioli ab omni venere liberato spiritum affundimus vitrioli philosophicum, aut nitri bezoardicum, simileve acidum. Præmissa digestionem aliquot dierum abstrahatur menstruum, donec in fundo retortæ massa relinquatur consistentiam mellis referens. Huic adjectus spiritus vini rectificatus *tincturam* extrahit, quam dicunt *sulphuris vitrioli*.

§. 10. Longe alia est *tinctura vitrioli Martis*, quando scilicet vitriolo ad aliqualem rubedinem calcinato liquor terræ foliatæ tartari affunditur ac postmodum extrahitur cum vini spiritu. Quodsi *tincturam antiphisicam* opas, saccharum saturni saltem tincturæ illi ad-

li adjiciendum est. Fit autem saccharum saturni optimum, quando Cerussa Veneta in aceto vini destillato per aliquot dies digeritur, donec dulcedinem summam acquirat. Decantato hoc aceto aliud affundi potest, opusque repeti, quoties visum fuerit: post filtrationem instituaturs liquoris evaporatio ad cuticulam saltem, atque tum crystallos impetrabis elegantissimus.

§. 11. Alio adhuc modo *tinctura Martis sit aperitiva*, si batitura ferri cum sale ammoniaco mixta repetitis vicibus sublimetur, juxta ZWELFERUM, donec flores habeantur flavi; ex his enim tinctura non difficulter paratur per affusum spiritum vini. Svavior tamen est, quæ non modo e floribus, sed & capite mortuo hæmatitis aliquoties sublimati cum tale ammoniaco ad mentem Polemanni conficitur; nam & sapor hujus tincturæ hæmatitis longe gratior est, & odor egregius. Ast *tinctura hæmatitis* adstringens, cum spiritu salis aut nitri parata, cum tinctura sulphuris vitrioli pene coincidit.

§. 12. Porro *Antimonii tinctura vera* non est de nihilo, quam vero e scoriis reguli Antimonii per spiritum vini rectificatum extrahunt, tarrarum magis sapit quam antimonium. Ita namque *cor alliorum* etiam *tinctura* cum nobiliore menstruo parata, dubio pro-

D 2

cul

cul excellentior est; vulgo notæ longe inferiores sunt, ac sæpe vix quicquam de corallis participant. Communiter corallia solvunt in spiritu succove quodam acido, solutionemque ad consistentiam mellis abstrahunt, affunduntque menstruum, pro lubitu vel spirituosum vel urinosum volatile, vel acre aromaticum &c. quod ipsum, ubi tinctum erit, nomine insignitur tincturæ coralliorum. Fateor attamen me hætenus nihil aliud circa usum harum tincturarum observare potuisse, quam idem illud, quod spiritus v. g. cordis **C.** vel antiscorbut: præstare solent quot die.

§. 13. Tam arduus non est labor circa *tincturam succini* vel *essentiam ambre*. Succinum enim in digestionē blanda spiritum vini rectificatissimum promte tingit. Ambra per spirituosā quodammodo acidulata itemq; per oleosa solvitur. Ita sulphur ipsum vulgare cum spiritu vini rectificatissimo suum communicat colorem; ast magis radicalis est solutio, quando per oleosa dephlegmata vel cum sale fixo acuata negotium instituitur. Hac ratione peculiari nomine dictus *balsamus sulphuris* conficitur, *anisatus* cum oleo anisi, *terebinthinatus* cum oleo terebinthinæ, *succinatus* cum oleo succini &c.

CAP.

CAP. IX.

De

Extractis.

§. 1.

CONveniunt certe cum essentiis vel Tincturis extracta hoc in puncto, quod vis medicamentosa relictis heterogeneousitatibus beneficio menstrui convenientis extrahatur e concretis, in eo autem differunt, quod essentia vel tinctura liquorem illum, quocum parantur, aut ex toto, aut ex parte, servant commixtum, cum econtra menstruum omne ab extractis ita separetur, ut deposito fluore vel ad siccitatem totalem, vel ad consistentiam saltem spissior em instar mellis reducantur.

§. 2. Ex tincturis itaque & essentiis extracta fiunt commodè, si modo quæ cum spiritu vini parata sunt, e balneo Mariae destillentur, donec menstruum rursus abstractum fuerit: Si vero aqua saltem adhibita sit ad extractionem, non opus est destillatione, cum nullum menstrui desiderium esse possit; sufficit ergo humiditatem evaporasse tantum ex aperto humilique vitro.

§. 3. Attamen notetur, non indistincte omnia, quæ extrahi possunt sub specie Tinctu-

D 3

rarum

farum vel essentiarum, extractum etiam præbere laude dignum. Etenim quæ nimis sunt volatilia, tam odore, uti flores rosarum, violarum, liliorum convallium, primulæ veris atque similia, quam sapore, uti cochlearia, radix armoraciæ &c. ea profecto non nisi extractum ignobilius relinqvunt, quoniam potiores vires ab igne propulsæ per destillationem vel evaporationem avocantur.

§. 4. De cætero adhibemus, aquam saltem simplicem ad extrahenda ea, quæ minus odorata sunt, sapore tamen fixiore gaudent, amaro præcipue, uti sunt *colocynthis*, *centaurium minus*, *carduus benedictus*, *fumaria*, *radix gentianæ* & *cichorii* &c. aut acri, ut *radix esulæ*, atque *asari*, *bellebori nigri*, *folia sennæ*, *sahina* &c. aut dulci, ut *glycyrrhizæ* & *polypodii radix*, aut adstringente uti *radix tormentillæ*, *ireos aquaticæ* &c.

§. 5. Quæ odorata sunt. coctionem tamen tolerant, oleosa præcipue & resinosa concreta, his affundi vinum aut spiritum vini consultius est, partim quia felicius extrahuntur particulæ, quas Aqua non attingit, partim quia spirituosum illud, quod abstrahimus, id quoque servat, quod odoratum est & volatile. Ad hunc modum fit *extractum radices angelicæ, levistici, galangæ, zedoariæ, corticum citri* & *aurantiorum, cinamomi, croci, menthæ, melissæ, majoranæ*, &c.

§ 6.

§. 6. Idem menstruum spirituosum postulant etiam minus odorata sed resinosa, uti sunt *lignum sanctum*, *Agallochum*, *radix jalappe*, atque similia. Hujusmodi enim duriora, si incisa & contusa aliquandiu digerantur in spiritu vini, extractumque post collaturam abstrahatur, donec evocatus sit spiritus, tum in fundo vitri apparebit resina mollis phlegmate perfusa, quam leni calore desiccare poteris ita, ut deposita visciditate penitus fiat friabilis.

§. 7. Quod autem plantas magis succulentas attinet, hæreo, annon omni posthabito menstruo humor saltem expressus depuratusque ac inspissatus loco extracti recipiendus sit. Quid quæro similis extractis esse potest, quam succus inspissatus *absinthii*, *chelidonii majoris*, *fumariæ*, *scordii* &c. item *rob baccarum sambuci*, *juniperi*, *ribium*, *berberum* &c. *pulpa cassiæ*, atque similia. Neque enim maceratione indigent, aut coctione diuturna, quæ adeo prompte succum largiuntur meliorem.

§. 8. Depurari autem succi tales ulterius possunt, si minus fuerint puri. Ita enim exocici cum primis ad nos delari ea sæpe sordium, sabuli, stipularumque copia scatent, ut interdum, si bonum a malo separare velis, ultra dimidium pondus rejiciendum sit. Cujus

D 4

profecto

perfecto rei non alia existit causa, quam vel collectorum, vel mercatorum incuria neglectusque in colligendis iis ac asservandis, aut potius malitia in iisdem adulterandis, ob spem majoris inde captandi lucri.

§. 9. Exempli loco sit scammonium, cujus equidem correctionem variis modis instituant. Quidam præunte Galeno id ipsum in malo Cydonio excavato inclusum coquant, exemptumque sub nomine diagrydii vendunt. Alii scammonio pulverisato succum cydoniorum vel citri, vel rosarum, vel violarum admiscunt, post deficcationem jam paratum est scammonium cydoniatum, citratum, rosatum, violatum. Alii scammonium corrigunt fumo sulphuris accensi, quod sulphuratum dicat, aut aspergunt spiritum sulphuris vel vitrioli; aliis alia placent. Mihi neutrum eorum arridet, siquidem nulla est addendorum vel corrigentium necessitas, si modo admixtae feces inde separentur, quod tamen his modis non æque fieri potest. Optimum proinde est, si tantummodo per spiritum vini fiat extractio resinæ scammonii, ad eundem modum, quo parari resinam jalappæ dixi.

§. 10. Tali depuratione non indiget *Aloë*; quamdiu enim vere lucida succotrina ad nos affertur, non opus est, ut multum in defecanda

canda caballina insudemus. Si vero eligatur optima, quorsum solutiones & extractions per aquam endiviæ atque cichorei, per spiritum vini, acetum destillatum, succum violarum & rosarum? Scilicet ut speciosiore sub titulo habeatur Aloë lota, extracta, correcta, violata, rosata &c. DOLEO certè misellorum vicem, qui non intelligunt ab ejusmodi purgante ignavo non tam corrigentia & pondus augmentia requiri, quam stimulantia.

§. 11. Alia est ratio circa opii præparationem observanda. Plerique tostionem suadent sive fortem desiccationem, ut sulphur illud volatile narcoticum discutiatur. Nonnulli ad eandem virulentiam obtundendam inspergunt spiritum salis, vitrioli, vel sulphuris, acetum vini, succum citri, similæque acida. Contra nec desunt, qui alcalia potius adjicienda jubent, sal tartari, vel oleum tartari per deliquium. Ad mentem autem L'ANGELOTTI solvitur opium in succo cydoniorum, postmodum adjicitur sal tartari, ut per fermentationem opium non modo felicius dissolvatur, sed & Gas exhalet noxium.

§. 12. Quanquam vero *laudanum* hoc fermentatum mihi non displiceat ob depurationem, in opio requisitam, nihilominus & fermentatio curiosior & talis tartari additio eandem meretur censuram, quam tostio & cor-

D s

redio

rectio per acidorum alcaliumque admixtionem instituta. Testor enim sanctè, hæcenus vel centies me Tincturam opii saltem cum spiritu vini extractam, item opium in vino Malvatico aut succo cydoniorum solutum depuratumque ac inspissatum ægris tuto exhibuisse, sine omni alio corrigente, ac etiamnum distribuere tota fere die; ita ut certo persuasus sim, narcoticam illam virulentiam nullibi metuendam esse in exhibitione opii depurati, si modo legitima servetur dosis, & insimul attendatur, quibus & quo in morbo detur.

§. 13. Sed jam satis dictum est de præparationibus extractorum, qualia e plantis peti solent. Animalium partes nihil fere hic conferunt, nisi fortasse quis e *castorei* essentia extractum parare velit, vel etiam *Gelatinas* per decoctionem fortiores *cornu cervi*, *eboris*, similiumque in aqua simplici factam huc revoceat. Similiter & mineralia huic operi minus commoda videntur, præterquam quod essentia Martis cum succo pomorum abstracta *extractum chalybis*, solutio coralliorum in succo citri inspissata *cor alliorum extractum* nonnullis præbeat.

CAP.

CAP. X.

De

Sublimatis.

§. 1.

QUæ arte Chymica sublimantur, eorum alia recipiuntur solita litaria, alia cum additamento. Per se sublimatur e vegetabilibus unica *benzoë*, cujus pulvis ollæ imponitur humili, ab imposita pyramide chartacea clausæ; ita enim colligitur a subiecto igne elevata subtilior resinæ pars, quam *flores benzoë* vocant. Ut dicam tamen quod res est, existimo tali sublimatione facile supersedere posse, qui tantummodo asam dulcem seligere, aut si visum fuerit, eandem in spiritu vini rectificatissimo solutam præcipitare per affusam aquam, iterumque post abstractionem spiritus vini desiccare novit.

§. 2. E mineralibus ad sublimationem idoneum est præcipue sulphur, nam & hoc altius requirit sublimatorium, & longe majori copia flores suppeditat, si moderatus saltem adhibeatur ignis gradus. Non necessum autem est, ut vel laterum farina, terra sigillata, bolus aut corallia vel etiam sal commune aut vitriolum calcinatum admisceatur sulphuri ad
impe

impediendam accensionem, cum ignis moderamen id unice præstet; Multo minus mihi probatur Myrrha, Thuris, mastiches, aloës, crocive adjectio, quippe quæ nihil aliud *floribus sulphuris* hinc sublimandis conferre poterunt, quam foetorem ex empyreumate nascendum.

§. 3. Sublimantur alias a nonnullis etiam *zinci flores* arcanum quorundam in oculorū affectibus; crediderim tamen non impari successu in eorum locum substitui nihil album vel tutiam preparatam, quæ pretio quidem viliori prostant, ejusdem tamen indolis sunt ac dignitatis. Si cui vero vulgaria sordent, nec alia æque arrident ac secretiora, cum etiam suo abundare sensu non invitatus patior.

§. 4. Qui *antimonii flores* optant, ii vel antimonium crudum vel regulum ejus pulverisatum committunt sublimatorio aut cucurbitæ terrea vitreæve; adhibito igne nudo vel arenâ ascendunt flores in sublimatorii quidem summitate albi, in medio flavi, tandemque rubri. Consistit autem omne artificium in ignis regimine; is enim si debilior fuerit parum vel nihil sublimabitur: si fortior antimonium fundat, idem erit.

§. 5. Habet præterea egregium usum sublimatio in *cinnabarîs nativæ* præparatione. Si quis enim mineram cinnabarîam probe pulverisatam

verisatam in cucurbita vel retorta terrea igni exponat nudo fortique, elevabitur quidem in sublime argentum vivum, proxime autem cinnabaris nativa satis elegans. Quo ditior fuerit minera, hoc major cinnabaris habebitur copia; mihi aliquoties id tentanti reddidit quævis libra Ungaricæ minere ut plurimum uncias duas cinnabaris, relictis in fundo cineribus omnino exhaustis levibusque.

§. 6. Hactenus de his, quæ sine additamento sublimantur, nunc ad ea, quæ mixturam quandam præsupponunt. Videlicet qui ad imitationem nativæ cinnabaris *factitiam* præparare amant, ii primum sulphuri liquefacto adjiciunt Mercurii vivi quadruplum, spatula lignea tamdiu agitando mixturam, donec probe unita hæc ipsa fuerint. Refrigeratam hinc massam in pulverem redigunt, quam e cucurbita terrea igne nudo sublimant.

§. 7. Majoris pretii est cinnabaris *antimonii*, ad cujus elaborationem recipimus pulverem antimonii cum æquali, aut potius duplo pondere Mercurii sublimati mixtum. Tum vero destillatio instituitur per retortam vitream amplioris colli, atque ita igne arene prodit ab initio butyrum antimonii; deinde ut cinnabaris ascendat, intendendus est caloris gradus per aliquot horas, donec sublimatione peracta caput mortuum reperjatur non antimoniale

moniale amplius aut cinnabarium, sed exhaustum. Quod si tamen residuum adhuc sit striatum instat antimonii, vel ob insufficienciam Mercurii sublimati, vel ob ignem debiliorem, optimum erit adjecto recente sublimato reiterare opus, donec sub majore ignis tortura cinnabaris ad nutum sublimetur. Non opus est autem, ut sæpius rectificetur per sublimationem, quæ prima etiam vel altera vice purior est.

§. 8. Quem vero addimus *Mercurium sublimatum*, eum non raro quidem satis laudabilem emere licet; nihilominus qui magis securus de eo esse cupit, nec virulentiam in præparatione exhalantem timet, recipiat vel Mercurium vivum, vel, quod aliis placet in aqua forti solutum & post abstractionem phlegmatis crystallisatum: huic addatur æquale pondus salis decrepitati, vitriolique calcinati ad rubedinem: fiat sublimatio per cucurbitam vitream, ut per superimpositum alembicum humiditas in principio ascendens egredi queat.

§. 9. Ut autem Mercurius ita sublimatus, cum summe corrosivus sit, mitigetur, instituenda est de novo ejusdem sublimatio, & quidem aucto Mercurii vivi pondere. In quo ipso determinando cum titubent plures, dicam quid compertum habeam; nimirum aut plus

plus iusto additur de Mercurio vivo, ita ut e. g. anatica servetur proportio, tum *Mercurius* quidem *dulcis* non illaudabilis est, at non parum turpis ob adhaerentem Mercurium vivum, qui simul ascendit salibus non saturatus: si minus e contra de Mercurio vivo sumas, e. g. dimidium, minus tutus est ejusdem usus, ideo, quod salia Mercurio non saturata suam quodammodo acrimoniam corrosivam servant. Vix itaque errare poteris, si ad libram unam Mercurii vivi recipias sublimati uncias viginti, ita namque per cucurbitam vitream non semel præparavi Mercurium dulcem elegantissimum, quem sine ulteriori sublimatione ægris exhibere nunquam dubitavi.

§. 10. Dicendum hic quoque foret de floribus hæmatitis Martisque, qui cum sale ammoniaco sublimari solent, sed eorum jamjam superius facta est mentio Cap. 8. de Tincturis. §. 11. Hic loci lubens eosdem prætereo, præsertim cum sapor istiusmodi florum adeò sit intolerabilis, ut ne rusticus quidem minus sensatus, nedum politior gens, eos probare queat sine totali aversione. Sive enim in substantia exhibeantur, sive, ut occultentur, aliis admixti, nihilo meliores erunt, ita ut mihi religio sit, in tanta medicamentorum minus ingratorum copia talia præscribere,

scribere, quæ miseros agrotantes extruere adeo ac tantum non enecare valent.

§. II. Quid dicam de sublimatione ipsius vitrioli cum sale ammoniaco instituta? hoc etenim pacto *sulphur vitrioli anodynum*, sive primum ens veneris adeò decantatum ab Helmontio, parari volunt, viri etiam non infimæ notæ. Nempe in gratiam tyronum adducam errores proprios. Vitriolum videlicet Martis aut ejusdem caput mortuum a destillatione residuum si sublimetur cum sale ammoniaco post reiteratas sublimationes exhibet quidem flores ex parte vitriolicos vel Martiales, at neque dulces neque anodynos. Si vero hermaphroditicum sumas vitriolum aut ex toto venericum, tantum abest acquiri suavem panaceam, ut potius sublimatum nauseosum fiat & omnino vomitorium. Fallunt autem, & falluntur omnes titulo veneris, quem, uti arbitror, in sensu communi non adhibuerunt veri Philosophi, sed figurato. Quemadmodum igitur non nisi qui stupidus est, Mercurium sublimatum, arsenicum, auripigmentum & similia, (utpote quibus nominibus rem occultarunt,) ad opus Philosophorum reciperet; ita profecto nec cuprum optant, qui sulphur dulcia vitrioli non vulgaris amant.

CAP.

CAP. XI.

De

Magisteriis & Præcipitatis.

§. 1.

DUO sunt quæ ad Magisterii confedionem requiruntur, nempe primum est, ut concretum solvatur a convenienti menstruo, alterum est, ut ab eodem iterum liberetur atque reducatur in pulverem. Menstrui vires sustinent potissimum acida, succus citri, acetum vini destillatum, vel quod concentratius est, spiritus viridis æris, item spiritus nitri, salis, aqua regis & similia. Præcipitatur autem soluti pulvis e menstruo, quando vel diluitur hoc ipsum per aquam copiosius affusam: vel ubi alteratur menstruum ab alcalibus, aut etiam fortioribus acidis: vel denique, cum per destillationem aut calcinationem menstruum a soluto expellitur.

§. 2. Nimirum duriores animalium partes, cornua, dentes, ossa & ungula cum matre perlarum & margaritis prompte solvuntur ab acetato destillato, vel spiritu viridis æris. Si lubet, abstrahatur menstruum per destillationem: sin minus, instilletur spiritus vitrioli

E F

aut

aut oleum tartari, aut saltem affundatur
sufficiens aqua, tumque in fundum præcipi-
tabitur magisterium, a quo supernatans li-
quor per decantationem & filtrationem sepa-
rari potest, ut omnino desiccetur. Annon
autem hæc ipsa præparatio sit magis destru-
ctoria aut saltem supervacanea quam utilis
atque necessaria, de eo judicent alii. Sic-
uti enim neque *magisterium succini* prærogati-
vam habet ullam præ succino pulverisato,
neque *lac sulphuris* præ floribus ejus; ita ca-
riora quidem sunt ejusmodi *magisteria Cornu*
cervi, *Eboris*, *lapidum cancrorum*, &c. at ni-
hilo meliora horum pulveribus, imo vero
& ignobiliora, si pro scopo præcipitandi vel
absorbendi, ad quem a natura destinata sunt,
exhibeantur.

§. 3. Idem de *magisterio cordialium* feri-
endum arbitror, non obstante succo citri,
quem tanquam magis cordialem ad illorum
solutionem recipiunt. Quicquid enim co-
rallia præstant, id operantur ut lapidosa at-
que ideo pulverisata sunt optima. Nam &
idem judicandum est de *magisterio cordiali at-*
que nephritico. Nihil inreresit, utrum ad so-
lutionem gemmarum, *granatorum*, *hyacinthi*,
sapphiri, *similiumque*, vel etiam ad solvendo-
s *lapides ignobiliores*, *Judaicum puta*, *lyncis*,
etitem & *specularem* recipiamus spiritum ni-

tri

tri, an vero spiritum salis, aut quemcunque alium. Etenim solutio ipsa salsa est, quemadmodum & liquor ille qui post evaporationem phlegmatis ex residuo per deliquium fluit; atque ideo inter murias locari meretur. Si quis vero magisterium exinde precipitatum atque ab omni salium consortio liberatum expetit, ei, si libet, licebit pulverem querere per tot ambages, quem sola contusione parare posset.

§. 4. Sed videamus porro quid magisteria valeant e metallis reliquisque mineralibus. *Aurum* ipsum aqua regia solutum precipitatur ab instillato oleo tartari per deliquium facto; deinceps edulcoratur precipitatum solare per aliquoties affusam aquam, desiccaturque leni calore. *Aurum* hoc *fulminans* didum si quid valet, id profecto salibus admixtis debet; quo magis enim edulcatur, hoc ignavius est in deturbandis alvi fecibus aut commovendo sudore. Quemadmodum vero non satis edulcatum, quod ex pondere solis aucto manifestum est, sæpe minus secure datur, præsertim infantibus, ita vanitatis non leve argumentum præbet, si quis omnia instar pictorum auro exornat, ut saltem specioso titulo superbire queant *Göldische Schweiß und Sch--Pulver*. Quasi vero sudorifera & purgancia nobis desinat, ut auro abutendum sit.

E F 4

§. 5. 19

§. 5. In genere autem occasione auri moneto, nullum concretum suggere magisterium laudabile. nisi quod in præparatione vere melioratur. Ecquid vero putas e lapidibus fieri posse aut ossibus? Quid ex auro? quod sua natura adeo fixum est, ut ad usum medicinalem nulla, vulgo usitata, ratione reducatur. Ast, quantum mutetur. *Mercurius*, *Mars* atque præ cæteris *antimonium*, ex iam dicendis constabit. Neque *bismuthum* inter cosmetica numerari poterit, nisi solum per aquam fortem, iterumque præcipitatum affusa aqua, penitusque edulcoratum; Siquidem candor ille lacteus, quem præ se fert magisterium hocce, in crudo nusquam apparet.

§. 6. Quod Martem concernit, notum est, eundem ab acidis facile arrodi atque cum iis in vitriolum abire. Si quis tamen purum expetit *vitriolum Martiale*, is solvat limaturam Martis in spiritu sulphuris vel vitrioli, factaque evaporatione ad cuticulam crystallos colligat post aliquot dies in loco frigido concrescendas. Nascitur autem hinc vitriolum non ingratum adeo & nauseosum, quale ob admixtam Venerem vulgare est, sed dulce, ut inter alia pro usu interno etiam exhiberi queat. Quod si hoc ipsum destilletur expellaturque menstruum corrosivum.

vum, *crocus Martis* remanet egregie *adstringens*, qui longe superat crocum Martis cum sulphure paratum. Minore sumtu eandem *terram vitrioli dulcem* impetrabis, si saltem admixtum cuprum e capite mortuo vitrioli vulgaris cum cura separes. Pro scopo autem aperiendi non contemnendus est, quem cum nitro paramus. Hujus enim triplum cum limatura Martis probe fufum in crucibulo *crocum* dat post nitri segregationem cum quovis *aperitivo* certantem, præsertim cum tantillum nitri, quod in eo forte relinquitur, ejusdem operationem magis juvet quam impediat.

§. 7. Qui circa Mercurium versantur, labores omnes hic loci non attingam, sed præcipitatum saltem & turpethum minerale commemorabo, tanquam ea quæ frequentiori adhuc in usu sunt. Solvunt autem communiter argentum vivum in aqua forti five spiritu nitri: alii loco hujus affundunt spiritum sulphuris vel vitrioli, cohobantque tribus quatuorve vicibus. Et quandoquidem hoc ipsum præcipitatum nimis corrosivum est, sciendum, id melius mitigari non posse, quam si finita destillatione ignis ita intendatur, ut retortæ fundus aliquandiu candeat, menstruique acrimonia caustica magis expellatur; quem in finem nec abs re erit, si in

E F 3

aqua

aqua simplici aliquoties coquatur, aut spiritus vini affusus desuper accendatur. Discrimen inter hæc præcipitata Mercurialia tantum equidem non est, solent tamen sub nomine *Mercurii præcipitati* ordinarie illum exhibere, qui cum spiritu nitri vel aqua forti paratus est: *turbith* vero *minerale* vocant, quod cum spiritu sulphuris aut vitrioli conficitur, vel etiam quod e Mercurii sublimati solutione per oleum tartari præcipitatur.

§. 8. Plura sunt quæ ex antimonio parantur; & quidem *Mercurius vite* dicitur, qui ex butyro antimonii rectificato per affusam aquam præcipitatur, vomitorium satis tutum, si modo rite edulcoretur. Imbibit enim hæc ipsa acidum illud Mercurii sublimati, atque ideo, rejecto per rectificationem phlegmate, spiritum præbet vitrioli Philosophicum ut vocant, qui tamen revera magis e sale quam vitriolo natus est. Immutatur autem vis illa emetica antimonii, si spiritus nitri butyro antimonii instilletur, donec, cessante omni ebullitione, spiritus nitri prævaleat. Finita destillatione per retortam vitream calcinandum est residuum in crucibulo, quamdiu spiritum nitri spirat, tumque perfectum est *bezoardicum minerale*.

§. 9. Ut vero *bezoardicum solare* fiat, adiungunt auri solutionem cum aqua regia factam,

Etiam, mixtamque cum butyro antimonii spirituque nitri destillant dicto modo: Ut *lunare* fiat, affundunt solutionem argenti purissimi cum spiritu nitri factam: Ut *Joviale* vel *Martiale* fiat, satis est, si loco antimonii vel reguli simplicis sumatur regulus Jovialis vel Martialis. Dicitur autem regulus antimonii, quando hoc ipsum adjecto tartaro nitroque in crucibulo liquefactum inque calicem fusorium effusum, secretis scoris, conicam assumit figuram. Huic regulo si porro addas stannum Anglicum; redibit ex fusione regulus Antimonii Jovialis, si Martem, Martialis.

§. 10. Scorias jam dictas non plane rejicimus; sunt enim qui iisdem spiritum vini rectificatissimum affundunt, ut digerendo acquirant. Tincturam antimonii: item qui easdem in aqua coquentes post colaturam præcipitant ope aceti, ut habeant sulphur antimonii auratum. Cui non multum dissimilis est crocus metallorum, quem ex Antimonii nitrique partibus æqualibus parant; hæc ipsa namque simul fusa post refrigerium massam referunt obscure rubentem, ideoque hepar antimonii dictam, quam per aquæ repetitam affusionem ac decantationem ab adjecto nitro liberare oportet.

§. 11. Recipiendum autem est triplum nitri ad

E F 4

tri ad

tri ad unam antimonii partem, si quis antimonium diaphoreticum intendit: Qui loco antimonii regulum Jovialem cum nitro fundit, antihecticum impetrat Poteril: qui regulum Martialem, eodem modo conficit antimonium diaphoreticum Martiale, Scilicet quod in bezoardici mineralis, jovialis &c. præparatione spiritus nitri præstat, idem in hoc antimonio diaphoretico & antihectico Poterii valet nitrum ipsum, nempe ut inter solvendum simul antimonium figat, atque ex potenti vomitorio benignum reddat sudoriferum.

CAP. XII.

De

Ustis & Feculis.

§. I.

Comprehenduntur sub ustorum nomine duo, cineres videlicet, & quæ ad albedinem usque calcinata sunt. Rationa in officinis præstant e plantis; si enim cineres samentorum vitis & spongiæ marinæ excipias, nihil reperies amplius. Nec obstat vegetabilia

bilia præ cæteris esse inflammabilia, siquidem sciendum est, ex horum cineribus meliorem saltem partem, hoc est, rejecta inutili terra, sal fixum asservari.

§. 2. Ex animalibus plurima occurrunt : cineres ciconiæ, picæ, corvi atque noctuæ, leporis, erinacei, & talpæ, ranarum cancrorumque fluviatiliū &c. Elegantiora sunt calcinata ossa, cornua, dentesque uti ossa humana cum cranio, cornu cervi, ebur atque similia. In quibus parandis nullum est artificium, si modo in vase aperto comburantur igne satis valido. Etenim in vase clauso calcinata non alba redduntur, sed omnino nigra instar carbonum, & quamvis in vase aperto usta satis appareant candida, interiora tamen nigredinem servabunt, nisi fortius reverberentur.

§. 3. Nimirum diffiteri non possum, hac ratione particulas magis volatiles atque acidas, oleosas puta & salinas, expelli, corpusq; relinqui exhaustum terreumque. Differentia enim non levis est inter cornu cervi e. g. recens & ustum, præsertim si pro leopo sudorifero expetatur. Atque ideo ut leviori calcinetur caloris gradu, suspendunt fragmenta ossium vel cornuum in alembico, partemque superiorem vesicæ, donec ab ascendente inter destillandum vapore emolliantur tandem ac friabilia fiant.

E F S.

§. 4. Alii

§. 4. Alii huic vaporosæ, seu philosophicæ, ut dicitur, calcinationi substituunt decoctionem in aqua simplici. Verum postquam gelatinosæ particulæ ita perfecte sequestratæ sunt, quid aliud superesse potest, quam terra iners, a cornu cervi usto vix quicquam diversa. Itaque satius est ad expellendum, aperiendum vel resolvendum usurpare cornu cervi non ustum, unicornu marinum, lapides cancerorum, dentem apri, mandibulas lucii piscis & similia; nihilominus pro scopo absorbendi & præcipitandi sua quoque laus ustis constabit non immerito.

§. 5. Sunt enim usta hæc ejusdem dignitatis & conditionis cum *feculis*, quas e radice *ari*, *pæoniæ*, *bryoniæ* &c. conficiunt. Scilicet dum recens radix affusa aqua contunditur, exprimitur atque ad subsidentiam feculæ seponitur, liquor autem supernatans, qui saporem viresque plantæ continet, rejicitur ex industria, nihil profecto remanet, quam insipidum, de facultate concreti nihil aut certe parum participans. Observavi tamen in subjectis tenerioribus, quæ terrea æque ac Martialia ægre ferunt, feculas re ipsa fuisse absorbendo utilissimas.

§. 6. Quodsi a mineralia transire placet, pauca occurrere videbuntur e lapidibus calcina-

cinata *Silices* nempe, *corallia* & forte *pumex*, ut eorum nativa durities aliquantulum emolliatur, igne sat forti exuruntur, antequam pulveribus dentifriciis misceantur. Alias notissimum est, aquam, qua cum calx viva extingvitur, vim medicamentosam non vanam ex ejusmodi saxo axtreme calcinato acquirere. Servant proinde usta etiam qualemunque medendi vim, aut certe impetrant eandem sub vehementiore ignis tortura.

§. 7. Testatur id satis vel unicum inter metalla minium, quanta sit ignis virtus in alterandis corporibus, cum plumbum sua natura nigricans atque obscurum, per solam calcinationem diuturniorem rubore tingatur longe suavissimo. Nihil dicam de areusto, quod ex limatura cupri communi more parari solet, in cujus defectu caput mortuum vitrioli venerei vel viridis zris commode succedit. Certum tamen est, in repurgandis exiccandisque ulceribus remedium inde confisi non illaudabile. Similiter & crocum Martis, quem sola ferri ignitione saepius repetita parent, non attingam, quamvis & hic ipse satis exitat utilis, si modo alia non admixta sint heterogenea.

§. 8. Nec desunt, qui antimonium per
calci-

nationem radiosam convertunt in cineres, videlicet ut exhalante sulphure volatili & arsenicali, quod ajunt, fixum servant magis solare. Miror autem non parum, quamobrem non respuant cinnabarim antimonii, quæ tamen idem sulphur volatile continet, postquam salia corrosiva Mercurii sublimati abripuerunt corpus metallicum. Ad hæc prerogativam vere nullam cineres aut vitrum antimonii habent, præ floribus ejus atque hinc parato tartaro emetico, cum quæ sulphur continere fixius creduntur æque vehementer commoveant corpus, ut in substantia ne quidem ad grana tria exhiberi possint pro vomitorio sine metu majoris periculi.

§. 9. Interim non repugnabo, si quis curiositatis ergo *incinerationem antimonii* sustinere velit. Neque enim fumus ille inter calcinandum copiosius exhalans impune inspiratur, quod plures non una vice mecum experti testabuntur; Siquidem plerique exinde perpeffi sunt cephalalgiam vehementem, nonnulli dolores artuum atroces, alii vomitus atq; alii suffocationes respirationisq; summam difficultatem. Talia qui non veretur, tentare poterit calcinationem antimonii per radios solares, ope speculi ustorii instituendam; ~~nam~~ & qui hujusmodi philosophicum laborem

rem pene ad sidera extollunt, vix ultra duodecim grana progressi sunt. Ae metuo, si maiore in quantitate parari debeat antimonium illud plus quam diaphoreticum, ne tandem & oculi conspicii viridis pertæsi fiant & nares antipestilentialem desiderant larvam.

§. 10. Ad eosdem labores magis curiosos, quam utiles referri etiam meretur *vitrificatio antimonii*, quæ non aliam requiri tenchirifin, quam ut cineres antimonii rite parati forte fundantur igne. Sunt autem cineres perfecti, quando antimonium fumare cessat, postquam supra carbonem in vase fictili diu calcinatum est. Qui supra laminam ferream calcinationem instituunt aut instrumento simili cineres inter calcinandum, vel etiam massam dum fluit in crucibulo, commovent, si certe non nisi obscurius adipiscuntur vitrum. Hæc in re cum plurimi peccent, non desinunt tamen aliunde rationem obscuritatis in vitro petere. Unde sunt, qui cineres non nisi recentes fumere diemque maxime serenum huic operi destinare iubent. Verum id falsum esse propria didici experientia; recepi enim tentandi gratia cineres ultra biennium in vitro, quos saltem papyrus tegebat, asservatos, & quanquam die
Aprilis

Aprilis pluviosa & tempestuosa negotium se-
grederer, vitrum tamen per se hyacinthi-
num, addito sulphuris tantillo eleganter ru-
bicundum, cum duplo borracis, instar suc-
cini flavum, cum triplo ejus citrinum maxi-
meque pellucidum acquisivi, qualia e recen-
ti cinere tum quoque paravi & alio tempore.

§. 11. E quidem is ego non sum, qui aëris
vim in alterandis corporibus etiam exustis
negem, Alumen profecto, quod post cal-
cinationem fere dulce deprehenditur, sapor-
em illum adstringentem recuperat, si ali-
quandiu liberiori exponatur aëri. Caput
mortuum vitrioli nitrique eodem pacto re-
generatum vitriolum nitrumque monstrat, at-
que si de novo destilletur, spiritum præbet
acidum, qui non phlegmatis sed salis acces-
sum ex aëre docet. Attamen nulla me ra-
tio urget, qua inducar ut credem, cineres
antimonii veteres, aut si recentes etiam die
minus serena fundantur, vitrum reddere ob-
scurior. Sed furtasse non displicebit excu-
sationis inventio, qua etiam alias, e. g. anti-
monium diaphoreticum, si vomitus moveat
enormes, non male paratum sed antiquum
& ex aëte resuscitatum volunt; Ecquis vero
cum aura certabit coelove, aut annis
præteritis?

SOLI DEO GLORIA.

CATA.

11378 173752
JO. FRANCISCI VIGANI
Veronensi.

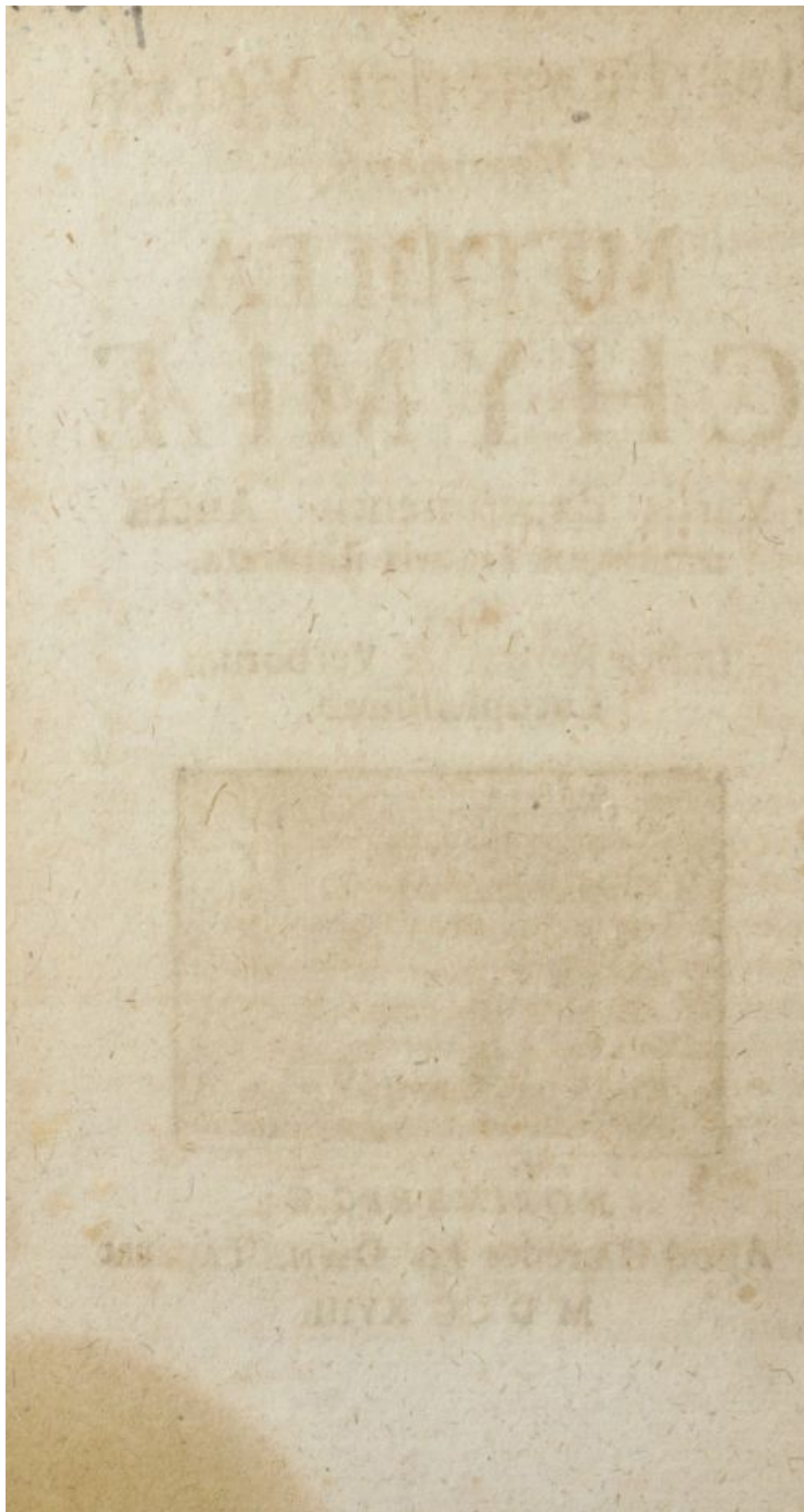
MEDULLA CHYMIÆ

Variis Experimentis Aucta
multisque Figuris illustrata.

Cum
Indice Rerum & Verborum
Locupletissimo.

NORIMBERGÆ
Apud Hæredes JO. DAN. TAUBERÆ
M D CC XVIII.

Epistola quondā con-
scripta ab Amico
Londinensi ad Au-
thorem commo-
rantem in Oppido

Newark super Trent.

DOMINE VIGANT

Literas tuas suavissimas in delitlis, &
sinu semper habeo, amicitiam enim
tuam, & commercium magni æstimo, &
immortaliter æstimabo; non mediocri-
ter gaudeo, te inter otia ruris Chymi-
cis operationibus gnaviter incumbere,
artemque colere, humano generi
adeò salutarem, & fructuosam, nullo fe-
rè opere vel à naturâ, vel arte perfici
solito sine quâdam mixturâ Chymia;
mihi enim mundi machinam pervol-
venti nihil apparet præter unio, & se-
paratio Atomorum circulantium se-

G 2

cun-

cundum leges, & principia illis im-
pressa ab omnipotenti Creatore, unde
ars illa, quæ has catholicas & feracissi-
mas naturæ operationes imitatur, in
omni ævo meruit, & habuit quosdam
eximios, & illustres viros, ut Fautores,
& Patronos; & in hoc nostro suis non
caret Mæcenatibus. Non possum non
vehementer latari, à literis tuis, & fa-
mâ audire, *tuam Medullam Chymicæ* (li-
bellum mole parvum, verum totum ut
opinor, *Medulla Scatentem*) in *Italia*,
Hispaniâ, *Galliâ*, & *Germaniâ* generatam,
in *Hollandiâ* natam, & in lucem primò
editam, nunc in *Angliâ* gravidum esse, &
apud nos parituram fætum perfectissi-
mum, tibi quæ simillimum; hominem
te patientem, vel potius durum ac pæne
crudelem existimabit literatus orbis,
qui tanta arcana adhuc teneas, quanta
lucem, lucrum, & salutem ferant mise-
ris mortalibus, nil ferè præter ignoran-
tiam suam adhuc scientibus, vix enim
in corpore sapiet unquam humana
mens; quousque igitur & tibi, & nobis
invidebis? tibi maximam laudem, no-
bis voluptatem. Utinam tuæ novæ edi-
tionis adjungeres descriptiones, & fi-
guras tuorum furnorum, vasorumque, ad
vivum sculptas, simul cum illis tibi, &
mihi

mihî olim communicatis ab ingenio-
sissimo nostro amico D. TROUBECK, viro
mirum in modum sagaci, & in Chymia
peritissimo, in quâ *Tachenio* suo, si non
major, non minor est, sint ergò *pares &*
duo Fratres. Tu, mi VIGANI, sine luto, sine
ferro, sine sumtu, aut labore fingis for-
naces tuos; Opus sanè *Dedaleum*, in-
genio tuo *Architectonico*, verèq; *Italico*
dignum; sed quod magis tibi laudi sit,
à crypticâ illâ, & Hieroglyphicâ scri-
bendi methodo, Chymicis nimis fami-
liari, penitus abhorres; nec principia,
aut dogmata Chymica tam tenaciter
amplecteris, quin in BOYLÆANA Castra
haud invitus transibis, ubi omnia ad
incudem revocantur, & severo cum ju-
dicio, summoque acumine mechanicè
examinantur; O beatam illam Rem-
publicam, plusquam UTOPIANAM, verè
PLATONICAM, ubi Philosophi sunt Me-
chanici, vel Mechanici Philosophi, vix e-
nim est aliquid utile in rerû naturâ ho-
minibus certò cognitum, quod non ab
experimentalî industriâ effluxit; sit æ-
terna laus nostræ *Regiæ Societati*, (fun-
datæ ab *Augustissimo Carolo Secundo*, Prin-
cipe verè Philosophico, verè magno, di-
isque simillimo;) illa non fingit, aut
excogitat, sed invenit quid natura fa-
ciat,

ciat, ut ferat; *Studia Mathematica, Physica, Anatomica, Chymica, Botanica, Colonica*, & omne genus naturalis literaturæ vitam, & animam hauserunt ab hoc divino *Philosophorum* Senatu, nec *Italica, Gallica, Germanica, & Danica* Societates suis defuere auxiliis; Veniet tamen tempus quo ista, quæ nunc latent, in lucem dies extrahat, & longioris ævi diligentia; ringat illud ignavum pecus, veteri superstitione, & lethargico quodam torpore adeò conspurcatum, ut mallent cum turba errare, & somnare, quàm cum laboris, ærisque impendio privatim sapere.

Gratias tibi habeo ob interpretandum mihi *Italicum* Idioma libri à *Patre Bartolo* conscripti de *Conglaciatione & Coagulatione*, qui mihi videtur esse grumus fragmentorum sat elaboratus, at pædicam hujus fumivenduli Sacrificuli, quod in iis locis, ubi illibatam, *BOYLÆ* famam malè tractat, ejusq; scripta distorquet, (præsertim de vacuo) non agit Philosophum, sed potius rabulam, & blateronem, cerevisiali vappâ temulentum; illic venditat suas nugas, & deliria Jesuitica, minimè digna expertissimo, & victrici calamo *BOYLÆ*, non enim opus est *Hercule* pro castigando perpusillo *Nano*.

Ab.

Abundè tibi gratulor tuas rusticās
delicias, longè Humaniores rixis Lon-
dinensibus; eò enim dementiæ hîc de-
ventum est, ut nec morbos, nec reme-
dia pati possimus; tu interim secun-
dum ipsam naturam vivis, pulveris, &
tumultus hominum pertæsus, & velut
ADAMUS in Paradiso creaturas placidè
contemplans; quis fuit ille *Deorum*, qvî
hæc tibi otia fecit? Te oro, obtestor-
que, ut humanissimum, & clarissimum
virum, *D. Farbrough*, meo nomine
(qvalecunqve est, salutare, & ut nun-
quam cessares oculis, & corde ferre

Tui Amantissimum

Dat. Londin. Sept. 10,
1682.

T. R.

AUTHORIS AD LECTOREM
PRÆFATIO.

Benevole Lector,

M Edullam banc Philo-Chymicam tibi
maritare volo, illam igitur conjuga-
li amore recipe, est enim pura, & casta, mi-
nimèq; gravida aliorum laboribus, conti-
net tantum illa, quæ bisce oculis vidi, bis-

G 4

ce

ee manibus tractavi; nulla hic figmenta,
nulla somnia, aut umbra, nulli hic furtivi
fasciculi, aut sequipedales compositiones,
sed brevitati. Et tua voluptati studens nihil
præter proprias meas observationes accu-
mulavi. Et pepererim non fame, aut lucri gra-
tiâ, sed mente honestâ. Et verè Philosophi-
ca, ut communi hominum utilitati quan-
tum in me est) inservirem, hanc ratione
persuasus hic publicè prodeò in Theatro
Anglicano, (magno illo artium Elabo-
ratorio) acturus partem hospitis devotissi-
mi; vos, igitur, Angli, more vestro hunc
libellum accipite, h. e. candidè. Et amicè,
vestra enim gens olim inclaruit, Et hodie
celebratur pro morum suavitate, profun-
dissimâ eruditione. Et fortitudine invictâ;
quæ regio in terris vestri non plena
laboris?

De Chymia Antiquitate, nobilitate, Et
necessitate hic Rhetoricari nolo. licet de illâ
dicenti nemini deesse potest vel Materia, vel
Oratio. qui hæc desiterat adeat Doctissi-
mum BORRICHUM sed credo paucos, aut
nullos (nisi Bæotico ingenio fatuos) digni-
tatis. Et summæ utilitatis Chymia esse igna-
ros ergò hic non opus est Hederâ; Anato-
mia detegit partiû corporis situm, texturâ
usum, morbosq; Scientia plantarum, ani-
malium, mineraliû aliarumq; rerum natu-
ralium suppeditat nobis materiam medicâ;
am.

amboq. comitantur ineffabili quâdam vo-
 luptate, Magnoque emolumento; at sola
 Chymia sua industriâ, & artificio utile
 ubi inutiles segregat, medicamenta perficit
 & humanis functionibus adaptat, nec so-
 lium Medicinæ, sed Philosophiæ naturali,
 artibus Mechanicis, aliisque vitæ nostræ
 commodis maxime inservit, adeo ut sine
 Chymiâ gens humana esset manca & ru-
 dis; est scientia tam naturalis, & necessa-
 ria, ut instinctu quodam, inevitabili rerum
 fato ad illam exercendam ducuntur homi-
 nes in preparando cibo, potu, pane, & sa-
 le, se prodit Chymia; ubiq; & semper ab
 ipsâ creatione exercitata fuit, est ipsa Ma-
 china, quæ volvit & temperat orbem;
 nam ipsa Natura nihil aliud est quàm pru-
 dentissimus, peritissimus & dexterrimus
 Chymiater, corrumpens generans segre-
 gans, uniens, circulans, & digerens va-
 stam mundi molem immensam illam At-
 morum concretorum, & variè figurato-
 rum massam, à quorum diversis innatis
 qualitatibus viz. motu, figurâ, magnitu-
 dine, situ, & texturâ (quæ omnia mul-
 tiplicia & dissimilia sunt) dependent sin-
 gule variæ rerum mixtarum facies qua-
 litates & phenomena, quæ nihil aliud
 sunt præter meras distinctas ideas, ortas
 à variis impressionibus Atomicorum prin-
 cipiorum, diversimodè dispositorum, cor-
 puscula enim illa variè modificata sunt uni-

sa Elementa, & semina rerum; Aqua
Thalis, ignis & Aqua HIPPOCRITIS, qua-
tuor Elementa ARISTOTEL. tria PARACELSI,
quinque WILLISII; Acidum & Alkali TA-
CHENII sunt horum creature; ad particulas
igitur, seu corpuscula multifariam texta,
& mota primario recurrendū est cum sapi-
entissimis veteribus, DEMOCRITO, EPICU-
RO, LUCRETIO; & Sagacissimis MODER-
NIS, Celeberrimo VERULAMIO, subtili CAR-
TESIO, cogitabundo HOBBIOPRÆsertim ve-
rò Doctissimo GASSENDO, magnoque BOY-
LÆO, qui uberrimis & perspicuis experi-
mentis illustravit omnia, in tenebris antea
involuta, & extra dubitandi aleam posuit,
partēq; indubitata vicioria contra Elemen-
ta Peripatetic & principia Chymica, trium-
phum splendidissimum meruit, modo vere-
cundia & humilitas Philosophi tam debi-
tam, justamq; pompam pateretur; at BOY-
LÆUS suis non gloriatur Lacris, suis non su-
perbit Spoliis, & Tropheis, nec Capitolium
ascendere laborat, licet venit, vidit, vicit.

Si hunc meum laborem, & igneas lucu-
brationes, Candi de Lector, in bonam acce-
peris partem, tibi breviter alia opuscula
perlegenda tradam modo Benignissimus
Deus mihi vitam largiatur, nam per totum
vitæ stadium dilectissimam meam Chymi-
am, (corculum, & animæ dimidium meæ)
per ignem, & aquam persequar.

MEDUL-

MEDULLA CHYMIÆ.

Chymia, quæ venit à Che-*Chymia*
ma, hebraicè sidus cali-*Etymolo-*
dum significante, est ars *gia Anti-*
contemplativa, & activa, *qvitas,*
rerum cunctarum natu-*Obiectum.*
ram examinans, unde terræ Metalla
mutuantur nomina sua à stellis, qua-
rum variæ influentiæ credebantur olim
temperare, & determinare Sublunaria;
excellentiâ hujus artis liquidò apparet
tam antiquitate nominis quam vete-
rum Testimoniis; *Tubal-Cain* (homo
octavus ab *Adamo*) erat versatissimus
in operibus Metallicis; *Moses* calcina-
vit, & in pulverem redegit aureum Ido-
lum *israëuitarum*; & vetustissimus *Æ-*
gyptiorum *Hermes* fuit expertissimus in
arte Chymicâ, præsertim Metallicâ, un-
de profluxerunt immensæ *Ægyptiorum*
opes; nec hîc prætereunda sunt *sma-*
ragdina, penè divina, *tabula*, & *symbo-*
lum aureæ Homeri catena. Omnis res
creata sublunaris est obiectum hujus
divinæ

divinæ artis, quæ a suis non solum purgatur facibus, sed ad ulteriorem deducitur perfectionem, estque hæc Ars unicum tam Mechanicæ, quam Medicinæ principium & fundamentum.

*Examina-
tio prin-
cipiorum*

Olim inter Hebræos, Græcos, Latinosque, plurimi pro Principio Catholico, & Materiâ primâ aquam viscidam venerati sunt, è quâ, parte subtili, & subtilissimâ à crassâ divisæ secundum leges Motûs, totum systema Cosmicum ædificari, & adhuc conservati perpetuâ circulatione voluerunt; at hæc Hypothesis non solido innititur fundamento, licet sustentatur sacrâ veterum auctoritate, & nuperrimè ab HELBIGII humeris, quia necesse est hoc suum principium, (supposito quod tale datum fuit aut datur, componi ex infinitò numero Atomorû, seu corpusculorum variè modificatorum, à quibus viscositas, motus, totaque forma hujus aquæ derivanda sunt; ergò non meretur nomen principii primarii, sed collocetur (modò fuit, aut est in rerum naturâ) in classe secundariorum, seu compositorum Elementorum. Peripatetici Ignem, Aërem, Aquam, & Terram pro principiis, & elementis statuerunt; PARACELSUS suâ Trigram

gam, Sal, Sulphur, & Mercuriū, in scenā Chymicam producit; WILLISIUS quinque principia assignat, Spiritum, Sulphur, Salem, Aquam & Terram. Expertissim9, & dexteribus TACHENIUS à Magistro HIPPOCRATE edoctus, Ignem, & Aquam, (Acidum, & Alkali,) esse principia acriter argumentatur, eademq; opinio propagatur à VANDERBECK, SWALVIO, PORTZIO, &c. at rejicitur ab experientissimo BOYLÆO, sagacissimo huj9 seculi Philosopho; fatendū tamē est hanc Hypothesin, de Acido, & Alkali multūm rei medicæ inservire, & non possum non applaudere imortali TACHENII ingenio; veruntamen omnia hæc vulgaria principia sunt effectus aliorum principiorum, quo concessō darentur principia in infinitum; præterea illa omnia Elementa variantur, & transmutantur pro lubitu artificis, viz aqua in aërem, aër in aquam, aqua in terram, sal in sulphur, sulphur in materiam Mercurialem, & in ipsam terram, quæ Phænomena vix congruunt, aut quadrant veræ Ideæ, & naturæ principii; ergò ut vera cognoscamus principia, non ad comunem Chymicorum praxin, sed ad Atomos, seu corpuscula variè texta, & mota recur-

ren.

rendum est, à quorum diversis modificationibus non solum prænominata, sed ferè innumera alia principia, male sic dicta emergunt, nam ignis, & motus vix dissociant particulas corporum sine alterationibus, & novis compositionibus; multaq; Phænomena producuntur ab Acido, & Alkali quæ non dependent ab Acidis, aut Alcalicis qualitatibus, sed ab aliis Mechanicis affectionibus: Qui plura de hisce rebus desiderat, adeat præfationem hujus libri, & revolvat BOYLÆI scripta; ut, Sceptic. Chymic. cū appendice novâ. Animadversion. in Hypothesin Alkali & Acidi, Chymic. Paradox. de transmutatione principiorum Chymicorum; item Origin. Format. & Qualitat. omnia sanè credo dignissima.

Relictis, & prætermiſſis plurimis præludiis, & operationibus ab aliis Chymicis toties repetitis usque ad cramben, referam tantum illa, quæ aut ipse invenni, aut illustravi, aut methodo faciliori peregi, omniaque brevissimè.

*De vitri-
olo.* Ad Oleum, & Spiritum vitrioli conficiendum, Vitriolum calcinatur ad flavedinem, ut accidentalis advolet humiditas, & deinde in retortâ vitreâ summo ignis gradui expositâ per sexaginta

ginta horas destillatur, prodit spiritus,
(qui in alio vitro rectificari potest:) &
in fundo remanet spiritus acidus admo-
dum corrosivus, à nonnullis falso,
oleum vocatus. Breviori temporis
spatio perficitur, & majori lucro, per *Vide Fig.*
amplissimum recipiens cum magno
orificio, ut spiritus exitum habeant
liberiores. D. BOYLIIUS è Colcothar
vitrioli prius edulcorato aquâ pluvia-
li, sublimando cum duplici quantita-
te Salis ammoniaci, conficit suum
ens Veneris, quod est satis nobile me-
dicamentum; item Colcothar edul-
coratum, & cum aq. albuminis ovi in
cataplasma redactum, cancerum mam-
marum non ulceratum sæpè profligat;
infunde guttatim spiritum corrosivum
in aquam pluvialem supradictam vi-
triolo imprægnatam, & ad dimidium
evaporatam, & videbis strias instar ca-
pillorum; infunde balsamum sulphuris
anisatum, in supradictam aquam, & in-
venies massam rubram instar saponis;
si accipias vitriolum *Matris* sic dictum,
cum duplici quantitate salis ammoniaci
& eadem methodo procedas, habebis
sublimatum ejusdem odoris, & saporis,
cum ente Veneris supradicto. Accipe
limaturam Matris, & spiritum Vitrioli
aci-

acidum, fermenta, digere & filtra addito quodam sale, prodit liquor stypticus, qui sistit sanguinem arteriæ incisæ sine excoriatione; sunt qui accipiunt Vitriolum Matris, & destillant pro spiritu, quem pro magno secreto vendunt, sed nihil aliud est quam spiritus Vitrioli regeneratus. Tartarum vitriolatū vulgò conficitur guttatim instillando spiritum Vitrioli in ol. Tartari per deliquium ad perfectam saturationem exsiccando postea in aqua pluviali dissolvendo, filtrando, evaporando, & iterum lentè exsiccando pro usu; sed mihi est alia quædam methodus particularis viz. sumo vitriolum viride, in aq. pluviali dissolvo, digero, & filtro, postea mediante calefacta laminâ ferreâ illud totaliter privo suis particulis cupreis, quibus videtur spoliari cum ferrum non amplius ad se attrahit corpuscula cuprea, tum iterum filtro & guttatim superaffundo alcali volatile, ut sal armoniac. aut C. C. q. s. digero, filtro, iterumque cum iudicio infundo spiritum volatilem opus repetendo donec in digerendo nil impuri infundo apparet, tum ultimò evaporatione exicco, & servo ad usum; dos. ℥j, in morbis chronicis, cum fructu usurpetur,

petūr, longè enim antecellit vulgare Tartarum vitriolatum. Cum vitriolo hungarico pulvis sympatheticus conficitur, cujus virtutes in dubio sunt, sed D. BOYLIIUS fecit sequens experimentū, quo colligi potest ejus virtutem esse quam maximam & nudis tantum verbis non refragandam: Habebat generosa quædam mulier hæmorrhagiam uteri jam quatuor mensibus, & tam potenter à pulvere sympathetico constipata est, ut valdè ægrotaret propter inhibitum fluxum, quem iterum provocavit per tincturam Succini: confiteor plurima vulnera posse curari sine applicatione emplastrorum dummodo ab aëre externo defendantur, ista tamen assertio, non pulveris symp. virtuti contradicit.

E vitriol. Roman. sal. nitro ana *lib. j.* *De Nitro.*
sal. commun. *lib. ij.* Calc. viv. *lib. ss.* calcinato vitriol. lege artis; destilletur aq. fort. à plurimis laudata. E Colchotar vitrioli, & nitro, aqua fortis destillatur communi methodo, puto tamen esse spiritum nitri; sumatur ergo vitriolum calcinatū usq; ad flavedinem, nitri, ana; in retortâ vitreâ ambo imponantur, & recipienti bene lutato ignis fortis adhibeatur, donec vapores in recipiente amplius

*Phospho-
rus.*

plius non appareant, sale ammoniaco addito, aqua fortis evadet regia in re metallica maximè necessaria; sume caput mortuum aquae fortis supradictae, & aqua pluviali sal extrahe, filtra, & crystalliza & supra marmor tere, tunc imponas sal in retortâ, & infundas in eam dictam aquam fortem, destilla, & cohoba, donec totum in recipiens ascenderit, habebis noctilucam instar ignis: eodem modo conficitur sal luminosum; quo barba madefacta in tenebris tanquam ignis lucet per additionem cujusdam spiritus subtilissimi, à paucis noti; ex una parte nitri, & à tribus boli Anglicani destillatis spiritus prodit, qui rectificatus ad usum servetur; sal extractum per aquam pluvialem à capite mortuo, nihil est præter nitrum, non Alkali, ut quidam putant, inter quos annumeretur Dr. MAYOW, qui in tractatu de nitro affirmat caput mortuum nitri destillati esse simillimum sali Alkali, quod sal fixum nitri à terrâ provenire putat, sed quandoque bonus dormitat HOMERUS; idem fit cum sale communi, si accipias sal à supradicto capite mortuo, & denuo cum bolo commisceas, totum nitrum transiit in acidum spiritum.

tum, quæ aciditas è particulis constat igneis, quas doctissimus RUDOLPHUS BALDUINUS tollit, dictum spiritum dulcificando, non per spiritum vini, sed admodum philosophicè, per saturationem scilicet; ex eo oritur magnes, cujus beneficio Aurum Auræ, & spiritus mundi attrahuntur. PHOSPHORUS item conficitur, & nulla alia reperitur vera methodus dulcificandi istos spiritus, quam hæc; quamvis indocti mysteria hæc non facile concipiant. Nitrum s. a. purificatum præstantius est sale prunell. Pro secreto maximo fuit HELMONTIO modus saturandi spiritum nitri, cum quo conficiebat menstruum admirabile; vertunt spiritum hunc in nitrum per Alcalia fixa, sed nitrum hoc non videtur idem esse, quod antea fuit, quia si ingrediatur pulverem detonantem, hic nullum strepitum edet. Spiritus rubicundissimus instar sanguinis à nitro obtinetur, si calcinati silicis p. iij. nitri p. j. in retortâ destillentur, cavendum tamen est ne fluxum concipiant à nimio igne; & est spiritus nemini inferior. Idem faciliùs obtinetur, si nitrum commisceatur cum Calcis viv. p. iij. & per retortam violentissimo igne destilletur.

H 2

Inter

*De sale
communi.*

Inter omnia salia meo iudicio, sal commune est præstantissimum, hoc peculiare habens, quod strepitum, ceu crepitum edat, quando illud privare volumus sua accidentali humiditate, à quâ, decrepitatio provenit: ex oleo communi, & sale marino decrepitato per retortam destillatis, potentiùs oleum Petrolei prodit, quod sæpiùs destillando oleum limpidum evadit, & postea sæpiùs destillatum à sale tartari, in aquam ardentem comutatur. Lateres rubescentes in oleo 100. annorum imersi, postea triti, & destillati præbent oleum vulgò dictum Philosopherum, in ulceribus sordidis proficuum; oleum commune per se destillatum easdem habet qualitates, & effectus. Sal destillatur eodem modo ut nitrum. In fine destillationis flores albi sublimantur in collo retortæ, nec sunt rejiciendi: R. Sp. salis rectificatissimi, q. v. mediante calce vivâ perfectè saturetur, in pulverem exiccetur, & in crucibulo fundatur; fusum & refrigeratum tere, & cum quartâ parte calcis vivæ commisce, per retortam destilla, & spiritû colliges perpetuò fumigantem, & albos vapores exhalantem, cum odore, & sapore gratissimo, in jussulo sumtum nephriticos dolores ju-

van

vantem, Hydropes, obstructionsq; relevantem, visceribus & fermentis amicum. Mediante sale communi, confeci in Angliâ meum Magneticum lapidem, qui in oleum infusus, effectus edit admirandos. Lapis hic in plurimis concordat cum lapide BUTLERI, de quo HELMONTIUS : Primus illius virtutum investigator fuit Nobilissimus atq; Doct. D. JOH. YARBROUGH, Medicinæ Doct. in NEUVARK in comitatu NOTINGHAM, vir celeberrimus, & amicus singularissimus. Inveni postea modum præparandi dictum lapidem, ut esset præstantior sapore & viribus, nec talem unquam putavi reperiri potuisse in rerum naturâ. Frustrâ laborant, qui illum componunt mediante sale communi; ente veneris, & usneâ secundum HELMONTIUM, aëlisvè modis, nisi possideant verum nostrum ignem veneris, ex liqvamine nostro volatili Cupri confectum, quod liquamen neqvît obtineri nisi per magnetem â sale marino elaboratum, qui magnes non solum dominatur in regnum metallicum, sed etiam animale, & vegetabile, de quo favente numine, scribere libellum peculiarem in animo habeo; lapillus meus in aq. commun. solutus eundem

B 2

dem

dem saporem, odoremq; habet cum aq. mineralibus KNASBURIENSIBUS agri eboracensis; & toto cœlo errat Doct. SIMPSON affirmans salem communem tẽr fufum & in aqua solutum, easdem habere qvalitates cum prœdictis aquis; oleum olivarum cum sulphure metallico nostri lapilli imprægnatum, valet contra omnes dolores, & tumores, nisi Gallicos, externâ inunctione infallibiliter curat podagricos, & scorbuticos, majori cum certitudine quam vel Moxa, vel Ranunculus, vel aliud quodcunque causticum. Memini me Lutetiæ Parisiorum ob certam quandam rationem præparasse vel le sp. talem hoc modo; viz. sumpsi salem communem q. s. solvens illum in aq. calidâ, digerens, filtrans, & exiccans, hunc laborem per 12. vices repetebam, ultimò hunc depuratum salem cum bolo commiscebam, & destillare conabar, sed operam & oleum perdidi, nam ne guttulam sp. obtinere potui.

De aceto. Vulgò dicitur in destillatione Aceti primum prodire phlegma, & deinde spiritum acidum sicciorem, ratio, quia nonnulli acetum prius evaporant usq; ad dimidium, aut tres partes, tumque destillant residuum, est ut citius terminent;

nent; verum si S. Q. aceti sine præviâ coctione, & evaporatione sollicitè destillaverint, videbunt spiritum ascendere ante phlegma, subtilissimum, & volatilem, quem pauci animadvertunt; atq; propter nimiam ejus subtilitatem & parvam quantitatem vix coercibilem, hic spiritus tamen sumâ curâ collectus, est valdè considerabilis, neque meo judicio multum differt ab illo, qui destillatur à viridi ære olivæ venditus pro spiritu Veneris, uti ZWELFERUS; esse autem talem D. BOYLIIUS & TACHENIUS doctissimè negant, sicut & illum, qui cum saccharo Saturni confici solet & sequenti experimenro probatur. R. viride æs, destilla, obtinebis spiritum, & redige caput mortuum in viride æs per additionem aceti S. A. & observabis tantum aceti esse absorptum, quantum collectum fuit sub formâ spiritus; hoc acetum esse magis volatile aceto affuso non mirum est, quia particule subtiliores in destillatione viridis æris prodeunt, crassioribus in capite mortuo remanentibus, id quod denuo fit in destillatione viridis æris regenerati.

Sulphur vulgari methodo sub cam- *De sulphu*
panâ combustum, dat spiritum fixum *re. p. vini,*
H 4 valdè

*aliisq̃ spi-
ritibus.*

valdè acidum, & corrosivum, mixtum
verò quantitate duplici cum meo sale,
spiritum dat fere insipidum, qui nares
violentissimè offendit, ac si sulphuris
magna copia in cubiculo cobureretur,
istius mei spiritus sulphuris gutta una,
vel altera lacti instillata, illud coagulat,
sed sale volatili ammoniaco eidem ad-
jecto, redit in pristinum colorem & con-
sistentiam. Inter spiritus acidos volati-
les TACHENIUS numerat etiam spiritum
vini alcoholisatum, qui conficitur cum
solo spiritu vini vulgari per vesicam, si-
ne ulla additione, vel cinerum clavella-
torum, vel salis communis, sicut à non-
nullis fieri solet: Certus sum, quod si
Artifex gradu ignis debite aucto, benè
in re processerit, habiturus sit unica vice
Alcohol subtilissimum, cum paucophle-
gmate, quod Alkali parva quantitate
adjectum, penitus imbibit, sicq; separat.
Miror apparatus quorundam *Chymica-
rum*, qui pro Alcoholisatione spiritus
vini utuntur instrumentis serpentinis,
usq; ad cœlum erectis, quæ nullius u-
sus sunt, quam ad decipiendam plebem;
sufficeret instrumentum unius cubitus,
simplicissimum, modo regimen ignis
observetur. Solent cohobare hunc sp.
super

super salem tartari, & sp. vini tartarizatū
 falsò nominare, at verus sp. vini tartari-
 zatus est essentia vini antiquorum Phi-
 losophorum, & quidam subtilis sp. à suo
 tartaro non separatus, & sic paratur; ex-
 pone aëri frigidissimo vinum genero-
 sum in vase idoneo, ut congeletur, fora-
 men fiat cum baculo in gelu, & funde
 liquorem non condensatum in aliud
 vas, liquor segregatus congeletur, quod
 repete toties, usque dum aër non am-
 pliùs liquorem residuum condensare
 valet, purissimum tunc habebis & ve-
 rum sp. vini tartarizatum, qui mirandos
 edit effectus; hanc verà essentia, seu sp.
 vini tartarizato leniter digesto in Matra- *Consul. fi-*
 cio fit fragilis lapillus rubri coloris. Sic *gur & de-*
 etiam in quorundam officinis infinitum *scription.*
 vidi numerum fornacum, magis ad *in fine bu-*
 pompam, quam ad utilitatem extracta- *jus libri.*
 rum; in laboratorio meo centum forsàn
 lateres conspiciuntur, quorum benefi-
 cio, sine ulla additione, aut ferri, aut lu-
 ti, fornaces construo ad quaslibet ope-
 rationes brevissimo temporis spatio, &
 iterum destruo, sic nec retortas meas
 luto obduco, sed simplicissimè impono
 alteri cuidam vasi terreo, gallice *Calotte.*
 nec in sublimando ferè unquam Matra-
 H s cio

cio utor, sed simplicissimâ phiolâ, majori aut minori pro re natâ. Sunt in Germania, qui jactant commune Alcohol vini, brevi temporis spatio commutari posse in pulverem album. Ars multum efficere potest; hinc non audeo, nec negare, nec affirmare, quia nunquam vidi, credat qui vult, per me licet; etiam si pulverem quemvis subtilissimum pro Alcohol vini venditare quis velit: curiosum sanè foret, si spiritus rosarum, aliorumq; odoriferorum in talem pulverem posset redigi; spiritus hic valdè subtilis obtinetur per fermentationem, distillationem, & rectificationem: dum rosarum mentionem facio, non possum, quin adjiciam, me præterita hyeme rosas artificiales confecisse ad eam naturæ æmulas, ut deciperent etiam sagacissimos; ceterum non ex omnibus floribus odoriferis liquor elici potest per se tam bene olens, ac per distillationem descensoriam in vitro, mediantibus radiis solaribus, vel balneo descensorio, quando radii Solares deficiunt; sic ex jasmino obtinetur liquor odoris suavissimi, & præstantior illo, qui à Genuensibus per

Liquor odoriferus Germaniam venditur, ejus basis nihil aliud est, quam oleum Amygdalarum, vel de
jasmini,

de Ben, stratificatarum cum floribus Jasmini. Mirum sanè est, aquam Jasmini, quam conficiunt, nullū habere odorem, saporem verò quàm gratissimum, conficiunt dictam aquam per plurimas infusiones, & omnium infusionum destillationem; grata est in iulapiis, aliisque potionibus sacharatis, ut Sorbetum, &c. sunt qui tradunt varios modos extrahendi spiritum ex Violis, servato odore, & sapore; verum an possibile sit maximè dubito, tincturam inde parant per infusionem S. A. illa quæ habet saporem violarum, conficitur inde syrupus, compendiosius autem conficitur per expressionem succi violarum, sine praviâ contusione.

Willisius ex sulphur. unc. i. salis Tartari unc. liij. conficit suam tincturam sulphuris S. A. mediante vino generoso atque ex illo syrupum suum, adeo existimatum per totam Angliam; à quâ massâ salem volatilem albissimum habuimus, non dissimilem illi à sale Armoniaco destillato, nec in odore, sapore, aliave qualitate, quod tamen Phœnomenon non semper succedit. Idem ex cadavere vini, & limatura Martis, conficit suum dissolubilem Martem in aqua frigida.

*Willisia-
ne prepa-
rationes
Sulph. &
Martis.*

gida, mediante mixtione, & fermentatione, bis, aut ter repetitâ, additâ humiditate.

*De Tartaro &
Salibus
Alcalibus*

Ex Tartaro, & sale nitri autem gratissimus spiritus eliciatur destillando, & rectificando communi methodo, in obstructionibus, & morbis calculosis laudatus. Tincturam salis Tartari, quæ reverà nihil aliud est, quam particulae alcalicæ cum Alcohol vini conjunctæ, conficere soleo modo sequenti; fumo sal Tartari in crucib. fusum, & in mortario calido tritum, Q. V. & in phiolâ amplâ pono, postea infundo spiritum Tartari rectificatissimum calidum, Q. S. & agitando exactè commisceo, tum infundo Alcohol vini, iterum agito, & illicò obtineo tincturam rubicundissimam sale Tartari imprægnatissimam, colore, sapore, atq; odore gratissimam; processum hunc cuidam communicavi; qui elaborando, tincturam quidam obtinuit, sed animadvertit nihil salis Tartari in illa contineri, & mihi objecit tincturam hanc nihil esse præter spiritum vini, & spiritum Tartari unitos; non negavi ejus conjunctionem; ratio tamen quare tinctura sale Tartari non fuerit imprægnata, est quia non benè processit.

Sic

Sic sapissimè damnantur Authores ;
 quod si bene processum fuerit in fundo
 remanebit quædam gelatina coerulea,
 quæ vel in pulverem, vel in liquorem
 redacta, dat Alkali præstantius sale Tar-
 tari comuni: hæc nostra tinctura Tartari
 non solum omnia olea stillatitia, sed etiã
 ipsum Balsamum Gileadense, sp. vini,
 aliove menstruo solvi nescium, optimè
 dissolvit, undè evadit medicamentum
 maximè diureticum, aperitivum, ab-
 stersivum, & stomachicum, in morbis
 Asthmaticis, Phthisicis, & Hydropicis
 non contemnendum, nec nocet in Go-
 norrhæa, modò cum metho, & judi-
 cio propinetur. Ferè omnes dicunt
 Alcalia omnia ejusdem esse naturæ, &
 tamen gradu differre; nolo prorsus con-
 tra illos agere, sed tantum dicam quid
 ego expertus sim: fudi sal Tartari,
 quod provenit à vino albo Gallico, &
 rubescebat post fusionem sex horarum,
 sal Tartari vini HISPANICI post fusionem
 unius quadrantis rubescebat quasi san-
 gvis, & sal fixum absinthii etiam de-
 tentum per viginti horas nihil prorsus
 rubescebat. Sic cum Domino PAULI
 Med. Doct. & mihi amicissimo quondã
Bonæ præparavi Regulum medicinalem
 An-

Antimonii, sumendo, ut mihi mos est. salis Tartari par. j. salis communis par. iv. Antimonii par. v. & unica fusione obtinui regulum fusci coloris, medicamentum tutissimum; cum etiam alia vice sumerem sal cardui benedicti, locò salis Tartari, eadem quantitate, habui regulum vulgarem. Non solum è sale Tartari fixo, sed ex omibus salibus Alcalibus fixis tincturæ rubicundissimæ eliciuntur, mediantibus suis propriis spiritibus, fermentatione, & destillatione paratis, & in Alcohol subtilissimum redactis, quæ possunt fieri magnarum virium in Medicinâ. Præterea in crystallizatione salium Alcalium exacte observavi diversas crystallorum figuras, quæ necessario dependent ex diversis particularibus figuris, & consequenter eorum natura est diversa. Optimè & copiosissimè conficiuntur ex herbis viridibus, in ætate maximè floridâ collectis, incisis, & in vase ferreo super ignem impositis, donec incinereſcant leni calore, cineres violento igne calcina, ex calcinatis mediante aquâ pluviali lixivium conficiatur, filtretur, evaporetur ad cuticulam, crystallizetur, decantetur liquor à crystallis, qui iterum evaporet.

poretur pro ulteriori Cryſtallizatione;
 opinatur WILLISius cineres optimè cal-
 cinari cum additione ſulphuris, ut albio-
 res fiant, & pulchriùs cryſtallizent, unde
 ille magis approbabat hunc modum,
 quam vulgarem; ſal Tartari conficitur
 prædictâ methodo, ſed hic non poſſum
 præterire abuſum in ANGLIAM introdu-
 ctum, & aliis in locis exercitatum, viz.
 componendi ſalem Tartari ope nitri,
 ſumunt enim nitri, & Tartar. crudi an.
 lib. j. pulveriſant omnia ſimul, & in vaſe
 figulino calcinant in maſſam albiſſi-
 mam, ſic ex hiſce duabus libris obti-
 nent lib. i. ſal. Tartar. quod improprie
 ſic dicitur, nam lib. j. Tartari crudi præ-
 bet ſolùm circiter ꝑiv. ſalis, ergo certum
 eſt nitrum non totum avolaſſe in auras
 ut illi ſomniant, & ſi memoria me non
 deludit, tentavi incaſſum præparare
 aurum, ſeu pulverem fulminantem cum
 hoc ſale, ſulphure & nitro; liquidò
 igitur conſtat ſalem Tartari præparatū
 cum ſulphure, vel nitro, non eſſe verè
 Alcalium, aut genuinum ſalem Tartari.
 & Abſynth. virid. vel alterius cujus-
 cunque herbæ, Q. S. deſtilla lento igne
 in retortâ adaptando recipiens uſque
 ad ſiccitatem, vaſis refrigeratis caput
 vul-

vulgò dictum mortuum tere, destilla-
tum superinfunde, de novo destilla, to-
ties cohobando donec nihil præter
phlegma ascendit, semper observatâ
graduali augmentatione ignis in qvali-
bet destillatione; ultimò fume cineres
quos super laminam ferream cum spa-
tulâ ferreâ agita, ut fuliginosum avolet
in aures, & pulvis albus evadat, tum
cum spiritu ejusdem plantæ per fermenta-
tionem preparato digere, filtra & eva-
poratione CrySTALLIZA; qui crytalli ar-
canum vegetabilium nuncupantur, ali-
is salibus Mechanicis præferendi. Chy-
mici ferè omnes exaggerant magnope-
re virtutem Alcalium fixorum volati-
lium, quæ sic paro; e. g. accipio sal
Tartari, & imbibo spiritu Tartari
rectificatissimo, & destillo, iterum
infundo dictum spiritum Tartari, & co-
hobationem tamdiu continuo, donec
spiritus Tartari abstrahatur, eodem
vigore, uti quando infusus fuit, & ul-
timò sublimo. (Medicus quidam mihi
familiarissimus sumit aquam regiam loco
spiritus Tartari, & eodẽ modo proce-
dit ut suprâ) in fundo post sublimatio-
nem remanet corrosivum aquæ regię,
fere picis instar. Oleum viscidum, &
fati-

foetidum Tartari cum sale Tartari commixtum in liquidâ malsâ, lege artis fermentando, & sublimando. sal volatile obtinetur album, sed paululû ræcidum, qui fator facillimè tollitur per Alcohol vini; non hic præterire possum ZWELFERUM cum suo phlegmatico modo præparandi salem volatilem Tartari, destillando oleum Tartari per deliquium cum repetitis vicibus; ab ipso Tartaro sal volatile obtinetur vulgari methodo destillandi, modo retorta habeat longum Collum, cui inhærebit sal volatile, sed in tam parvâ quantitate, ut sit vix colligibile. Ex oleo Tartari per deliquium, & ipso Tartaro crudo pulverisato, commixtis, & simul fermentatis usque dum saturentur, Tartarum fit dissolubile in aq. frigida à quo extrahatur spiritus urinosus, & sal volatile secundum LANGELOTUM.

Tincturam corallorum magis sincere *Tinctura* ram, atque legitimam reperiri posse *Corall.* mihi non videtur. quàm hæc, sine ullâ additione. ℞. Corall. gross. trita, destilla per retortam igne violentissimo quadraginta horis, in recipiente invenes liquorem rubrum, atq; unctuosum, licet parvâ quantitate, hunc lento balnei calore

I

lore

lore abstrahe ad mellis consistentiam, & residuo obtinetur tinctura rubicunda mediante Alcohol vini; reliquis modis præparandi tincturam corall. nullam fidem habeo, quia menstrua per se rubescunt aut per longam digestionem, vel per additionem salium, id quod sæpe expertus sum.

*Tinctura
quædam
minera-
les.*

*Tinctura
è variis
Metallis.*

Ex omnibus Metallis imperfectis, excepto Saturno conficitur tinctura, quæ reverà meretur nomen tincturæ Metallorum, vel quia ingreditur Antimonium, Pater omnium Metallorum dictum; vel quia unum, aut alterum Metallum reverà ingreditur, sic & Antimonii regulum, Martem, Venerem, Jovem debita proportionem, funde, tere, & pulveriza, pulveres cum S. Q. Nitri detoniza, ignem augendo, & decineas tamdiu in fusione donec massa inrer cœruleam, & viridem evadat, tum S. A. cum Alcohol vini tinctura extrahatur, quæ est Medicamentum egregium in morbis Chronicis, ubi peccant obstructions. Cum Nitro, Antimonio, & Jove pulvis ille famolus POTERII conficitur, quem si cū resina guajaci commisceas, egregium habebis sudoriferum medicamentum, & mihi quotidianâ experientiâ compro-
ba-

batissimum. Si flores Antimonii violentissimo igne reverberentur ad plenam rubedinem dant rubram tincturam mediante sp. vini Alcolifato. Tinctura Antimonii conficitur cum sale Tartari, & re-
gulo Antimonii, calcinando cum fusione ignis per tres dies in furno vitriario, in fine reperietur massa rubra, à qua tinctura rubicundissima elicitur per Alcohol; reverà non puto quidquam salis Tart. in hac tinctura superesse propter validam calcinationem, & experimento satis constat, quia pulvis ille ruber aëri expositus rubedinem conservat. A Mer-
curio obtineo tincturam violaceam mediante meo menstruo, quod limpidum est, & pingve, & minimè corrosivum, neque cutim maculans, quando illud manibus tractaveris, nec vestimenta, neque lintea corrodens; tincturam hanc si detineas in leni digestionem, præcipiatur in pulverem coloris ruffi, & Menstruum evadit iterum limpidum, ut antea fuit, & si in loco frigido ponas, vel ante fenestrâ, insurgere videbis quosdam lapillos instar adamantis pellucidos, & quotidie crescentes sapore admodum gratos, dulces, substypticos; Medicamentum nobilissimum, parvâ quantitate, variis

Tinctura

Antimonii.

Tinctura

Mercurii.

**Tinctura
Martis.****Tinctura
Solis.****Lunæ.****Quædam
de vege-
tabilibus.**

modis exhibitum, veriosque & magnos effectus edens. Per idem Menstruum tinctura elicitur à Marte admodum sulphurea, continens sulphur suum fixum, & instar sanguinis rubicundum, neque flammam concipiens. Item per idem menstruum ex sole conficitur tinctura addendo sal Philosoph. ejusque beneficio per fermentationem quandam in substantiam spongiosam evadit, infunde Alcohol vini, & statim sine ullâ additione Sol solvetur in tincturam flavam irreducibilem. Lunam certâ evadam arte præparo, ut subtilior sit in aquâ regiâ eundemque colorem exhibet, ac si esset Sol solutus, probam tamen cupellæ sustinere non potest. Ex lunæ limatur. p. j. sulphur. p. ij. leniter in crucibulo fusis, & unctis, & pulverisatis, eliciatur tinctura sæpius affundendo sp. sal. Armoniac. secundum legem Artis; tincturam in Crystallos redige, & per retortam sp. Lunarem elice, qui est medicamentum Antimaniacum celeberrimum.

Ex Caryophyllis tinctura extrahitur per Alcohol, quam falsarii venditant pro oleo dict. Aromaticum, & Pharmacopœi emunt minori pretio, non ulterius

rius cogitantes, dummodo nominetur
oleum, sed reverà octuplo plus æsti-
mandum est oleum stillatitium dicto-
rum Aromatum, quod paratur median-
te digestionē in aquæ pluvialis S. Q. cū
adjectione cremoris Tartari, vel cine-
rum clavellatorum, uti ego facio cum *De oleis*
insequeñti destillatione, & separatione. *vegetabi-*
Vidi *Parmæ* in officina, quæ caput ni- *libus.*
grum vocatur, post longam digestio-
nem Caryophyllorum, fortiter premen-
do provenire aquam, & oleum, licet non
tam diaphanum, nec tam subtile, ut è
destillatione emanat. Ex omnibus her-
bis odoriferis siccatis in umbra S. A. &
destillatis per vesicam cum additione
aquæ pluvialis S. Q. olea habentur, quo-
rum usus frequentissimus ad conficien-
da balsama odorifera, quibus facillimè
datur corpus olei nucis moschatae, &
præcipuè si extrahatur tinctura per Al-
cohol vini; idem fit ex seminibus anisi,
carui, & similium. quæ omnia (relicta
methodo communi) gros. trita, & per
quatuor, aut quinque horas posita in
balneo vaporoso, & fortiter pressa, olea
dant obscura, gratissimi odoris, & sapo-
ris, eadem methodo habetur oleum A-
mygdalarum, seminum Papaverum, &
I 3 simi-

De Nico- similium. Ex NICOTIANA comūni me-
tiana. thodo destillatur oleum fatidum, qvi-
busdam animalibus præsertim felibus,
maximè noxium, modò una guttula stil-
letur in lingvam, convulsiones enim le-
thales citò procreat, animalqve perit,
nisi protinùs succurritur imponendo
naribus sp. salis Armoniaci, attamen in-
terdum venenum superat omnem me-
delæ opem, prout ex hoc vel illo loco
transportatur TABACUM; apud Medi-
cos Chymicos non multum in usu est; ex
succo unguentum conficiunt in ITALIA,
vulneribus sordidis proficuum; HISPANI
qvàm maximè delectantur NICOTIANA
illâ, dictâ hispanicè *Da la vana*, quia sva-
vissima est; & commodissima pulveri
sternutatorio; LUSITANI verò celebrant
BRAZILIENSEM, quæ est fortissima, & ma-
ximè narcotica; CHINENSES & JAPONEN-
SES non carent suo TABACO, sed parcè ad-
modū fumigant, sicut TURCÆ & PERSÆ;
ANGLI & HOLLANDI Virginienfē laudant,
quem interdum miscent cum Mastiche,
Succino, C.C. Laventulâ, Betonicâ, Sal-
viâ, pro habitu naturâ, & circumstantiis
fumigantis; Novi nobilissimum Anglum
sennam familiariter fumigantem, & sa-
lutiferam invenientem; quem morem
fumi-

fumigandi fennā apud Nobiles HETRURIENSES ægrotos interdum invalere observavi, capiosè enim crescit, & cultivatur in HETRURIA, rariò tamen aut nunquàm ITALI fumigant, odoriferis sternutatoriis, sicut HISPANI, sapissimè exercitati. Ex Absinthio, & aliis herbis extrahitur oleum viride fragrantis odoris, & provenit à destillatione spiritus urinosus; & ita fit: Collectæ herbæ plenæ *De Spi-* rore ponantur in cella vinaria per duas *tibus &* aut tres hebdomadas, usque dum putrefiant, inter duas tabulas, superiori *sal. volat.* depressâ à magno pondere, ut meliùs *Planta-* cum altera uniat, posita deinde in *rum.* retortas vitreas in furno arenæ, dant spiritum urinosum, & oleum viride. Hæc regula observanda est in omnibus herbis; si tamen dictæ herbæ putrefactæ aëri exponantur, facillimè sal volatile habebis. E fuligine ligni quercini per *De fuligi-* retortam destillata prodit sal volatile, *ne.* sp. & oleum, arte separanda; Balsamum ex hac fuligine sic obtineo; sumo sufficientem copiam fuliginis, quam derelinquo simul cumulatam, usque dum concreseat in lapideam substantiam, suspendo hanc concretam massam fuliginis in frigidissimo rigore auræ Hyemalis

malis per 80. horas, aut plus, tum in medio frango massam, ubi invenio viscosum Balsamum concentratum, in morbis Hystericis non contemnendum: sal fixum è fuligine obtinui calcinando illam in vase ferreo igne violentissimo, postea lixivando cum Aceto destillato, filtrando, evaporando, & crystallizando; est sal pretiosus in Cancris ulceratis, arsenicalem acrimoniam destruens. Sunt qui sal aromaticum conficiunt cum herbis aromaticis hoc modo; suppono à Menthâ viridi siccâtâ in umbrâ, & incisâ, addendo aquam pluvialem cum S. Q. Alkali, & digestâ S. A. addido deniq; sale ammoniaco, & destillatâ, sal volatile habetur odoris Menthæ, & dici potest Alkali oleosum, volatile, & aromaticum, & per consequens ejus virtutes sunt majores Alkali communi salis ammoniaci.

Sp. & Sa- Doctor SILVIUS suum Alkali oleosum
les vola- volatile, & aromaticum spiritum, (cujus
tiles, oleo- virtutes in ejus continentur libris) con-
fi & Aro- ficere solebat accipiendo Cinnamomi,
matici. Macis, Nucis Moschatæ, corticum Citri,
Sal vola & Limonis an. drach. ij. Salis Tartari
gile oleo unc. ff. sp. salis armoniaci unc. iv. hæc
 omnia XXIV. horis relinqvebat diges-
 tio-

stioni, & postea his omnibus unc. xij. *sum syl-*
 Alcohol vini addebat, & iterum relin- *vii.*
 quebat digestionem per XII. horas, & de-
 stillata conservabat ad usum. Sed quia
 post mortem Sylvii variæ sunt dispersæ
 per EUROPAM formulæ præparandi di-
 ctum Alkali volatile, & Aromaticum,
 hic ad plenum satisfaciam curiosis le-
 ctoribus addendo duas alias Methodos,
 ut prudenter eligant; an sint Sylvianæ,
 vel non, parum refert, sufficit ut sint
 Alcalia volitilia, oleosa, & Aromatica,
 effectis promissis non carentia; & Sal
 Tartar. ʒj. ol. Cinnamon, aut ligni Sas- *alii modi*
 saphras, aut Cortic. Citri, gut. xxx. *prepa-*
 exactissime commisceantur in mortario *randi.*
 sicco, nam hic labor, hoc opus est, tum
 adde sp. vini vulgar. lib. j. ꝯ. paulatim
 commisceatur cum sale, impone totum
 in Matraccio, & adde lib. j. ꝯ. sal. Tartar.
 agita, & digere per duas horas, tum spi-
 ritum supernatantem separa, & adde sp.
 sal. Armoniac. & sal. Tartar. an ʒiv.
 item per horam digere, & sp. volatilem
 per declinationem separa; qui hoc pe-
 culiare habet in se, ut ejus gut. x. vel xij.
 commixtæ cum vino RHENANO illi im-
 pertiunt odorem, & saporem, vino HI-
 SPANICO naturalem; aliquando citius
 I s con-

conficitur uniendo guttatim aliquod Aromaticum oleum cum tincturâ salis Tartari, quantum imbibere potest, & addendo sp. salis Armoniac. q. s. sed hîc maximè cavendum est, ut sp. sal. Armoniac. paretur ex merâ Calce vivâ, & sal. Armoniac. secundum justam artis legem, aliter si præparat⁹ fuisset mediante aq. fontan. (ut vulgò fieri solet) cum sal Tartari in mixturâ contentus præcipitabitur ad fundum vasis instar Nebulæ; sed hîc monendum est, hoc Medicamentum esse celeberrimum, modò paretur mediante nostrâ tincturâ sal. Tartar. in hoc libello descriptâ.

De Succino.

Succinum, & similia destillantur communi Methodo in retorta in furno arenæ, destillatis ex iisprovenit oleum, & spiritus, pauca tamen quantitas salis volatilis, oleum, quod est magis viscosum, facillimè mutatur in sal volatile, ita fiat una massa cum sale communi decrepitato, & sublimetur eodem modo, quo sublimantur flores Benzoini dicti. oleum in limpidissimum spiritum commutatur per beneficium cornu Cervi calcinati, & magis existimandū est meo judicio, quam commune. Plurimi tentarunt imitari CHINENSES in vertendo caput

caput mortuum succini sic dictum in vernicem nigram, in Europâ maximè habitam, sed pauci aut nulli veram Methodum invenire potuerunt; pulverisato tamen hoc capite mortuo, & sæpius supra affuso Alcool vini digerendo totam massam resurgit tinctura flava, quæ, Alcool vini per destillationem extracto, relinquit in fundo vasis succinum flavum, & diaphanum, naturali, & perfectio haud dissimile; sed hic processus est plenissimus laboris ob immensam copiam sp. vini; hoc succinum tali modo regeneratum præbet eundem sp. & oleum, ac nativum succinum, quod repetatur in infinitum; tentavi separare repetitâ destillatione hoc liquidum, & Diaphanum oleum à nigro & viscido, exactissimè lutavi vasorum juncturas, ignem augebam gradatim, sed nihil omnino destillabat, ignem ulterius augebam usque ad materiæ ebullitionem, quem continuavi per 12. hores (obstupui) ne gutta tamen olei ascendebat; nec aliquid odoris per juncturas erumpebat; extincto igne, refrigeratisque vasis, ex arenâ abstuli illa sine apertura juncturarum, duobus diebus elapsis curiosus volui de novo tentare, & subtiler

liter rationem examinare, statim primo gradu ignis destillabat, de quo maximè admiratus examinavi juncturas, & percipiebam odorem transpirare lutum, unde animo ad vertebam juncturas relaxatas fuisse in removendis vasis, à quo dependebat destillatio, hic sæpius tentavi eandem rem, & inveni unicam illam fuisse rationem, nam observavi in destillandis rebus volatilibus, vasa sæpè frangi in principio destillationis ob impeditam transpirationem; unde illi in magno hærent errore, qui credunt in principio destillationis Tartari (quæ comuni methodo conficitur) magnam copiam subtilissimi, & admodum volatilis salis Tartari ascendere ante phlegma, sed pro subtilitate suâ, & negligentia operatoris per juncturas evanescere in auras, sic non parum laborant in exacte lutando, sed primo ignis gradu vasa certè frangentes, ad maximam volatilitatem salis Tartari omnia hæc attribunt, sed immeritò; hic tamen moneo Chymicum non esse nimis incuriosum in lutandis vasis; idem notetur de circulatione in Pelicanis, in quâ operator sumit materiæ circulandæ q. s. imponens illam in vase circulatorio hermetice

ticè sigillato, cujus pars inferior collocatur in Arena furni idonei, aut in stercore eqvino, in instrumento aureo, aliisvè modis; parte vero superiore Pelicani nudâ, & aëri expositâ, ut vapores ratione frigiditatis in striis descendant, iterumque calore ascendant modo circulatorio, qvâ operationem à digestionem distinguunt; sed multum dubito, an reverâ differant, nisi gradu caloris, quia tales circulationes non videntur succedere in Pelicanis ob arctam clausuram sigilli Hermetici, & ob rationes suprà annotatas de destillatione per juncturas admodum clausas; ex succin. ℥iij. sal. Armoniac. lib. j. Calc. viv. lib. iij. sp. conficitur, laudabiles effectus produciens, præsertim in auditus difficultate, guttulâ unâ vel alterâ in auram instillatâ, 2. per diem per 3. vel 4. dies, aure ab aëre defensâ ope Gossypii, aut lanæ, si in hâc præparatione addantur ℥iij. Assæ foetidæ, tum hic sp. succinatus foetidus audit, qvî naribus Hystericarum admotus juvat, vel in aqua fontanâ internè exhibitus non nocet. Ex sale Tartari, & sale Armoniac mixtis obtinetur per destillationem sp. subtilissimus, & albissimum sal volatile in
ma-

magnâ copiâ. quod cum oleo Aromatico commistum in vase idoneo confortat sp. animales à solo odore; ex capite mortuo sal extrahitur mediante aqua pluviali, lixiviando, filtrando, evaporando, exiccandoque, in morbis calculosis non contemnendum medicamentum. Corrigitur gummi gutta mediante Vitriol. supercohobando, adeò ut solum purget per inferiora, sicut vidimus in *Gallia*; novi amicum hoc gummi corrigentem cum p. j. Zinzib. ad p. iij. hujus resin. adeò ut spoliatur sua facultate emetica; in *Angliâ* observavi nobilem quendam ægroto servo hoc gummi administrantem, qui postea evomit animal viperæ simillimum quoad partes, præsertim caput.

De Lapidano.

Opium sic tracto, ℞. opii Thebaic. ℥iv. dissolve in fortissimo lixivio Calc. viv. filtra, & in extractum redige, ter repete dissolvendo, & leni calore in extractum redigendo, ultimo adde ad extractum hoc, Croc. ℥j. Cochinell. ℥ss. Nuc. Moschat. ℥ij. exactè misceantur, dos. gr. i. ad iiss, est egregium antifebrile in ardentibus febribus, Archeum furiosum pacificans, sudorem, & urinam movens. ℞. Tinctur. sal. Tartar, à nobis in hoc libello

lo descriptæ ʒxxij Opii Thebaic ʒj. Ma-
cis, & Croc. an. ʒj. digerantur & filtren-
tur pro usu, hoc non inferius est aliis
Laudanis vulgariter descriptis.

Elixir proprietatis conficitur ex Aloë, *Elixir*
Myrrhâ, Croco in sp. vini iusta propor- *proprie-*
tione dissolvendo, & in Elixir redigen- *tatis.*
do, secundum mentem PARACELSI; alii
primò digerunt hanc massam cum sp.
sulphur. vel vitriol. postea cum s. q. Al-
cool vini elixir conficiunt, aliqui ad-
dunt menstruo vinoso sp. C. C. sal Armo-
niac. ut in GALLIA & ANGLIA observavi;
in GERMANIA addunt Mastich. & sarco-
coll. &c. sed optimè paratur, secundum
PARACELSUM, si operator norit verum
modum dissolvendi myrrham, in quo
totius rei Cardo vertitur, nam ab expe-
rientiâ instructus affirmo, ne granum
myrrhæ à communi operandi modo ve-
rè dissolvi, nisi prius præparetur, & hæc
sit una ratio, quare vulgaria Elixiria
non producant tanta miracula, quanta
expectari debentur. & Ergò Myrrhæ
ʒij. sal. Tartar. ʒiij. pulverisent. in mor-
tar. siccato optimè misceantur, & in
sacculo suspendantur in loco humido,
donec myrrha in mollem massam mu-
tetur, & magna pars salis Tartari per
deli-

deliquium à massa effluat, super hanc myrrham præparatam infundatur Alcohol vini & tinctura rubicundissima obtinebitur, quâ Evaporandâ in Elixir redigo, quod commixtum, & digestum leniter cum tincturis Aloës, & Croci, evadit Elixir optimum & perfectissimum, ventriculum, & viscera omnia purificans, corroboransque, vulneribus, & ulceribus apprimè utile.

*quædam
de anima-
libus.
Cantba-
rides.*

Ebur, Cornu Cervi, & Cantharides deoillantur in retortâ cum mangò recipiente, & extrahuntur eorum spiritus, olea & sal volatile, quæ omnia debito modo rectificata & segregata, conservantur ad usum, eorum spiritus deflegmati & segregati per Alcohol vini coagulantur; observatur Cantharides abundare majori copia salis volatilis, quam omnia alia, quarum oleum spatio temporis, additisque corrigentibus, est præstantissimum ad curandos Paralyticos unctos exterius, sicut affirmat Physicus fide dignus; latet succus corrosivus, & vesicatorius in illorum intestinis, præparatus in glandulis circumjacentibus, ergo pedes sunt magis idonei destillationi, & sunt Antidota contra venenum ventris, abundant enim maxi-

maximè sale volatili, quod infringit acidum succum; ergo cum externè applicantur pro vesicando, soli ventres in usum trahantur, sin internè dantur, cum pedes simul exhibeantur, sed tutiùs per se sine ventribus propinentur.

Colligantur viperæ secundum Anti-*De vipe-*
 quorum leges, occisæ, decoriatæ, & ex-*ra.*
 siccataæ, per retortam vitream destillentur, cui orificium sit satis amplum, adaptetur recipiens, & ignis tractetur secundum artis regulas, cum sp. & oleo ascendit sal volatile, recipienti adhærens, sed non in figurâ viperarum, nisi imaginationi, & phantasie indulgemus; dividantur hæc tria facillimè in cucurbitâ altitudinis unius cubiti, secundum artem leniter sublimando; primò sal Albissimus cum parvâ spiritus quantitate ascendit; refrigeratis vasis sol colligatur, & procedendo S. A. Spiritus purus separetur; observavimus quosdam in *Gallia* non solum hunc sallem, sed etiam alios ejusdem naturæ separare à suis spiritibus, mediante matraccio alti & longi Colli, cum suo Capitello, quam methodum plurimi applaudunt quia nova est & pomposa; sed seriò de hac meditavi diu, multumq;

K

693

cogitavi, sapiusque experimenta feci, & tandem conclusi hanc methodum esse incongruam rationi, & experimento, quia ut ascendat ad capitellum, opus est violentiori igne, quam natura istius salis patitur, unde per juncturas in auras impellitur, & nimia aciditate ignis alteratur; Veneti solent fumigare exsiccata carnem viperinam cum Aromatibus in aquis odoriferis decoctis, postea exsiccare & pulverizare, alii tantum carnem, ossaque siccata, in pulvere conservant, & tam Opiatis, quam Bezoardicis commiscunt pro renata; ego aliquando tincturam viperinam iisdem casibus appropriatam sic confeci, ℞. serpentar. virginian. rad. contrayer. an. ℥j. Carnis viperin. siccata. & pulverisat ℥vj. tinctura nostrae salis Tartari, in hoc opusculo descriptae, ℥xxxij. digerantur lege artis. Dos. 40. ad 60. gut. in vehiculo idoneo, in morbis febrilibus, convulsivis, moribus animalium, omnibusque venenis, tam narcoticis, quam corrosivis. Bene philosopharunt antiqui collocando venenum viperinum in succo flavo, vesiculis contento, gingivis adhærente, & tempore summæ irritationes ejaculato, quæ irritatio necessaria est ad commo-

ven.

vendum & exaltandum fermentum veneficum succi, at D. CHARAS nova quædam dogmata vendidat, attribuendo facultatem veneficam, viperæ irritatis spiritibus per ideam vindicativis, impressam in imaginatione animalis, & sic succum glandulosum rejicit à multis experimentis; at sagacissimus D. REDI eadē experimenta repetendo, antiquas opiniones confirmavit, & fermentum veneficum succo flavo restauravit, confiteor me Anno 1671. *Parma* sæpius vidisse empiricum quendam sine noxâ hunc succum viperinum devorantem; eundemq; succum innox è intrudi in vulnera animalium, sicut D. CHARAS invenit, at sæpè alibi observavi contrarios effectus hujus liquoris viperini, nam vidi illum esse lethalem, & mortiferum (licet è viperâ exemptum) animalibus, ut D. REDI etiam observavit; contraria hæc phænomena non proveniunt à diversitate Climatum, aut à variis naturis viperarum *Langvedocensium*, & *Florentinarum*, nam unum eundemq; effectum reperi ab hoc succo flavo in *Galliâ*, *Italiâ* & *Hispaniâ*, viz. quòd interdum necabat, interdum non necabat in omnibus illis regionibus, prout citius, vel tardius

K 2

pre-

propinaretur, aut vulneribus applicaretur; recens, & tepidus succus viperæ irritatâ exemptus, semper necabat animalia, modò dexterrimè, & celerrimè applicaretur, antequam amiserat suum gas, & fermentum veneficum, at non tam citò convulsiones inducebat, ac si ab ipsâ viperâ iratâ ejaculatus fuisset; idem succus tardiùs exhibit⁹ non exerceat suam rabiem veneficam, quæ admodum subtile fermentum est, ideoq; citò dissipatur, nisi continuò erigitur, aut renovatur ebullitione ipsius viperæ; D. igitur CHARAS erat nimis lentus, & tardus in faciendis suis experimentis, & opus habuit mirandâ illâ celeritate & acumine, quæ D. REDI, instar dexterrimi Philosophi, exercuit in suis experimentis; ergò non mirum est D. CHARAS invenire, & nominare hunc succum viperinum crassum & viscosum, quia certissimè despoliatus erat suo æthereo fermento ob nimiam suam pigritiam, succus enim hic flavus in suo vitali, & naturali, h. e. venefico statu, est subtilior, & rarior.

Quod remanet à cornu Cervi post destillationē calcinatur in vase aperto, & pluribus inservit; calcinatur etiam cornu Cervi per fumigationē, talis est sententia

tentia ZWELFERI, & appellatur cornu Cervi calcinatum philosophicè; Ego autem, ut curiosius sit, calcino hœc modo: accipiatur dolium cum tegumento, & intus ponatur Calx viva, postea integrum cornu Cervi, & iterum Calx viva, addatur aqua S. Q. cooperiatur tegumentum, quod habeat foramen, & reliquatur usq; dum frigeat: per elixationem habetur color rubeus, à cornu Cervi remanente post destillationem crySTALLUS habetur diaphana, & longè differens à quocunqve Alkali fixo.

Destillantur è Cranio humano sp. sal *De Cr.* volatile, & oleum eodem modò ac è vino, perâ, quæ similiter etiam separantur; hic sp. sal volatile, & oleum exactâ arte unita, digesta, & sæpiùs destillata lento calore, evadunt sp. roseus, & arteriosus, in re medicâ non vituperandus, præsertim si destilletur cum floribus Aromaticis; aliquando sequentem tincturam præparo, & sp. Cranii human. sale suo imprægnati ℥xij flor. lilii convall. ℥ss. flor. Rorismarin ℥iij. Salviz, Tiliæ an. ℥ij. digero, filtro, & ad usum servo; est medicamentum non infimi subsellii in morbis convulsivis, & cephalicis. Ebur, quod remanet post destillationem, inservit pictoribus.

K 3

Spi.

De Urina. Spiritus; & Alkali volatile urinæ obtinentur per fermentationes 40. dierum, mediante Sole, aut loco calido, & per destillationem in cucurbitâ; Ego autem *Parisis* inveni Methodum faciliorem sine fermentatione diuturnâ, & solâ additione calcis vivæ, sublimando in cucurbitâ, & consistit in quâdam proportione, aliter frustra. Ex capite mortuo fermentatæ urinæ Phosphorus destillatur, pro quo, lector, consule egregia scripta magni BOYLEI, qui de hac re, sicut de aliis, nervosè philosophatur; evaporando recentem urinam, ultimò sal volatile prodit, sed sæculentum, & nauseosum, at augendo ignem ad magnum gradum sal fixum albißimum obtinetur, quod mediante spiritu urinæ, & Alcohol vini (ut antea notavimus de tincturâ salis Tartari) rubicundissimam tincturam præbet, tam in re medicâ, quam metallicâ maximè necessariam; aut ex coagulo sp. urinæ, & vini, destillato, præparetur efficacius menstruum pro prædictâ tinctura. Sanguis humanus rite collectus addito An. Alcohol vini, fermentando reddito spiritum gratissimi odoris, qui linguam ferit & pungit. Est Antispasmodicum egregium, dos. à xv. ad xx. gut. in vehiculo idoneo.

Do.

Doct̃or VICTORIUS ALGAROT, nemini *Aliaque*
inter Physicos secundus, & totius Medi- *dam de*
cinæ decus, & honor, Author fuit illius *Minera-*
pulveris, qui meritò nostro ævo Mercu- *libus.*
rius vitæ appellatur; si tamen malè præ-
paretur potius Mercurius Mortis ap-
pellandus foret; constat ex an. sublima-
ti corrosivi, & Antimonii, in retortâ vi- *De Ant*
treâ destillati in recipienti semipleno a- *monio.*
qvâ, in fundo albissimus, & instat nivis
pulvis invenietur; separata autem aqua
à butyro Antimonii, destillatur iterum
in retortâ, usq; dum acida deveniat, &
cum accēsit, tollatur ignis, quod rema-
net in vitro spiritus Vitrioli Philosophici
vocatur; Plurimi putant, quod si intrò
Auri Lamina infundatur, quod extrahet
dicta aqua colorem flavum ab Auro,
cum Lamina, quæ in fundo est, remaneat
alba, & ab aliquibus Luna fixa appella-
tur; Meo quidem iudicio color flavus
provenit ex aliqua parte Auri in men-
struo dissoluto, & albedo in Lamina à
Mercurio in Menstruo contento: hoc
facillimè experitur. Attamē ut hic Mer-
curius sit Medicamentum magis com-
modum & benignum, & minus pericu-
losum, corrigitur ponendo dicto Mercu-
rio supra Laminam ferream, & leviter

K 4

spa-

spatula ferrea removendo, lento calore (cave tamen à vaporibus:) usq; dum cessent, & hoc modo uti illo quisq; potest tutè; aliò modò tutissimè corrigitur digerendo, & postea comburendo cum optimo Alcohol vini ter quaterq; repetendo. Quod sublimati invenies in collo retortæ causa magni ignis, Cinnabaris Antimonii vocatur, quod ut purius evadat in pulverem redactum in retorta ponatur cum magno igne, ut pars impurior, & magis fuliginosa separetur, & in fundo cinnabaris pura in unum reducta invenitur, constans ex sulphure Antimonii, & Mercurio, contra sententiam aliquorum, qui dicunt: &. Cinnabaris Antimonii bis, aut ter sublimati, cum non sublimetur nisi unicâ vice; fit etiam cinnabaris Antimonii cum sulphure Antimonii, & Mercurio, quod sulphur obtinetur mediante oleò vitrioli ita communiter nuncupatò, redè miscendo, & sublimando; mediante aq. fort. etiam conficiatur sulphur Antimonii, sed dubitetur, an sit purum, & genuinum, nam in sublimatione hujus sulphuris particulæ vitriolicæ, & nitrosæ cum Antimonio incorporate simul ascendunt. Fit etiam eodem modò cinnabaris officinalis cum
sul-

fulphure comuni, & Mercurio. Vidi Si-
vilix Aurifabrum, qvix doloribus Mor-
bi Gallici liberari non poterat, rectè cu-
ratum fumigatione facta in usitato hy-
pocausto per tres, aut quatuor dies dicto
cinnabaris officinalis, (cavendum verò
est, ne vapores exteri9 caput offendant.)
Coqvitur cinnabaris mineralis redacta
intenuissimum pulverem in aqua plu-
viali per horam, & turbida dicta aqua, &
à partibus crassioribus decantata, relin-
qvenda est usq; dum clarescat, & toties
repetenda est coctio donec non amplius
turbida deveniat aqua & separanda est
postea à pulvere subtilissimo, qui exsic-
catus existimatur magnus Antepilepti-
cus. Si viride as, & sal ammoniacum una
sublimentur per Alcohol vini, viridis
obtinebitur tinctura, qvæ multum con-
fert Epilepsia Puerorum, nihil tamen ef-
ficacius invenitur, quam aurum meum
medicinale, acceptum pondere unius
graniper 30. aut 40. dies in vehiculo
convenienti, sanat infallibiliter. Nicrum,
& Antimoniũ in pulverem, redacta, ad-
dito carbone igneo evadunt in hepar
Antimonii, ita ratione coloris vocatum,
& est magnũ emeticum, quod in pulve-
rem redactum, & in vino forti infusum.

K 5

S.A.

S. A. fit vinum emeticum, addito saccharo syrupus emeticus; cum uac. j. dicti hepatis, unc. S. Cinnamomi, lib. III. aqua cardui benedicti, facta digestionem, aqua benedicta RULANDI provenit. Dubitant nonnulli de unione particularum Hepatis Antimonii cum vino, quia post infusionem non diminuitur pondus Croci, observatione edoctus affirmo, quantum vinum calidus, aut spirituosius est, tanto magis imprægnatur, & augetur vis Emetica, quoniam unitur cum majori copiâ particularum Antimonii, idem succedit in vitro, & Regulo; ratio, quare pondus Antimonii non apparet diminutum, sit fortassè hæc, viz. quia corpuscula Tartarea vini se insinuant in corpus Antimonii, & gravitatem ejus deperditam renovant. Diversimodè fiunt reguli Antimonii. Primò ex nitro, tartaro, & Antimonio; secundò ex nitro & carbonibus, tertio ex Tartaro, & Marte, quarto solò Tartarò, & Antimonio per detonizationem. Ex nitro, Tartaro, sale communi & Antimonio, Regulus quidam conficitur, è cujus separatâ scoriâ, & dissolutâ in fortissimo lixivio Calcis viv. sæpè agitando, nobilissimum sulphur Antimonii acquiratur miscendo quod-

quoddam mihi familiare cum lixivio, qui levis pulvis Antimoniatus est odoris gratissimi, & saporis non ingrati, febres ardentes unicâ dosi, viz. ℥j. sapissimè profligans, sudorem, urinamq; movendo, Archæum furiosum pacificando; præterea in doloribus *Gallicis* est sumè proficuum. Ex nitro & Antimonio modò usitatò diaphoreticū obtinetur, cui nulla alia meo iudicio tribuenda est virtus, quam illa, quam possedit Bolus *Anglicanus*; loquor de albo, cum quo conficiuntur fistulæ ad fumigandū Tabacum, quod rectè noverat quidam Medicus Anglicanus, nam eò lucratus est, duo millia Librarum Anglicanarum. Si suprà liquorem glaciale Antimonii infundatur spiritus Nitri paulatim (fuge vapores) destillando, & iterum spiritu Nitri cohobando, deniq; per unam horam pulvis reverberetur, Bezoardicum Minerale proveniet, licet à paucis rectè præparatum, ut Medici experiuntur, cum additione Solis in Bezoardicum solare evadit, Lunæ in lunare, Martis in martiale, Jovis in joviale. Calcinatur Antimonium usque dum cærulea flamma amplius non appareat S.A. tum solâ fusione in vitrum rubeum evadit, quod Nitro

Nitro correctum, medicamentum est
tutissimum, & purgat per inferiora. Cal-
cinatur etiam radiis solaribus, mediante
vitro ustorio, pondere tamen non dimi-
nuto, sicut communis fert sententia, li-
cet continuò effluvia emittit; at pace
dicam horum Chymicorum, Autimoni-
um hoc modo calcinatum reverà amit-
tere aliquid sui ponderis, ejusq; gravita-
tem ab hâc operatione deminui.

*De Satur-
no.*

Vitrificatur Saturnus mediante tri-
bus crucibulis sola fusione, ut rectè Phi-
lochymici noverunt, & facillimè con-
vertetur in lithargyrium cum aliquo et-
iam lucro, sed quia insalubris est, à pau-
cis conficitur. Calcinatus Saturnus per
acetum in bonam cerusam evadit, cujus
virtus laudabilior aliquando mihi vi-
detur, quam sacchari, aut Canitici Sa-
turni, ut uno ore expertiores Galliarum
Chirurgi dicunt, eorumq; rationes dif-
ficiles intellectu non sunt.

*De Mer-
curio.*

Mercurius revivificatus beneficio Al-
calium, est purior & commodior in quo-
libet usu, per assiduam destillationem,
& cohobationem absque ulla additio-
ne in pulverem rubicundissimum eva-
det, utinam, & sudorem sine ulla
alteratione promovet. Hic Mercurius
in

in aquam limpidam, & ponderosam
(mercurialem dictam) commutatur be-
neficiō retortæ calidissimæ in summi-
tate (ubi Mercurius ingerendus) fora-
minatæ, septem, octōve receptaculis
junctæ, at non lutatæ; Mercurius
gradatim infusus per foramen idoneum
in retortam calidam edit strepitum, &
partim evadit aqua limpida, & gravis
in receptaculis; si aliquid Mercurii
cum illa commixtum reperiatur, segre-
getur ab aquâ suâ, quæ nihil aliud est
quàm ipse Mercurius rarefactus, variè
modificatus, & novis qualitatibus ve-
stitus mediante igne, & instrumentis.
Dissolutus in aqua forti præcipitando,
& edulcorando, præcipitatum album
dicitur, si tamen reverberetur usque
dum revertatur in pulverem rubrum,
præcipitatum rubrum appellatur. Qvi-
dam Venetus in *Hollandiâ* habet novam
methodum conficiendi hoc præcipita-
tum admodum rubrum, & rutilans, ad-
ditione sulphuris, non inferius com-
muni. Dissoluto dicto Mercurio oleo
sulphuris communis destillato, coho-
bato & ultimo addito igne vehe-
mentiori, pulvis invenietur in retortâ
albus, qui per aquam lotus fit flavus,
&

& turbith Mineral. vocatur. Mercurius dulcis componitur è sublimato corrosivo saturato; non possum hic præterire fanaticum revelatorem Arcanorum LAZARI RIVERII, qui in præparatione Calomelan. sicut in aliis, dignissimum RIVERIUM in Asinum, aut vitulum transmutavit, nam decies aut circiter hunc Mercurium sublimat, addondo unaquâque vice salem communem, quasi edulcoratio & acuminatio, eodem tempore in unum idemque Corpus in durentur. Meus viridis Mercurius præcipitatus brevi momento conficitur, & Gonorrhæam infallibiliter, & radicaliter curat; non intelligo illum, de quo alii Authores mentionem fecerunt, sed tantum de eo, quem tanquam maximum arcanum conservo. Pilulas cum hoc meo Mercurio viridi etiam conficio simul cum resin. Guajac. & Pil. aggregativ. ad pondus omnium ʒj. in morbo Gallico maximarum virium.

*De Mar-
46.*

Relictis omnibus modis, ab aliis Authoribus dictis circa crocum Martis, dicantantum duos, adstringentem unum, aperientem alterum; primum præparo accipiendo laminam ferri unctam oleo Caryophyllorum destillato, & ponendo dictam

dictam laminam in cellâ vinariâ supra
discum vitreum, usq; dum Crocus ap-
pareat, qui ritè collectus conservatur
ad usum, & repetitur ad libitum; alter
conficitur mediante spiritu salis Armo-
niaci, & facillimè obtinetur. Hic non
impropriè animadverto, ipsum ferrum
esse maximè idoneum ad præparendum
Crocum astringentem, Chalybem verò
aperientem, hic enim vulgò componi-
tur mediante stratificatione cum ungu-
lis, cornubus, aliisque ossibus animalium,
salibus volatilibus; & aperitiva fa-
cultate donatis, undè Chalybs magis
imprægnatur cum virtute Alcalicâ, ob-
structiones meliùs reserante, quàm vul-
garis Mars. Limaturâ Martis in Cru-
cibulo detentâ magno igne donèc can-
descat, & urinâ recenti extinctâ, postea
per retortam destillatâ per 24. horas,
spissa, & rubra prodit, cum quo Luna
tingatur aureo colore. Si ex Martis li-
maturâ, & salis Armoniac. an. sublima-
tum confeceris, flores salis Armoniaci
Martiatî nuncupantur; caput mortuum
in vasis fundo repertum, si per deliqui-
um in liquorem convertatur, evadit
medicamentum nobilissimum, purgans
per inferiora, & superiora sine ullo agro-
tan-

tantis incommodo; dos. à gut. xv. ad
 xxv. in vehiculo idoneo; flores prædi-
 cti, præter vires illis ab aliis attributas,
 ut nobis constat ab experientiâ sunt in
 Hæmorrhagiâ narium Medicamentum
 tutissimum, si sumantur in formâ sternu-
 tatorii; si hæc sublimatio cum triplici
 salis Armoniaci quantitate conficiatur,
 igne tam diu continuato, usq; dùm to-
 tâ massa elevetur, tum sublimatum non
 est omninò Emeticum, quia per longum
 ignem, & continuatam sublimationem
 particulæ illæ ventriculum irritantes, in
 auras avolarunt, nam operando obser-
 vavimus Chartam in tempore sublima-
 tionis defendentem materiam à sordi-
 bus, aëri expositam viridescere, & nau-
 seabundè sapere, tam colore, quàm sa-
 pore sublimato admodum dissimilem;
 ex dictis floribus tincturam flavam ob-
 tineo ope benigni menstrui sub titulo
 tincturæ Martis aureæ, in cruditate ven-
 triculi, Hydrope, & omnibus obstructio-
 nibus valet, & est generale totius Archei
 fermentum; sed quia hæc compositio
 tam mystica fuit mihi revelata ab Ami-
 co, non hic profanabo; tandem notandū
 est, limaturam Martis à sordibus suis
 per magnetem rectè deputari. Ex Mar-
 te,

te, & Tartaro cum sufficiente Q. Vini cocti in vase ferreo, spatulâ ferreâ agitando, tinctura habetur, quæ filtrata per chartam emporeticam, per se, aut in syrupum conservatur. Vinum Martiale etiam conficitur ponendo Vini fortis S. Q. in magno recipienti, in quod immergitur Limatura Martis candescens, & cooperto vase, relinquitur usque dum frigeat, postea extracta limatura, quater repetatur. Conficiunt vina medicata tam simplicia, quam composita unica infusione, licet plurimi volunt, quod sint Medicamenta unâ cum Musto fermentata in Autumno, credo nihilominus parvam, aut nullam habere virtutem. In *Normandia*, in quâ Uvæ sunt raræ, solent illas veneno linere, ne à belluis devorentur, aliqui etiam Aloë dissoluta in aquâ ungunt, & alii Colochintide, vinum autem à dictis Uvis extractum non est ullô modô purgativum, ergò falsum est ab infusione simplicium in musto, posse extrahi vina, quæ habeant aliquam virtutem.

Cuprum facillimè in crySTALLUM coe- *De Cupro*
ruleum commutatur. & in viride me-
diante acetô destillatô, à quibus pul-
vis

vis quidam colore lithargyrii extrahitur, mirabilissimæ equidem virtutis, & quoddam oleum antipodagricum. Vidi dealbatum Cuprum nihil prorsus ab argento differens, nisi quod in Cupellâ non resisteret. Idem cuprum imprægnatur aureo colore, qui diu permanebit, & omnes probas, præter cupellam sustinebit; quod fit sequenti modô. $\mathfrak{R}$. Cupri lib. j. funde in crucibulo, insperge gradatim sulphur. pulveris lib. j. usque dum totum deflagaverit, postea cuprum in laminas redige, hoc factô sume auripigmentum, q. v. funde, & in aceto extingue, quod repetendum per 24. vices tum sequens stratificatio construatur in crucibulo, S. A. primò cum farina fabarum, tum cum Nitro & Tartaro, postea auripigmentum sit superstratum, tum cuprum ipsum & iterum auripigmentum, Nitrum & Tartarum, farina fabarum, ultimò nitrum, & Tartarum, qui ordo observandus est per totam stratificationem, donec totum crucibulum impleatur, ultimò huic crucibulo superimponatur aliud, cui est foramen in summitate; S. A. fiat ignis cæmentationis, donec nec
flam-

flamma, nec vapor ullus apparet; ultimò detur ignis fusionis per horam, frigidum cuprum separetur à pulveribus, & novò crucibulò fundatur, separatis scoriis obtinetur cuprum supra dictum aureum, quod in folia elegantia, & diuturna à Malleatore extendatur. Ex cupro conficio liqvamen sine igne, menstruo, aut alio Heterogeneo, ex quo meus ignis Veneris præparatur, ab HELMONTIO tantoperè celebratus, & usque ad cœlum evectus; à nullo nisi artis filiò, & verò Philosophò, comprehendi potest; ex hoc liqvamine cupri egregium opiatum conficio, rei pharmaceuticæ summè proficuum. Sed nolo, benevole Lector, negotia tua ulterius interpellare, parce, precor, hisce nugis sat brevibus;
 sumus omnes pulvis, umbra, nihil.

L 2

De

De Furnis & Vasis.

TAB. I.

Fig. I. **H**Oc Schema exhibet pavimentum furni, quod in maiorem vel minorem extenditur amplitudinem pro operis ratione, confiteor tamen hoc pavimentum non esse semper necessarium præsertim in Furnis fusoriis, ubi particula aërea est terrâ vi ignis copiosè extracta plus impellunt quàm maximi folles.

Fig. II. III. Dispono lateres in tres modos, qui vicem craticulae ad ignem sustinendum & cineres demittendos præstant: infimus ordo consistit è tribus lateribus vel 4. pro amplitudine furni dentatim iuncti, & hunc nomino craticulam simplicem, ut in a b c. Duplex exstruitur 3. vel 4. lateribus transversis, & est craticula duplex, d e f. Craticula triplex exstruitur aliis tribus lateribus h i k, super quos cubus latericius gallicè *culot* est imponendus pro crucibulis, g. in Fig. II. & hæc craticula debet esse simplex, duplex, aut triplex pro altitudine furni & gradûs ignis, ignis enim in triplice craticulâ est violentior quàm in du-

90. Franc. Vigani Medulla Chymicæ.

TAB. I.

Fig. 1.

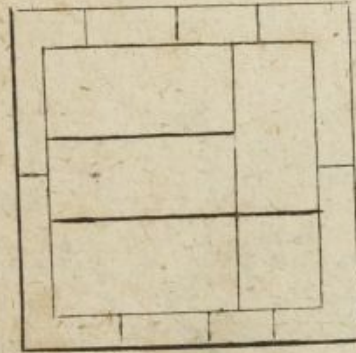

Fig. 3.

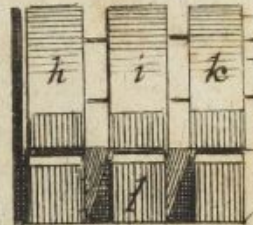
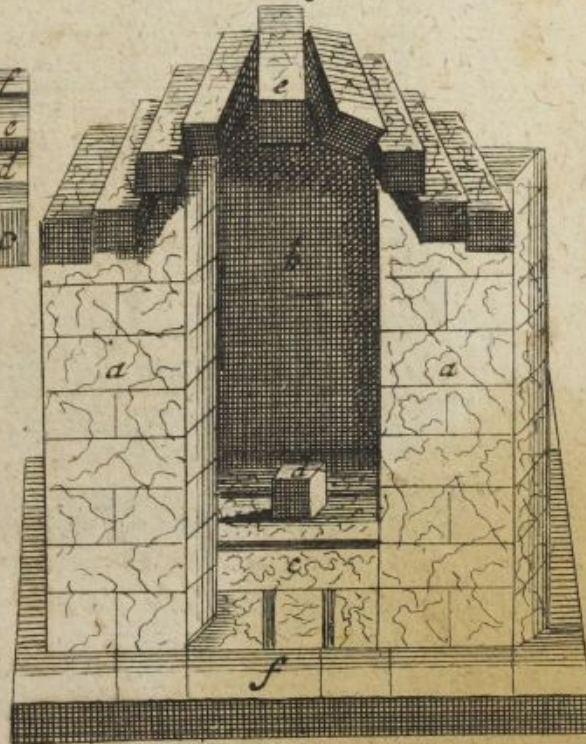
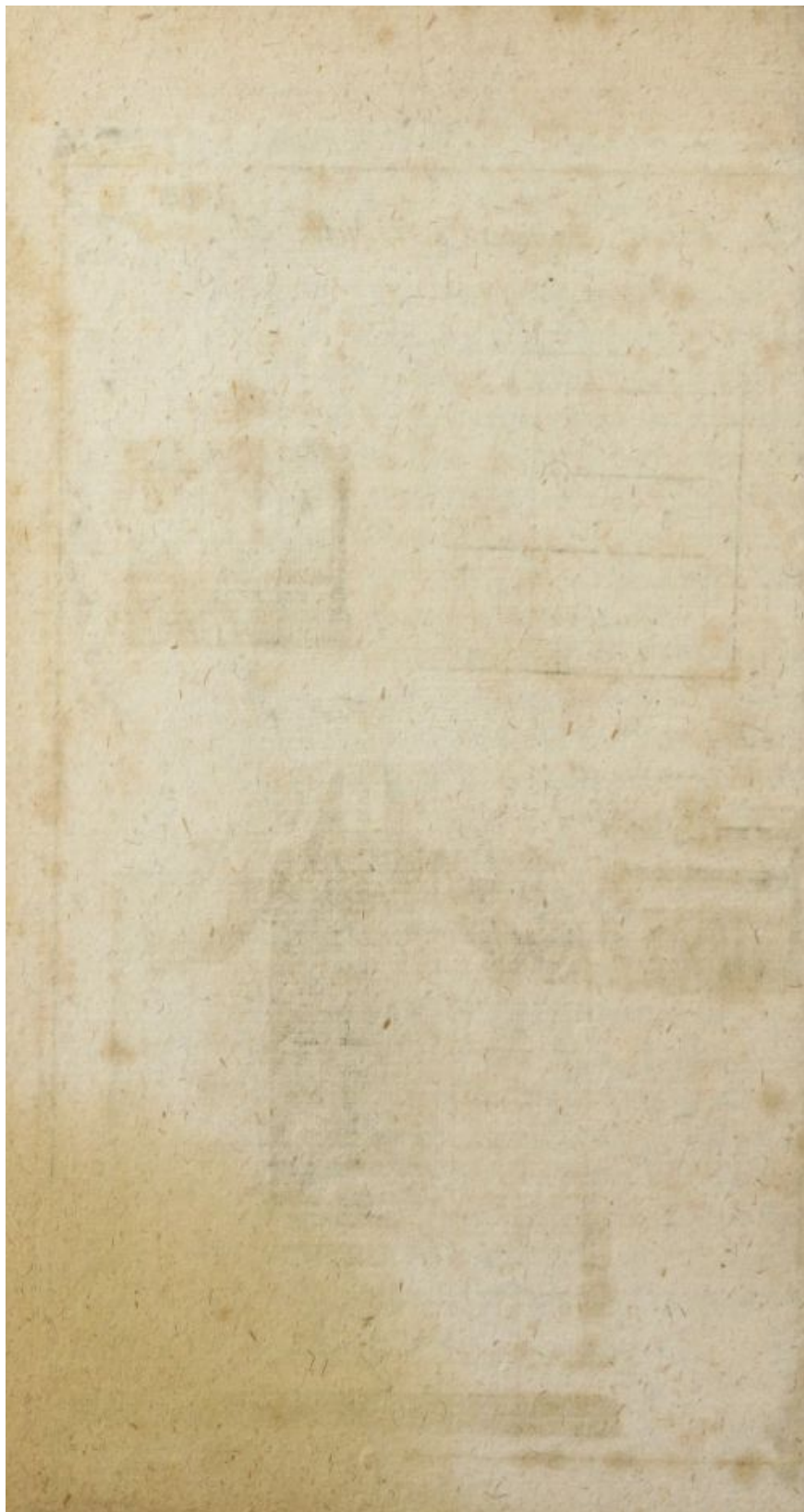

Fig. 2.

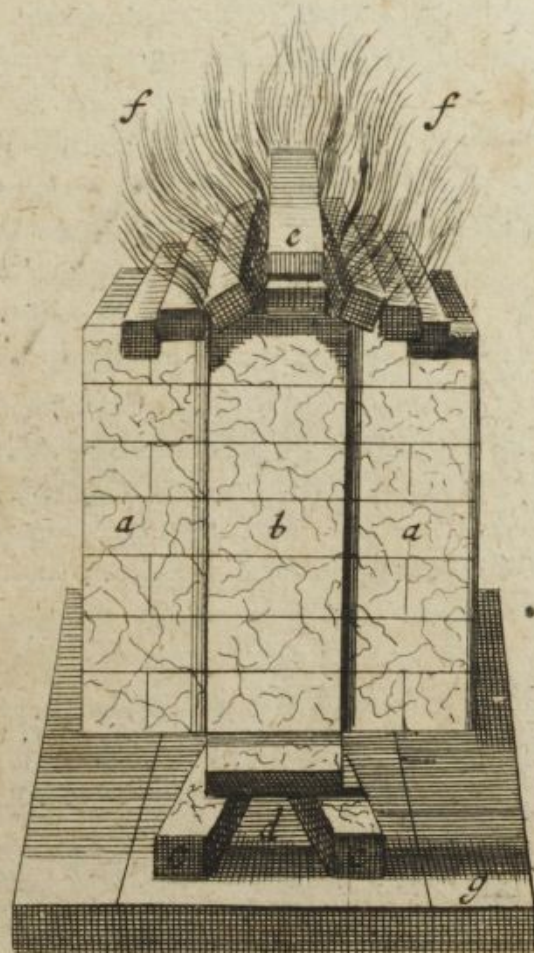

Fig. 4.

TAB. I.
Do: Franc. Vigani Medulla Chymiae.
Fig. 5.

duplici, in duplici quàm in simplici,
& quicquid possunt anemiæ, efficitur
his craticulis sine follibus.

Notandum est, quod mediùs later
infimi ordinis debet esse paululum de-
pressior laterib9 à dextrâ & sinistrâ, quò
facilius subducatur ad cineres eximen-
dos. litt. l. cæteris ad amussim politis,
ut videre est in frontispiciis.

Fig. IV. Hoc Schema exhibet Furnum
fulorium, apertum, perfectè dupli-
cem, voco perfectè duplicem à du-
plici craticulâ & pariete.

- a Duo parietes, ut in Fig. V.
- b Paries posticus, ut in Fig. V.
- c Duplex craticula, ut in Fig. II.
- d Cubus gallicè *calet* pro crucibulis.
- e Lateres ad Furni camerationem.
- f Pavimentum, ut in Fig. V. cum arenâ
vel cineribus in fissuris ad ignem præ-
cavendum, cum tali basi operatio
qualiscunq; in quocunq; loco etiam
super tabulatum sine ullò periculò
institui possit, præsertim si furnus
crassior habeat basin, ut in Fig VI.

Fig. V. Hic Furnus consistit è duplici
pariete, sed simplici craticulâ.

- a Duo parietes. ut in Fig. IV.
- b Paries anticus eòdem modò quò pa-
ries

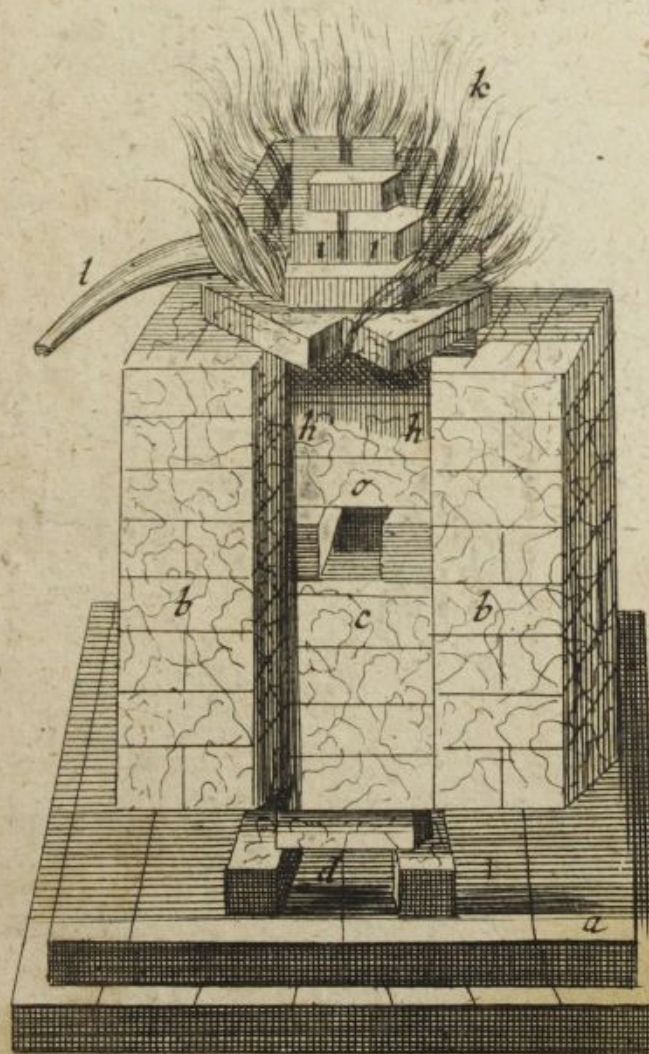
- paries posticus in Fig. IV. exstructus.
e Duo lateres dentatim collocati ad
 suffulciendum parietem **b.** quorum
 dispositio facit interititium cineribus
 & aëris ventilationi inserviens.
d Cinerarium sub craticulâ, & simul
 viam aëri præbet & recrementū foci.
e Lateres ad furni camerationem.
f Flamma egrediens.
g Pavimentum ad ignem præcavendum,
 in locis minùs accommodatis.

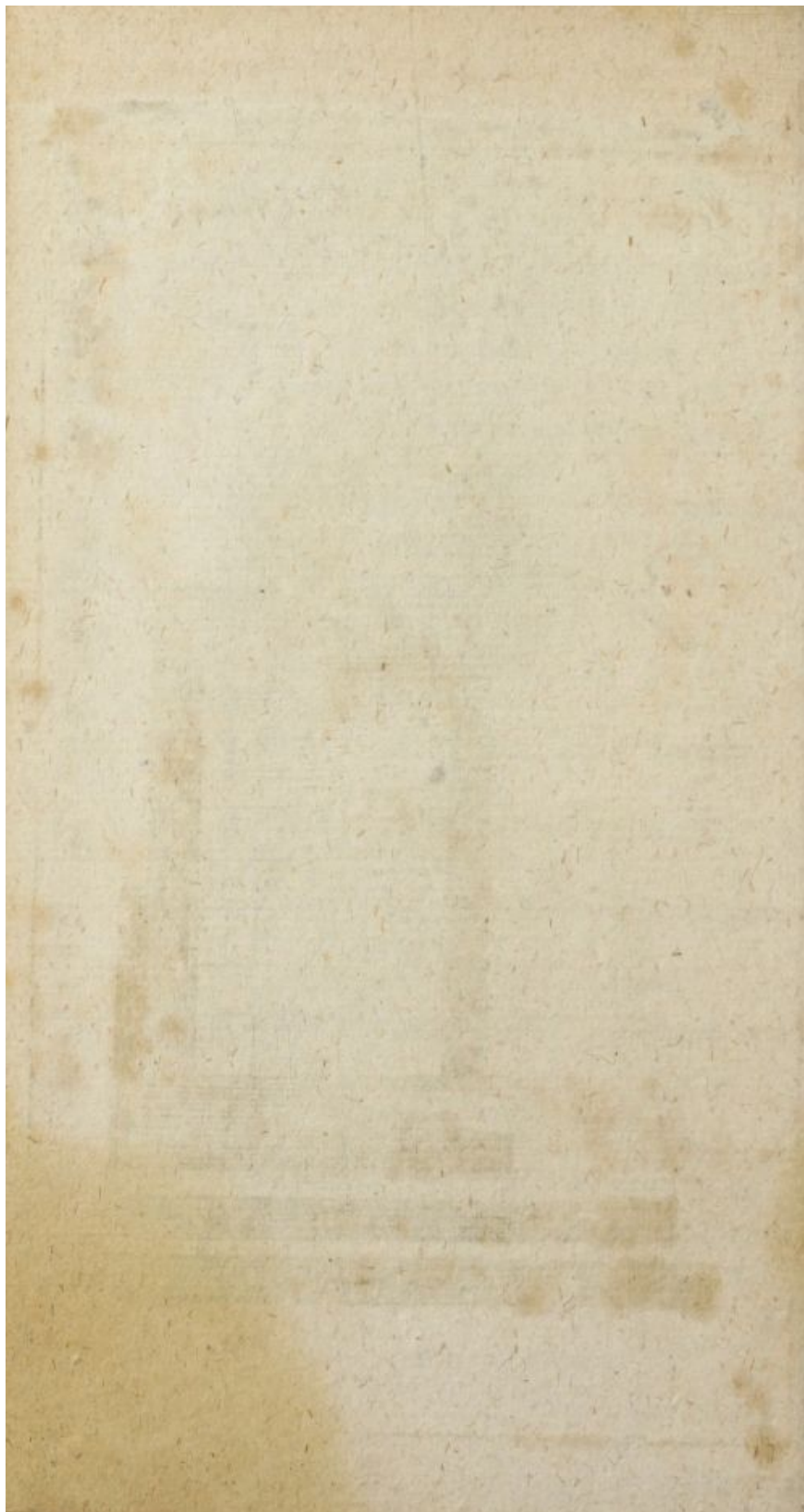
Fig. VI. a Pavimentum.

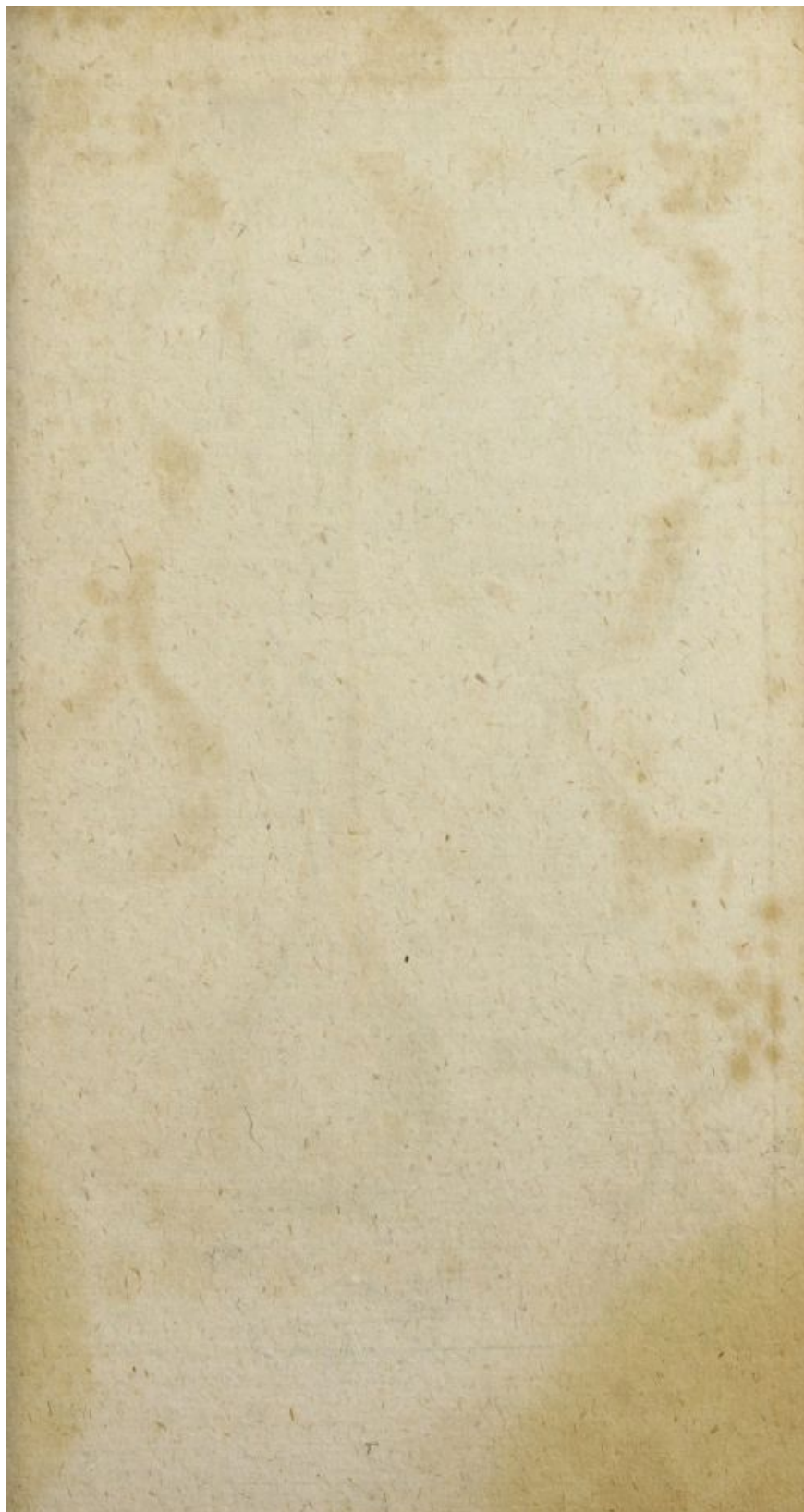
- b** Parietes.
c Duo lateres cinerarii.
d Cinerarium.
e Paries intra cinerarium & focum.
f Duo lateres foci.
g Ostium foci quatuor vel quinque; pol-
 lices altius craticulâ.
h Lateres intus prominentes ad retor-
 tas sustinendas.
i Lateres qui ignem coërcent.
k Flamma per fissuras violenter egre-
 diens.
l Collum retortæ.

Ex innumeris Furnis in Chymicorū
 Laboratoriis reperiendis, adjectis & iis
 similibus, in omnibus meis experimen-
 tis tantum utor; & quamvis multi sunt;
 qui.

TAB. I.
90. Franc. Vigani Medulla Chymicæ.
Fig. 6.

qui nominantur ab usu, ut Reverberatorium, Calcinatorium, &c. & cuilibet suus est usus primarius, ingeniosus tamen artifex potest esse paucis contentus: quandoquidem singula experimenta formas non adeò differentes requirunt, & quæ uni, alteri experimento inserui repossit. Specimen adieci meorum, qui possunt esse usui industrio artifice in aliis excogitandis, mutatis mutandis pro operis ratione, loco, tempore & aliis circumstantiis, & spero me Chymico Orbi pro futurũ dum viam sterno ad meliores, extemperaneos, & minimi sumtũs.

TAB. II.

Fig I. **T** Res Galea, gallicè *calot*, pro magnitudine retortarum è ferrò vel terrâ ad retortas muniendas,

Fig. II. Retorta galeata.

Fig III. Instrumentum ad operationes plurimas citiùs determinandum.

a Vas terreum cum duobus collis amplissimis quo faciliores exitus spiritus habeant.

bb Colla receptaculorum vasi lutata.

cc Duo receptacula vitrea quàm ampla ad magnam copiam vaporum condensandam.

L 4

Fig.

Fig. IV. Instrumentum præcedenti simile pro Subjectis minùs destillabilibus, destillatio enim in hoc planò citiùs finitur quam in præcedente, ubi materia coacervatur.

a Vas terreum è terra GERMANICA,

bb Colla pro receptaculis,

cc Receptacula vitrea.

Fig. V. Hoc instrumentum voco balneum descensorium, pro iis temporibus, & locis ubi sol minùs lucet.

a Lebes Cuprea pro aquâ calidâ.

b Ampulla vitrea, quæ capit materiam destillandam.

c Epistomium ad aquam frigescentem emittendam.

d Collum ampullæ per foramen lebetis recipienti commissum,

e Recipiens.

f Vas ligneum sale communi plenum pro refrigerio.

g Funis ad sustentandum lebetem.

Fig. VI. Receptaculum ad separandum in primâ destillatione salia volatilia à suis spiritibus & oleis.

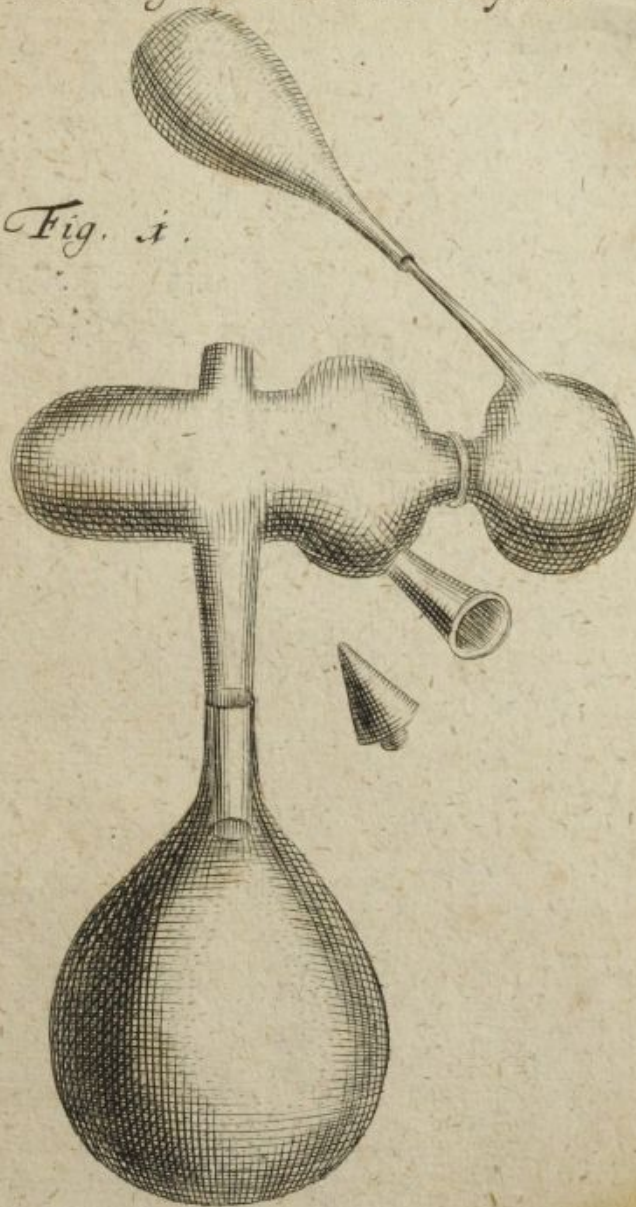
a Collum recipientis quàm amplum quò facilius extrahatur sal volatile.

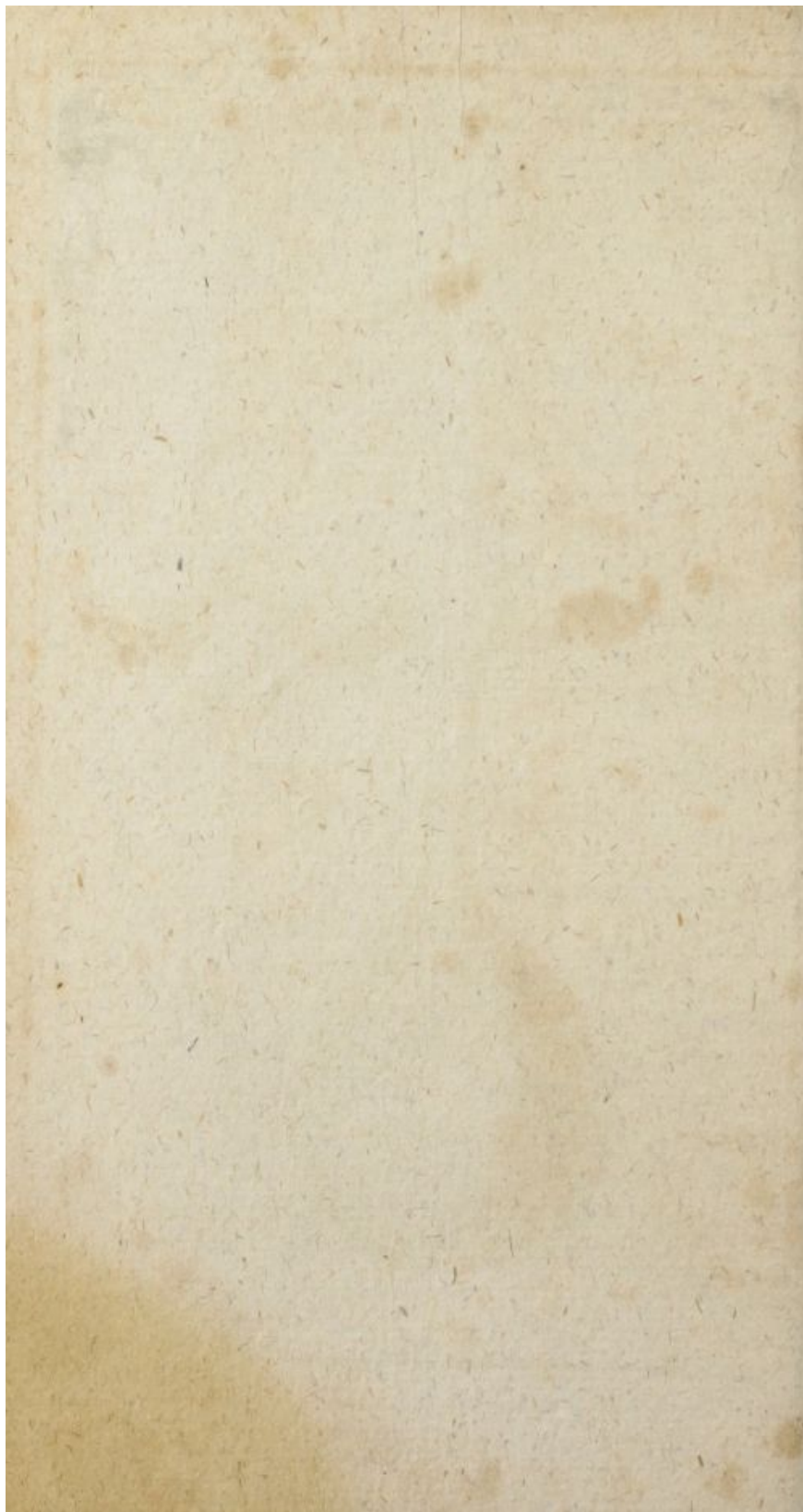
b Venter recipientis, cujus lateribus sal volatile adhæret.

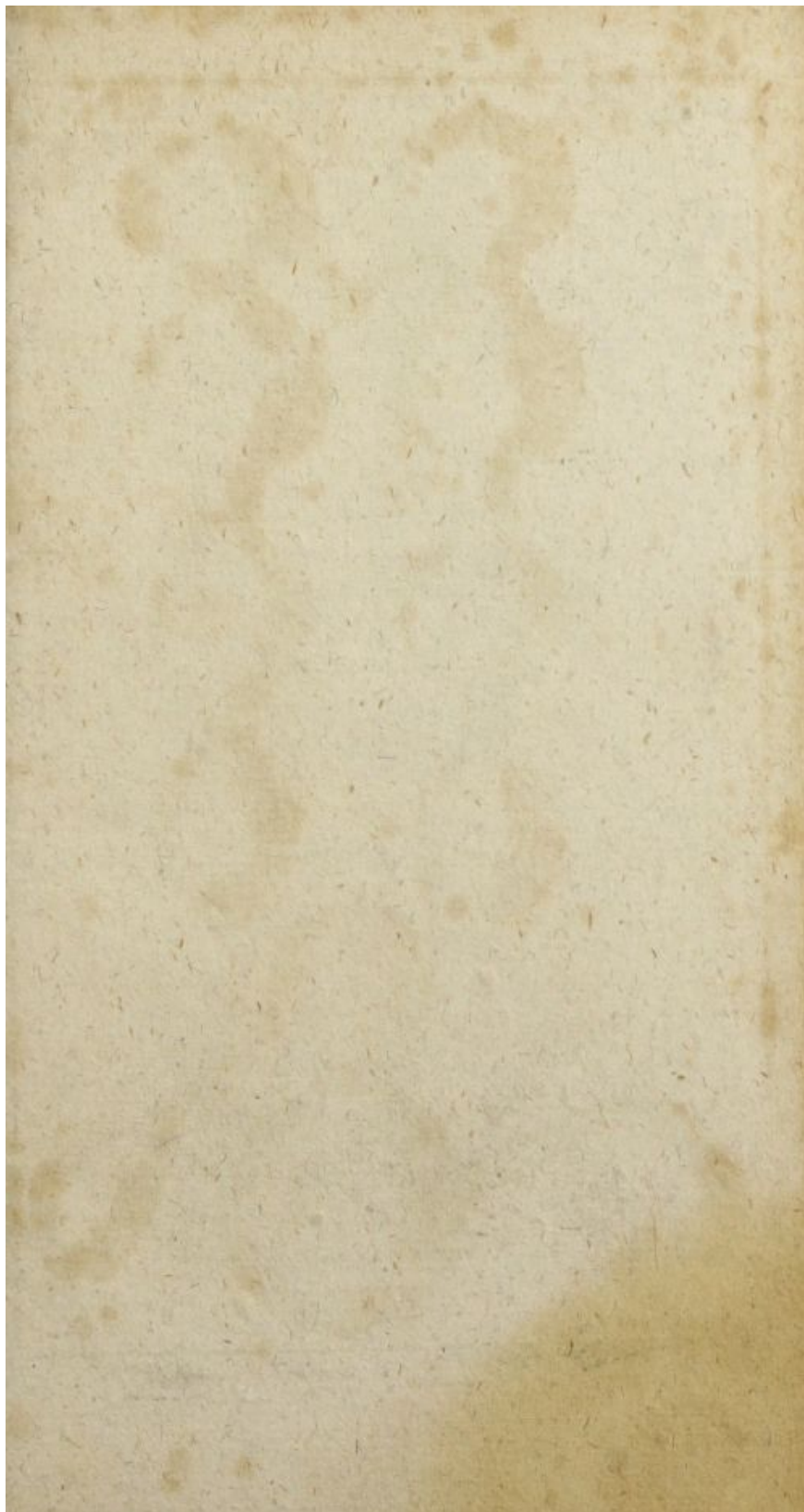
c Col.

Io: Franc: Vigani Medulla Chymia. TAB. III.

Fig. i.

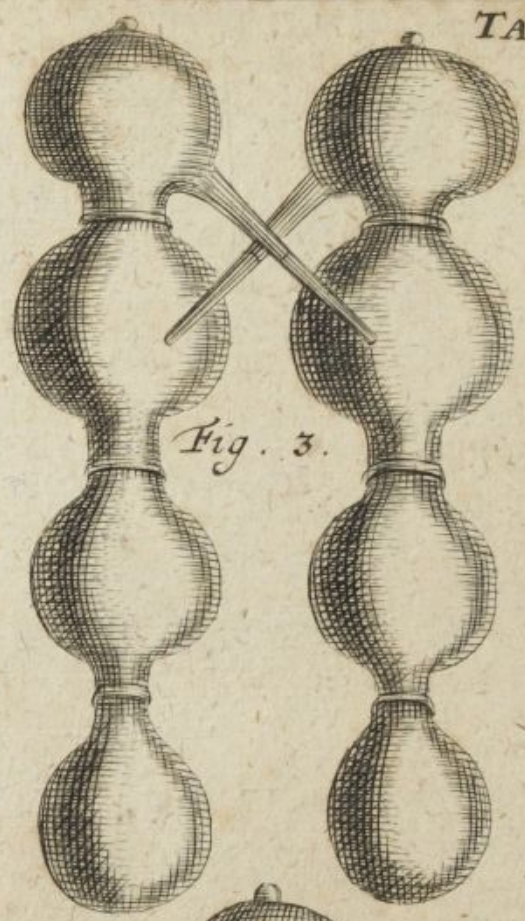

Fig. 3.

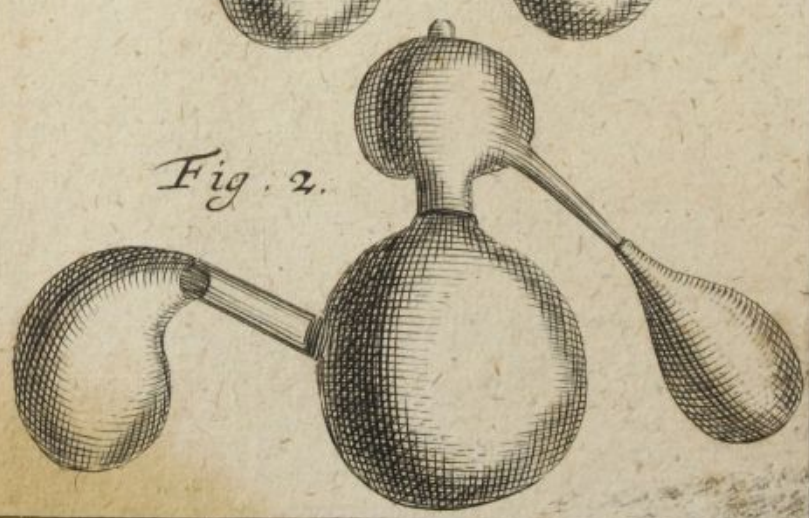

Fig. 2.

c Collum alteri receptaculo lutandum.
d Recipiens in quo influit Spiritus cum
oleo.

NB. *Salia volatilia à suis oleis mun-*
dantur & albificantur cum Alcool vini, &
sic in primâ destillatione erunt æquè pura,
ac si resublimata fuerint.

TAB. III.

Exhibet delineationes instrumentorum à
D. TRAUTBECKIO inventorum.

Fig. I. R Epræsentat D. TRAUTBECKII
Furnum.

Fig. II. Vas circulatorium.

Fig. III. Vas destillatorium.

L 5 Chy-

C Hymie Etymologia, Antiquitas, Ob-
jectum pag. 1.

Examinatio principiorum. 2.

De Vitriolo. 4.

De Nitro. 7.

De Sale communi. 10.

De Aceto. 12.

De Sulphure, sp. vini. aliisq. spiritibus. 13.

Liquor odoriferus Jasmini 16.

Willisiana preparationes Sulph. & Martis.

17.

De Tartaro & Salibus Alcalibus. 18.

Tinctura Corall. 23.

Tinctura quedam mineralis. 24.

Tinctura e varis Metallis ibid.

Tinctura Antimonii 25.

Tinctura Mercurii. ibid.

Tinctura Martis. 26.

Tinctura Solis. ibid.

Lune. ibid.

Quedam de vegetabilibus 27.

De oleis vegetabilibus ibid.

De Nicotiana 28.

De Spiritibus, & sal. volat. Plantarum. 29.

De Fuligine. ibid.

Sp. & Sales volatiles oleosi, & Aromatici. 31.

De Succino 32.

De Laudano 36.

Elixir proprietatis. 37.

Que-

Quaedam de Animalibus. 38.

Cantharides. ibid.

De Viperâ. 39.

De Cranio. 43.

De Urina. 44.

Alia quaedam de Mineralibus. 45.

De Antimonio. ibid.

De Saturno. 50.

De Mercurio. ibid.

De Cupro. 59.

De Furnis & Vasis. 58.

INDEX RERUM & VERBORUM.

A Cetum vulgare 12. ejus Sp subtiliss. 13
Alcalia, an ejusdem sint naturæ, 19. fixa volatilia Autor. 22.

Alcohol vini, 14 in pulvere an detur, 16.

Antimonium diaphoreticum, 49.

Aqua ardens, 10. benedicta Rul. 48. fortis, com. 7. alia, ibid. Autor. ibid. seqv. Regia 8. Jasmini 17. mercurial. limpida, 51. Knasburg. mineral. 12.

Arcanum vegetabilium, 21. seqv.

Atomi vera rerum principia. 3.

Auditus difficilis remedium, 35.

B Allamum fuliginis, 29. seq. ex odoriferis, 27.

Bezoardicum joviale, martiale, minerale, lunare, Solare, 49.

Bolus Anglicani virtutes, ibid. Cal-

- C**allote quid, ejus usus, 15. 61.
Cancri non ulcerati remedium, 5. ulcerati, 30.
Cantharidum succus corrosivus, eorum præparationes & virtutes, 38.
Chalybis præparatio, 53.
Cerussa Saturni, 50.
Cinnabaris antimonii & ejus purificatio 46. 47. officinalis, ibid.
Circulatio in pelicanis, 34. seqv.
Chema quid? 1.
Chymix antiquitas, definitio, Etymologia, object. 1.
Cornu C. f. & philos. 42. seqv. calcinatio Autor. 43.
Corpus pro balsamis, 27.
Cranium humanum & ex eo præparata, 43.
Crocus martis adstringens, aperitivus varius, 52. seq.
CrySTALLUS diaphana ex C. C. 43. ex salibus alcalibus, 21. juxta Willis. ibid.
Cupri crySTALLUS, cœrul. virit. 55. de albatum, 56. aurei coloris, ibid. seq.
Destillationis descensoria usus peculiaris, 16.
Diureticum maximum, 19.
Dolorum gallicorum remedium, 49. nephriticorum, 10.
Elixir Proprietatis genuinum, 37. seqv.
Ens Veneris, 5.
Epilepsia remedia. 47.
Febrium ardent. remedia. 36. 49.
Flores albi salis comm. 10. Salis ammoniac. martiales, 53.

For-

Fornaces Autoris, 15. 58. seq.

Fuliginis preparata, 29

GElatina cœrulea ex Tinctur. tart. 19.

GGonorrhœa remedia, 19. 52.

Gummi guttæ correctio, 36.

Hæmorrhagiæ narium remedium, 54. uteri, 7.

Hermes Ægyptiorum, 1.

Hepar antimonii, 47.

Homeri symbolum aureæ catenæ, 1.

Hydropis remedia, 11. 19.

Ignis Veneris Autoris, 11. 57.

LActis coagulatio & reductio, 14.

LLapis magneticus Autor. 11. seq. rubri coloris
ex sp. vini tartaric. 15. ex Tinct. mercurii, 25.

Laudana opiata 36. seq.

Limatura martis destillata, 53.

Liquamen volatile cupri, 11. 57.

Liquor ex cap. mort. fl. salis ammon. martial. 53.
odoriferus Jasmini, 16. seq. stypticus, 5. sequ.

Lithargyrium, 50.

Luna fixa, 45. aureo colore tincta, 53.

MAgnes auri auræ & sp. mundi, 9.

Maniæ remedium, 26.

Mars dissolubilis Willisi, 17.

Massa rubra ex Vitriolo instar saporis, 5.

Menstruum admirabile Helmont. 9. ex Urina, 44.

Menthæ sal volat. oleosum, 30.

Mercurius dulcis, 52. revivificatus, 50. ejus pulvis
rubicundiss. & aqua limpida, 51. vitæ vulgar. &
correctus, 45, 46. viridis Autor, 52.

Me-

Methodus dulcificandi *sp. acidos*, 9.

Morborum *asthmaticorum* remedium, 19. *cephalicorum*, 43. *calculosorum*, 18. 36. *chronicorum*, 6. 24. *convulsivorum*, 40. 43. *febrilium*, 40. *hystericorum*, 30. 35. *phthysicorum*, 19.

Morsus animalium remedium, 40.

Moses Chymicus, 1.

Myrrhae dissolutio vera, 17 *seqv.*

Nephriticorum dolorum remedium, 10.

Nitrum ex *sp. nitri* quale, 9.

Nicotianæ variae species, 28. quibus commodè miscetur, *ibid.*

Noctiluca, 8.

Obtusionum remedia, 11. 18.

Oleum *absinthii*, 29. *amygdal.* 27. *aromaticum* destillatum & expressum, *ibid.* *cantbaridum*, 38. *carvi*, *caryophyll.* 27. *commune* destillatum, 10. *cranii humani*, 43. *herbarum* odorifer. 27. *fuliginis*, 29. *nicotianæ*, 28. *petrolei* limpidum, 10. *philosophorum*, *ibid.* *succini* 32. *viperarum*, 39. *vitrioli*, 4. *seq. cupri antipodagricum*, 56.

Opiatum ex cupro 57. *seq.*

Paralyseos remedium, 38.

Phosphorus, 9. 44.

Pilulae *antivenereæ* Autor. 52.

Præcipitatum album & rubrum, 51.

Principia Baylai, 3. Hippocratis, *ibid.* Paracelsi, 2. Peripatheticorum, *ibid.* Tachenii Willisii, *ibid.* vera, *ibid.* eorum examen & requisita, 23. 4.

Prin-

Principium catholicum Helbigii, 2. quorundam veterum, ibid.

Pulvis antepilepticus, 47. Poterii, 24 sympatheticus, 7

Regulus antimonii medicinalis, 19. seq. vulgaris
 & compositus varius, 48.

Rosæ artificiales, 16.

Sal commune, 10. cur decrepitet, ibid. depuratum
 nullum fundit sp. 12

Sal fixum fuliginis, 30. Urinae, 44 ex cap. mort. sp.
 nitri, 8. prunellæ, 9 tartari, 21. ex cap. mort. sp.
 salis ammon. 36.

Sal volatile aromaticum, 30. 31. cranii humani, 43. fuli-
 ginis, 29. plantarum ibid. cantbar. Eboris, 38. suc-
 cini, 32 ex syrupo sulphuris Willis. 17. Tartari Au-
 tor. 23. aliorum ibid. viperarum 39 Urinae, 43.

Satureus vitrificatus, 50

Senna loco tabaci fumigata 28 sequi

Spiritus acidus dulcificandi modus, 9. C. C. Ebor can-
 tharid. s. & coagulatus, 38. cranii humani, s. & ro-
 seus, 43. fuliginis, 29. fumans, 10. nitri, 8. nitri
 dulcis, 9. nitri sanguineus ibid. ex nitro & tartaro,
 18. rosarum, 16. sanvinis humani, 44. salis ammo-
 niac. s. succinatus & steditus, 35. ex sale ammon. &
 sale Tart. ibid. Salis comita, 9. succini, 32. violarum
 an detur, 17. viperarum, 39. sulphuris vulgar. 13.
 seq. insipidus Autor. 14. viridis eris, 13. vitrioli, 4.
 seq. vitri martis, 6. volatiles oleosi aromat. 30. seq.
 vitrioli philosophicus, 45. Urinae varius, 44. Urino-
 sus absinth. & c. 29. vini alcoholisat. 14. tartarisa-
 tus vulg. & verus, 15.

Striaz

Striæ capillares ex sp. vitrioli. 5.

Stomachicum medicamentum 19.

Sudoriferum egregium, 24.

Succinum ex cap. mort. sp. succini, 33.

Sulphur antimonii, 46.

Syrupus emeticus, 48. Sulphuris Willis 17 violar. ib.

T Abula Smaragdina, 1.

Tartarus vitriolatus, vulg. S. Autor. 6.

Tincturæ variorum, 17. 18. 20. 23. 25. 26. 40. 43.
44. 47. 55.

Tubal Cain chymicus, 1.

Turbith, minerale, 51. seq.

V Asa pro destillatione volatilium, quomodo lutanda, 33. seq. Autoris, 58. seq. D. Troutbeckii, 63.

Vernix nigra Chinesium, 32. seq.

Vinum Emeticum, 48. martiale, 55. medicata ibid.
seq.

Venenorum remedium, 40.

Vitriolum spoliare particulis cupreis, 6.

Viperarum destillatio, 39. preparatio apud Venetos,
40. venenum in quo consistat, ibid.

Vitrum rubrum antimonii, 49 seq. per inferiora purgans, 50.

Ulcerum remedia, 10. 33.

Vulnerum curatio 7, 38.

F I N I S.

Chymia

CHYMIA CURIOSA VARIIS,

Non solum ex Regno vegetabili,
sed etiam ex
MINERALI & ANIMALI,
Experimentis adornata.

S. L. D.

U*bi desinit philosophus natu-
ralis, ibi incipit elegans
medicus, inquit ARISTO-
TELES. Ut enim plantæ radices
suas in terra fixas habent per quas
alimentum suscipiunt, conservan-
tur tamen ambientis aeris tempe-
rie, & vitali Syderum influxu
vegetantur: ita quoque ars cu-
randi homines, ex media philoso-
phia principia & fontes suos petit,*
M *qui*

qui deinde particularibus medicina preceptis illustrantur & confirmantur. Quare medicina nihil aliud est, quam particularis quaedam, & sensibus objecta philosophia Naturalis. Physicus enim in universum omnia naturalia corpora, atque etiam humanum scientia causa considerat: At Medicus experientia causa, propriis circa humanum corpus versatur, non tantum sciat illius naturam, sed potius ut ex hac scientia modum operationis & actionis deducat. Quemadmodum ergo ad moralem philosophiam Jurisprudentia, ad metaphysicam Theologia, ita ad naturalem Sacra Medicina.

VALE.

CAP.

J. N. J.
CAPVT PRIMVM.
De
Laude Chymia.

§. 1o

Nter ceteras artes, quas in communem salutem divina humano generi concessere consilia, *Chymiam* nobilitatis radiis micare, veritatis splendore scintillare, certisque fundamentis niti, uno ore constantique testimonio affirmant philosophi omnique exceptione majores summi monarchæ, virique plurimi integerrimi: & quidem illi, diversissima, distantissimaque incoluerunt loca, diversis etiam vixerunt temporibus, ita ut à se invicem illum errorem (sic enim vocant misochymici) discere potuisse non videantur: unde apparet, consensum illum tam late patentem non unius urbis, sed orbis, aliud nihil, quam evidentissimam infallibilemque veritatem continere.

M 2

§. 2. Prae-

§. 2. Præterea hæc ars, æque ac aliæ artes & scientiæ laudatæ à Deo originem deducit suam, quod HERMES maximus ille philosophus testatur, quando in hæc verba erumpit: Artem hanc & scientiam solius Dei vivi inspiratione habui; qui mihi famulo suo pandere dignatus est.

§. 3. Chymistas eos voco, qui vi ignis corpora heterogenea solvere, homogenea coagulare norunt, philosophiæ naturalis in mediam hominum vitam deducti non unius generis coloni. Quemadmodum enim vulcanus tripodas divinos suapte sponte mobiles Diis apud HOMERUM, Jovi item fulmen, Apollini & Cupidini arcum & sagittas fabrefecit, sed & Diis ipsis pocula miscet, ex ipsius certe Jovis cerebro minervam sapientiæ DEAM quam elegantissime elicit, hominibus insuper pandoræ illam venustissimam simul & perniciosissimam superum jussu confecit: Sic quoque per omnes humanas actiones vulcania ars quæ ignis beneficio naturalem actionem æmulatur, in quibusdam etiam superat, longe lateque diffunditur. Quæ ut respectu subjecti in lapidariam metallicam, vegetabilem & animalelem dividi queat: respectu finis, cujus causa suspicitur, & metallariorum, & aurifabrorum & vitrariorum, inprimis vero medicorum non honoraria tantum, sed etiam

etiam vicaria pedissequa esse videatur, eo-
que nomine ad alias atq; alias mechanicorum
opificum classes referri possit atque debeat.

§. 4. At hic tamen instrumenti ipsius, ignis
videlicet, respectu, inter igniarias artes meri-
to collocabitur propter mechanicam ipsam
tractationem, quæ alioquin, si theoriam spe-
ctes, non modo inter theoricæ, verum et-
iam Acroamaticas & epopticas referri me-
reatur, philosophiæ naturalis occultæ magi-
stra simul & discipula. majestatem suam ve-
nerando, admirationis arcanorum silentio
tueri solita: ut qui hanc, præterquam in iis,
quorum evulgatio plus commodi quam in-
commodi mortalibus affert prophanare in-
stituunt, sacrilegii nomine jure postulâri
queat.

§. 5. Hinc ἀπὸ τῶν χυμῶν chymiam appellâ-
runt plerique, sed recentiores: Suidas &
Cedrenus χημείαν in certa notatione. An
forte cum PLUTARCHUS in osiride Ægyptum
sacra lingua à Sacerdotibus chemiam vocari
scribat, verisimile videatur artem istam jam
inde à HERMETE TRISMEGISTO Sacerdotibus
Ægyptiis familiarem, ad perpetuam ortus sui
memoriam chemiæ quasi ægyptiæ nomen tra-
xisse. Quam postea ARABES ab ÆGYPTIIS su-
sceptam excoluerunt, & una cum Philosophiâ
græcanica sensim europæo orbi communica-

M 3

runt,

runt, articulo, linguæ suæ familiari, auctiorem Alchemiam appellantes.

§. 6. THEOPHRASTUS PARACELSIUS Vir in hoc genere ad miraculum usque excellens spagiricam artem nuncupavit, non inepta fortassis derivatione, quandoquidem ἐν τῷ πᾶσι καὶ ἀγείρειν, in extrahendo sive separando, & congregando sive coagulando tota occupatur: Eam cum alii nimio studio Solam philosophiæ appellatione dignandam censeant, adeoque superbo titulo sese eximie philosophos vocari velit: alii è contra in consulto sectæ odio arcanis naturæ Scrutatoribus vix inter lixas & cinifiones & carbonarios locum concedant, quid de ea GUL. Aragosius in omni philosophiæ ac medicinæ genere versatissimus, tanquam PLATO futurus instar omnium, statuatur, audiamus.

§. 7. Mechanicus proprie dicitur opifex eorum operum, quæ manu & ingenio simul fiunt. Nam in omni artis mechanicæ opere motus principium ab artificis ingenio desumitur. Manus vero super materiam motum continuans, formam è potentia in actum (ingenio semper duce) elicit ac sola per se, instrumento convenienti adjuncta, opus ipsum perficit, in quo opere artifex non considerat causas, sed habet usum exercitatum pro notatione causarum. Atque is absolute mechanicus appellatur.

§. 8. Chy-

§. 8. Chymicus vero bifarie consideratur; Est enim una pars Chymiae naturalis, altera vero supernaturalis. Ea quæ naturalis est, habet motus principium à natura, & ideo est essentialis in natura. Artificis vero manus, naturalis non est, nec per se, sed per accidens naturam juvat: materiam ita disponens, ut opus ipsum natura citius, facilius ac perfectius ad finem deducat. Quod quidem opus ultra limites naturæ, quæ est rei perfectio, deduci & extendi non potest. Unde patet, quod hæc pars chymiae est naturalis & per se: sed qua parte juvatur ab artificis manu, est per accidens mechanica; ex parte vero ingenii ratiocinantis est physica. Ergo non mechanica.

§. 9. Jam quod alteram chymiae partem spectat, quæ supernaturalis, habet illa motus principium à Coelo, in materia tamen physica & naturali prædicta, gravida facta à virtute coelesti: quam ESSENTIAM QUINTAM appellant. Hanc materiam dum artifex physicus recte & ordine suo ingenio & manu disponit, coelestis hæc virtus eam in suam naturam convertit, eique talem vim præbet, ut reliqua, quæ sunt sui generis aut speciei in suam naturam transmutet. Hæc igitur quatenus coelestis est, ex parte agente, & ee materia in coelum mutata, est supernaturalis & metaphysica: quâ vero parte physici

M 4

artifi.

artificis ingenium operatur per causas notas, est naturalis. Manus autem operatio, quæ à motu supra naturam sumitur, divina potius quam humana, artis mechanicæ umbram solummodo ostendit. Ex prædicto patet, in quo genere vulgares chymistæ collocari debeant.

§. 10. Nam dum principia & causas notas non habeant, nec certa arte in rebus præparandis usu, sed per medicamenta suffragia opinionem, ignium & instrumentorum tempus & carbones absumunt, tantum abest, ut chymistæ Physici aut Metaphysici dici possint, ut ne mechanici quidem nomine facile mereantur. Qui vero in oleis & reliquis partibus simplicium extrahendis ingenio & manu ita exercitati sunt, ut ex rerum præparandarum usu artem recte teneant, ii revera sunt mechanici, dum manu & ingenio simul operantur. Dum autem medicam artem exercent, empiricorum nomen habent. Qui vero Talia ad causas & principia naturalia reducere conantur, ex ingenio quidem in natura ratiocinante, mechanio physici per se, ex manus vero operatione per accidens proprie dici debent. Hæc ille.

§. 11. Ut nonnulla addam; quod illic de patre familias PLAUTUS affirmavit, in una esse unum Dominum servum domo, id de arte
ista

ista pronunciaré possum, in una esse unam
servam chemiam domo. Nam præter id
quod metallaris fabris omnis generis, fallo-
nibus, coquis, & medicis potissimum infer-
vit, siue subiecti, siue finis respectu conside-
retur; catholica quadam censerí poterit.
Etenim quoad subiectum, circa elementa oc-
cupatur: Ignem vegetando, aquam elicien-
do, lapides conficiendo, Uniones, gemmas
ad naturæ imitationem effingendo, metalla
depurando, segregando, perficiendo: stirpes
producendo, transformando, animalia gene-
rando, foecundando medendo. Quoad fi-
nem vero, siquidem rem affectam species, sic vi-
num, salem, saponem, succum pinguem, glu-
tinosum, liquidum, gelidum, ignem, aërem
producit: finem usum sic *θεραπευτική* est & *δραστη-
ρική*, cum vel alimentum vel medicamentum,
quo subtilius eo efficacius, tam animatis
quam inanimatis corporibus, suggerere &
accommodare studeat.

CAP. II.

De

Secretioribus Medicamento- rum preparationibus & usu.

§. I.

Q Vicquid sagax & inimitabilis natura, ad
mortalium calamitates propulsandas.

M s

sanita-

sanitatemque in suo robore stabiliendam excogitavit unquam, id è triplici penu eruendum optime censuit: *Vegetabili* nimirum *Animali* & *Minerali*, nec ipsi satis fuit, tantam plantarum copiam adinvenisse, quæ nostris superandis morbis sufficerent, ni animalia simul & mineralia in usum advocarentur.

§. 2. Unde haud exigua suspicio, num morbi pariter è triplici illo penu depromerentur? Vegetabilium atque animalium quotidiano usu humana corpora manifeste alterari, nemo est qui ambigat, quandoquidem hæc duo in nostri alimoniam cedant. Mineralibus non ideo aperte sed occulto quodam modo vescimur, verum cæteris edulis naturæ industriæ cum his admixtis, uti vini exemplo liquido constat, quod in suo tartaro naturam quandam metallicam è terræ visceribus haustam continet.

§. 3. Mitto aquam, qua quotidie utimur, varia salium & mineralium genera in se coërcere. Qua de re horum trium naturam, vires & facultates jam dudum contemplati, præcipuas, & quas potissimum in medicina faciunda usurpamus, seligere, atque commodo publico tradere cupientes, præfatum naturæ ordinem sequi, optimum duxi.

CAP.

CAP. III.

De

*Medicamentorum præstantia,
subiecto, & officio chymicè
preparatorum.*

§. 1.

EA medicinæ pars, quæ medicamentorum præparationem docet, olim unicam nunc vero duplicem agnoscimus; antequam (pharmaciam) & recentem licet antiquissimam, quæ Spagyrica & Chymica dicitur. Si ad hanc legitimi ejus usus cognitio accedat, verè physica dicetur, omnium scientiarum nobilissima, utilissima & præstantissima, cujus finis & intentio ad sanitatem perpetuo dirigitur, sibi que pro subiecto vendicat rem omnem ad humani generis commodum primitus comparatam. Hujus partis tanta est dignitas & præstantia, ut nil sit, quod tam de repente medicum exornet, nobiliter, & clarum, famosumque reddat.

§. 2. Hæc firmissima naturæ claustra rese-
rat, corpora in sua elementa, & elementa in
sua principia resolvit. Qui ea claruerunt
olim, apud Indos *Gymophiste*, apud Persas
Magi,

Magi, apud Gallos *Druide*, vocabantur. Ei quandoquidem virtutum omnium terrestrium, coelestium, animalium, vegetabilium, & mineralium clavis concedatur. In ea non modo rerum essentia perpenduntur, verum & in lucem conspectumque hominum adducuntur, purum ab impuro segregatur, cortex à nucleo, contrarium à contrario, multa denique miranda præstat, & multo majora, quam quæ humanus intellectus excogitare possit.

CAP. IV.

De

Regno Vegetabili.

§. 1.

VEgetabilia ex quibus prima morbis ac commodata remedia educimus, multiplicia sunt, vel enim exotica, & è distantissimis maris tractibus allata vel nostratia, sub coelo, soloque nostro nata. Inter hæc sunt, herbæ, frutices, subfrutices, arbores & similia, quæ integra eorum partes sumimus, vel radices, cortices, ligna, folia, flores, fructus, semina, gummi, resinas, & alia; his aliquando cum aliis mixtis; nunc in formam deco-

decoctionis, julepi, syrupi, pulveris, confectio-
nis electuarii, opiatæ, pillularum & simi-
lium, nunc in formam aquæ, olei, salis, ex-
tracti, clysmi magisterii, &c. chymice para-
torum. Et quia Enchiridion est, pauca Se-
lectiora, quibus in curandis morbis utimur,
describere volo.

De oleo Cinnamomi.

§. 2. Oleum cinnamomi legitimè præpa-
ratum, inter efficacissima confortantia Spa-
gyrica refertur potest. Et licet ejus præpa-
randi modus cuivis in chymicis exercitato
sit obvius, hic tamen obiter monendum, aro-
mata destillanda in pulverem non esse redi-
genda, ut quidam præpostere facere solent,
sed tantum in frusta confringenda, modic-
cumque contundenda, alioquin dimidio mi-
nus tibi olei suppeditabunt, ut periculo fa-
cto aliquoties nonnulli sunt experti. Hac
via major olei copia haberi potest, quam
vulgaribus destillationibus.

§. 3. Confractum selectissimum cinnamo-
mum in retortam vitream immittas & in bal-
neo vaporoso destilles, tunc exit aqua &
oleum simul: illam aquam recenti ligno af-
funde & perge in destillatione, quam si con-
tinuaveris aliquoties dicto modo, habebis
magnam

magnam copiam aquæ & olei, fœces in fundo omnino aridas subnigras & insipidas;

§. 4. Omnia principalia membra corporis confortat, imprimis ventritulum frigidum, cor & cerebrum, anhelitusque foetorem abigit, ejusmodi suavitatem inducit. In universum balsamo naturali (sicuti etiam oleum caryophyllorum) respondet, intus putrefactionem arcet. Extrinsecus omnia recentia vulnera seu ulcera consolidat. Tollit tussim frigidam & capitis dolorem. Provocat menses, partum promovet. In deliquiis animi est singulare medicamentum, sicuti etiam croci essentia, per aquam vitis extracta, summa est medicina, ubi aliquis quasi ad desperationem è nimia tristitia venit. Dosis ʒ, vel ʒ. gutta è vino, aqua melissæ, vel alia specifica. Hac via fere ex omnibus aromaticis olea elicere poteris longè efficaciora & subtiliori quam vulgari via præparata: è caryophyllis scilicet, nuce muscata &c. Hac olea si usum medicum adhibere volueris, fiat hoc alvo aperta, & gravidis ultra guttas duas vel tres non afferenda; usus olei cynamomi convenientior hyeme, quam æstate. Vide plura in dissertatione medica JOHANNIS THEODORICI SCHENCKII de cinnamomo pag. 31. 32. 33. & seqq. Tinctura quoque paratur ex cinnamomo, quam vide in chymia medico-

medico-physica JACOBI LE MORT. p. mi-
hi 183. & seq.

*De speciali salium Vegetabilium
preparatione.*

§. 5. In unius cujusque plantæ sale confi-
ciendo si herba virens sit, & succulenta prius
aquam ab ea distrahe, eamque seorsim serva,
siccatam herbam in olla terrea vitreata com-
bure adjustam incinerationem, cineribus in
vase vitreo urinali, aut simili affunde aquæ
supra dictæ quantum quatuor digitos super-
emineat, bulliant parum, & coeantur, reli-
ctis cineribus novam aquam reaffunde, quæ
iterum bulliat & coeantur, tum istæ aquæ sive
lixivium utrumque filtra, & per alembicum
omnem humiditatem abstrahere, in fine parum
humiditatis relinque, ne volatiles spiritus
evanescant, quod facile per incuriam con-
tingere solet, propterea melius erit in fine
vas in stussa collocare vel calido aëri expo-
nere, quam subtiliorem partem perdere ob
nimiam & festinatam exsiccationem, sal ut
purior eradat cum extracta aqua dissolvatur,
filtro percoletur & denique exsiccetur.

§. 6.

De quinta Essentia Menthe.

℞. Menthe sicce quantum vis.

Con-

Confeindatur in minutas partes , deinde adde aquæ communis tepidæ quantitatem S. Sacchari octavam partem respectu menthæ.

Fermenti cerevisia cochleare unum vel alterum , ut fermentationem suscipiant. Fermentatione cessante post duas vel tres circiter septimanas , distilletur liquor , si prodit Spiritus una cum oleo. Spiritum hunc ab oleo separatum rectifica ad summam usque puritatem , dein in cineres reduc magnam satis quantitatem spiritum menthæ , ut inde sal elixivari possit secundum artem.

℞. Salis hujus partes duas,

Olei partem unam.

Spiritus subtilissimi part. 5.

Digerantur simul in M. D. per quatuordecim dies vel ulterius , donec omnia fere unita sint , liquor hic postmodum usui reservetur. Egregium est confortativum ventriculi , vermes necat , flatus discutit , sanguinis conglutinationem impedit. Dosis à gutta 1. ad guttas 10. 11. 12. Eodem modo ex melissa lavendula , majorana omnibusque aliis herbis aromaticis. Q. E. fieri queunt.

De Magisterio Herbarum.

§. 7. Accipe herbas easque tutas vini argenti , permisce , atque per mensem putrefieri

fieri finito, postmodum per balneum maris destilla, destillatum iterum reaffunde, sicque tamdiu procedendum quousque tota quantitas ardentis vini quater succis herbarum minor sit. Hoc ipsum destilla per pelicanum novis cum additamentis uno mense, tandem separato, quo peracto magisterium habebis materiæ, vel herbæ quam accepisti. Majus in extractionibus istis latet artificium, quam dicitur aut intelligitur, quamvis integer processus hic demonstretur.

CAP. V.

De

Mineralibus ac Metallis.

§. 1.

CUM *Præpotens rerum Conditor* totam hujus universi machinam cælum & terram creavit, hominemque ad *IMAGINEM* suam animâ rationali & humano corpore illius ergastulo condecoravit, eodem etiam tempore terram variis & immensis beneficiis ad vitæ humanæ sustentationem necessariis accumulavit: sylvas multiplici animantium genere & sexu, mare & flumina reliqua piscibus, Aërem volatilibus, campos herbis, fruticibus, a boribus & innumeris ornavit.

RIVIN, M, ad CM.

N

fieri-

floribus, ac montium unà metallis ac mineralibus ditavit, ut cœleste animal Homo, in quem quasi omnia sunt congesta, quæ *Namini Divini Majestas* in res cæteras aliud alii tribuens dispertit, Dominus illorum sit, quibus partim ad corporis tutelam, partim ad medicinam in casu necessitatis uti possit. Ex quibus naturæ consulti, & ex his medici, tria formarunt regna, *vegetabile, minerale & animale.*

§. 2. Mineralia ac metalla longis parafan-
gis superant medendo vegetabilia & animalia. Sunt enim metalla ac mineralia specula quadam lucentia, quæ vim habent penetrandi & illuminandi Archæum à suis erroribus, furoribus & defectibus, quod illum restituunt in nitorem tinctura totalis perfectionis. Et quanquam hujusmodi mineralia non sint cibalia, vel de sorte corporis humani, internam tamen vim speculi habent & maxime efficacem potestatem. Archæo humano integro & sedato contiguam, qualis erat Archæus ante conceptam mentem, quæ postmodum à recto sui tramite alienata est. Has insignes dotes à DEO Ter opt. Max. obtinent, ut plenissime ac pertinaciter digestivæ resistent, ne in alimentorum desistant republicam uti *Acutissimus* HELMONTIUS loquitur, & ita servant geniales sui potestates liberas & intactas.

Et

De infusionibus metallorum.

§. 3. Infusio, quæ & maceratio dicitur, ut perfacilis ac trita, ita paucis innotescit. Fic vero infusio in aliquo liquore, nam non nisi sicca, dura, aut similia, quæ aliquo humore indigent, ad transmittendam ejus facultatem infunduntur, & hæc vel integra, vel trita, aut minutim concisa, vasa ad id opportuna, non sunt à vasis decoctionum dissimilia. Tempus, quo id fit varium est, quod passim in decoctis, extractis, distillationibus, & aliis operationibus observare licet.

§. 4. *Saturnus* calcinatus in aceto infusus inflammationi cito succurrit, oculorum ophthalmiæ medetur. *Jupiter* sive stannum calcinatum & in vino infusum, mira præstat in affectibus uterinis. *Martis* seu ferri calcinati infusio in vino, mulieris obstructions reseruat, menses movet, & lienis tumores dissolvit. *Solis* sive auri infusiones mirabilia præstant in palpitatione cordis, syncope animi, deliquio &c. *Veneris* calcinatæ & totæ, infusio: in renum affectibus mirabiles edic effectus, & extrinsece oculorum vitiis omnibus succurrit. *Lunæ* seu argenti calcinati infusio, in aqua communi facta oculis pariter succurrit, multa & alia præstat, de quibus *Systemate* (Deo dante) *chymia cariosa plura*.

N 2

De

De Croci Martis Essentia.

§. 5. Recipe scoriam ferri caruleam (*No-riberge ubi lamina chalibee sunt optima haberi potest*) vitrescentem, rejectam in illis locis, ut & in aliis præprimis in *Suecia*, ubi minera ferri funditur, tere in pulverem subtilissimum, pone in vitro, affunde acetum vini destillatum acerrimum, fiet in calore mediocri per 14. Dies, & tingetur colore rubro, filtra & abstrahere in balneo, remanet materia rubra, à qua ter vel quater aqua pluvialis abstrahitur, ut sapor aceti evanescat: potest etiam prius in tigillo, in arena calida parum calcinari movendo, ut aceti acrimoniam amittat, & postea cum aqua edulcorari, si debite tractetur, sponte sese in cella postea pars in oleum supra marmor resolvit. Hæc croci essentia in medenda longè efficacior est, quam vulgaris crocus Martis reverberatione per se factus, immittendo baculum ferreum vel chalybium in fornacem vitrariam vel irrorando laminas chalybeas aceto, & postea easdem in reverberatorio ad rubedinem saltem ne nigrescat reverberando.

Vires ejus.

§. 7. Conducit insistendis mensibus, & fluxionibus intempestivis, prodest quoque albe profluviei muliercularum, gonorrhæe, Hæ-
morrhæe

morrhoidibus, dysenterix & diarrhex, urinæ incontinentiæ; Hemorrhagiæ internæ & externæ: si ejus à scrupulo, ad drachmam semis cum succo cydoniorum condensato, seu conservæ rosarum drachmis tribus assumatur aut vulneri sanguinem fundenti aliquid inspergatur. In omnibus jecoris & lienis obstructionibus deploratis: sed sumentes prius medicinis attenuantibus & alvum subducentibus purgatos esse oportet. Lienosis datur ex aqua Asplenii, Adianti Tamarisci. In hepatis affectionibus, in aqua cychorii, agrimonix exhibetur, tunc sistit sanguinis sputum. In morbis dissolutis, hydrope & aliis ubi consolidatione opus est ventriculum corroborat, & nauseam tollit, in conserva rosarum, vel vino generoso. Dosis à gran. 8. 10. 12. ad 15. in Vino rubro. Aqua plantaginis. Bursæ pastoris, tormentillæ in conserva Symphyti.

De Antimonio Narcotico.

§. 8. Recipe antimonii lb. 1. salis petrx purgati tantundem, calcina igne circulati, in vase liquationis seu tigillo alto, ignem paulatim agendo per horas tres aut quatuor. Deinde calcina iterum cum sale nitro, ac per aliquot horas da ignem fortissimum, ut tigillus candeat. Antimonium exime, con-

N 3

tunde,

tunde, solve in aquam, si de sale adsit aliquid, per philtrum abjiciatur & abluatur. Remanentia exsicceetur, & reverbera per aliquot horas, evadet lenissimus & albissimus pulvis. Dosis a gr. 3. usque ad 9. in febribus tertianis & quartanis. De Antimonio vide plura apud JOHANNEM GLASERUM in tractatu quem teutonice vocamus *Chymischer Wegweiser*.

Essentia sive TINCTURA stimneos.

§. 9. Crudum antimonium in subtilissimum Alcohol translatum aliquo liquatorio injice, primo inobturatum in supremo reverberationis gradu stet in reverberio evaporandum, deinde sigilletur, & lento igne reverberetur; cavendum tamen ne fluat: Evaporato venenoso sulphure & humiditate sua discussa cum in cinericeum pulverem abierit, tunc medius ignis gradus admovendus octo aut decem diebus continuis. Demum supremè agitetur in ignibus tamdiu quousque Antimonium purpurei pulveris formam obtineat. Hujus recipe reverberati Antimonii ℥ij. aquæ vitæ circulatæ ut sex digitos excedat. Digeratur in circulatorio bene obturato per dies XII. in balneo tandem destillando separetur, tunc color in aquam vitæ commigrabit, quæ vera est essentia Antimonii. Pulvis emortuus in fundo subsidet: Dosis ʒi. quando plus minusve.

VIRES

VIREs hujus Essentia.

§. 10. Usus est guttarum III. cum vino quantum satis, febrisque quartanæ & omnium febrium genus his curatur. *Hydropem* fugat, exhibendo mane 2. vel 3. ad summum quatuor guttas cum vino albo. Movet sedes ternis vel quaternis vicibus, penetrando interius universum corpus: Omnia membra duarum l. sesqui horæ spatio lassæ & omnino languida reddit, sed vel statim recuperatis viribus confortat iterum. Interius tumore ex improvise discusso & resolutio per sudorem vel urinam liberat. Per diaphorismum tumorem hydropicum discutit. In provocandis menstruis mirabile est, sic & in ictero, colicaque. Pueris duorum, trium, vel quatuor annorum feliciter adhibetur. Item in quartana & tertiana febre felicissime utitur. In morbo gallico est singulare. Scrophulæ, integram faciem occupantes hac tinctura auferuntur.

ARCANUM Quintæ ESSENTIÆ.

§. 11. Sulphuris ℥ss. sumito, Spiritus vini ℥xx. circulato ad solem per mensem, postea per alembicum agito. Hinc mixturæ ita compositæ rursus addito sulphuris ℥ss. optime clausa macerato, & deinceps, ut ante, per alembicum pellito; ℥ij. ad summum gradum

N 4

dum

dum volatilis evehi possunt. In his autem floribus existit mumia terræ, & balsamum ejusmodi, quod nec vivum corpus ullum nec mortuum in putrilagine commigrare sinit, sed id adeo tuetur integrum, ut neque coelestis ulla impressio, neque ab elementis profecta corruptio, vel ab ipso ortu jam inducta, ei nocere possit. Atque hac de causa cæteras *nonnullorum* tincturas superat Balsamum sulphuris. Dosis ejus gutt. 5. è vino veteri albo. At si excellentius efficere velis, florum alborum sulphuris sumito gr. 1. Stymmeos ʒi. olei auri ʒss. spiritus vini ʒv. macerato per mensem, & congelato in massam duriusculam, cujus dosis est ʒss.

MERCURIUS Præcipitatus.

§ 12. Recipe mercurii benè purificati libram semis, cui affundatur lib. olei Sulphuris per campanam facti & rectificati: Compositum per duos dies in arena digeratur, postea per retortam vitream tuto munitam paulatim destilla, liquorem egressum iterum affunde, & hoc tertio reitera. Quarta vice potest adhuc semel aliquid de recenti sulphuris oleo affundi, & circa finem aucto igne, inter destillandum ita abstrahi, ut retorta candescat. sic in ipsa destillatione præcipitatur *Mercurius* in massam albam: postea fracta

fracta retorta exime illam, ac supra marmor tere, & aqua calida pluviali destillata salsedinem diligenter ablue in vitro oris amplii: agitetur probè, & per horas quatuor semper aqua prius subsideat, antequam effundatur: edulcorationem toties reiterabis, quousque nullam Salsedinem in affusa aqua amplius deprehendes, & mercurium remanentem videas versum in pulverem flavissimum, quem postea prius exsiccatum, phialæ oblongo collo bombyce claudendæ impones, & in ignem arenæ vehementissimum per octo dies digerendum collocabis, si forte adhuc aliquid de mercurio non satis præcipitato immixtum esset, illud sponte sublimabit se in vitri collum, quod postea ferreo circulo candente franges, & superiorem partem in qua crudus Mercurius affixus hæret, caute & leniter auferes, massam vero in fundo restantem eximas, & ter spiritum vini deluper incendas & postea ad suos usus reponas: tunc securè datur intra corpus. *Observationes* (1) signum veri præcipitati est, si cum auro fortiter teratur, nec aurum inde dealbetur, sicuti ex contractu Mercurii fieri consuevit. (2) Non est necesse ut sit omnino fixus, ea enim ratione, amitteret vim suam purgandi. (3) Nullus est præcipitatus qui non possit reduci, si fixus

N 5

planq

plane esset, non posset in corpus humanum operari, ratione cruditatis suas operationes perficit.

VIRE S.

Mercurius est naturæ Balsamus, in quo est virtus incarnativa, quæ mirabiliter renovat & clarificat ab omnibus impuritatibus corpus microcosmicum, lue venerea infectum: ubi enim tota massa sanguinea in universo venarum ambitu corrupta est, & referta multorum morborum Seminariis, tunc hæc metallica, vi ignis attenuata, eam penetrandi vim acquirunt. ut habitum totius corporis permeent. (α) Remedium est contra infirmitates causatas ex humorum putredine & in morbis depletatis vix experimur aliquid utile. (β) Educit omnes vitiosos humores, & cerebri defluxiones. (γ) purificat sanguinem in venis, & medullam in ossibus. (δ) In hydropse est remedium appropriatum, habet enim vim expellendi. (ε) In podagra exhibetur cum pilulis ruffi & oleo mellis (ζ) Catholicon est in expurganda lue venerea, hujus enim *horrenda luis* solus *ἰατρικὸς* dici mereatur radicitus enim tollit omnia ut cera venerea. (η) In *Ittero* nil præstantius.

Dosis & U S U S.

A Gran. 3. 4. 5. ad 6. in corporibus præsertim

fertim robustis. Offertur cum pilulis appropriatis. In doloribus capitis cum pilulis cochis. In doloribus beachiorum cum pil. de Hermodactyl. vel miscetur extractis purgantibus. In succo liquiritiæ melius operatur quam in theriaca, offertur etiam in conserva rosarum, aut in Saccharo rosaceo, vel degluciat in pane hostiario, superbibendo tantillum vini.

VITRIOLUM ALBUM VOMITIVUM.

§. 22. Vitriolum album solve in aqua pluviali, & evapora, donec quasi crusta appareat, postea per quatuor dies in loco frigido ponas, & tunc concreverint crystalli quos eximes, & aquam iterum evaporabis ut antea. Hic labor penitus tertio reiteretur coagulando: Ultimo ter eodem modo procedatur cum aqua rosarum. Crystalli tandem supra calorem levem siccentur, & sponte redigantur in pulverem album. Hoc lenè est vomitivum & cerebrum benignè expurgat.

USUS & Dosis.

In febribus, Lumbricis, omnis generis infirmitatibus ventriculi, defluxionibus salis hic drachma una in cerevisiæ haustu exhibetur. In doloribus dorsi drachma semis in vi-

no

no calido. Vulnerum recentium curam promovet : Operator hoc modicamentum varie : per vomitum , sedes , interdum etiam sudores & somnum facit.

CAP. VI.

De

REGNO ANIMALI.

§. I.

Regnum Animale est pars chymiae quae medicamenta ex animalibus desumpta recenset. Animalia puta, tam viva, quam interempta ; de utrisque commonere hic expedit, eligenda esse, quae extra dispositionem morbosam, & hinc detrimentosam constituta sunt. Itaque si ex vivis expetis, provideas, sana ea sint: si ex interemptis, interempta adhibeas illa morte violenta extrinsecus accedente. Et enim expetitur medicinalis cujusque rei substantia, eaque ad medicationem apta, adeoque facultatibus morbofis destituta, salubribus tincturis delibata. Haec imprimis pars rei spirituosa est, in naturali scilicet dispositione constituta, facultatibusque peregrinis orba.

§. 2.

§. 2. Nimirum hæc, ut morte naturali paulatim senescens consumitur, curriculoque suo destinato pertuncta, in principia sua resolvitur: ita eadem ipsa, si flamma vitalis violenter extinguatur, superstes aliquamdiu monet, nec à corpore separetur, donec huius dissolutione & ipsa dissolvatur. Et quidem talis fere illa superstes suppetit, qualis erat, dum flamma illa exstinguebatur, id est salubribus, in salubribusve uncturis imbuta, Hinc itaque non raro miræ cadaverum facultates elucent, veluti præ reliquis est vis illa formatrix, non modo è cineribus vegetabilium suscitabilis, sed & in animalium quorundam cineribus demonstrabilis. Vid. VIGENAR. GALLUM, in tractat. Gallico de igne & sale. pag. 262.

De Aquis Animalium in genere.

§. 3. Animalium ut styrium aquas præparare usuique medico reponere moris est. Itaque aquas animalium, vel integrorum, vel eorum partium, variis modis, variisque instrumentis elicimus. Quasdam putrefactione substantiarum segregatione, heterogenearum videlicet, quibus constat, præmissa, quasdam nulla, sed eas ab integris separamus. Nonnullas balneo vaporis, atque calore aquæ tepidæ, Quasdam igne cinerum, arenæ,
ignis

igneque iplo aperto. Quædam sine alterius mixtione, seu ex solis animalibus, aut eorum partibus, quædam vero cum mixtione alterius, vel alicujus additione aquæ commodius educuntur, & vires & facultates augentur & nobilitantur.

De Aqua Cancrorum fluviatilium : Vermium Terrestrium.

§. 3. Aquæ cancrorum fluviatilium, per balneum mariæ vel etiam calore cinerum exciuntur integri sumuntur, iique benè loti urinali vitreo induntur, cum pileo rostrato, sine additione alterius liquoris, ejusmodi aqua, usus est mirabilis in inflammationibus sedandis, urinam pellit, rabidorum canum moribus succurrit, vulneribus pectoris continuo sumta mirificè opitulatur, sitim extingit, & renum calculum comminuit. Aqua vermium terrestrium eodem plane modo fit, ipsis prius vino albo probè à terrestri materia lotis, & repurgatis, hæc aqua phthysicis auxiliatur, sanguinem sistit, menses provocat, obstructions reserat, vermes puerorum enecat, intrinsecis vulneribus confert, & alia præfat.

FINIS.

Sene-

Seneca Epist. CXXIII.

Tenenda nobis via est, quam natura præscripsit, hec ab illa declinandum. Illam sequentibus omnia facilla, & expedita sunt: contra illam intentibus non alia vita est, quam contra remigantibus.

Lucret. Lib. I.

Namque eadem coelum, mare, terras, flumina, solem Constituant; eadem fruges, arbusta, animantes; verum alias, alioqui modo commissa moventur.

SOLI DEO GLORIA.

APPEN.

APPENDIX
PROCESSUM CHYMICORUM
in
JO. FRANC. VIGANI
MEDULLAM
CHEMIÆ,
In Collegio Chymico
VIRI Amplissimi & Acutissimi
DN. D. JOH. BOHNII,
PROFESS. LIPS.
elaboratorum.

Processus Primus.

D VITRIOLUM ARTIFICIA-
LE, *℞. Limat. Martis ℥ij. Spirit.*
vitrioli ℥xiv. M. & in f. q. Aqua
affusa communi modo crystalli-
fationi reponantur.

II. *SOLUTIO VITRIOLI* quidquies filtra-
ta post unum vel alterum diem semper sedi-
mentum metallicum ad fundum dedit.

III. Ad *FLORES HÆMATITIS*, *℞. Lap.*
hæmatit. Sal. armon. aa. ℥ij. M. D. ad Retort.
vittr. sicque aliquoties sublimetur.

IV. Ad *FLORES MARTIS*, *℞. Limat Mar-*
tis, Sal. armeniaci aa. ℥ij. Fit ut in præcedenti.

V. Ad

V. Ad *PRIMUM ENS VENERIS*, R. Col. ebotar. Vitrioli edulcor. & septies spir. arinoso irrorati, Sal. armoniaci aa ℥j. 3vj. In Retorta sublimetur, Hoc Crocei coloris atque saporis accepimus.

VI. Ad *CROCUM MARTIS APERITIV.* & *VITRIOLUM ARTIFICIALE*, R. Limat. Martis ℥j. sulphur. crud. ℥ij℥. M. & in crucibulo fundatur, calcinatum constituit *Cro-cum mart.* adstring. si verò *Aqua* affundatur, *Vitriolum*.

VII. Ad *AQUAM REGIAM secundum VIGANUM*, R. Vitrioli Goslariens. ad flaved. calcinat Nitri purificat. aa. ℥j. salis marin. ℥ij. Calc. viv. ℥℥. M. D. ad Retort. Minus felicio-res in hoc processu fuimus.

VIII. Ad *AQUAM FORTEM*, R. Vitrioli Goslariens. ad flaved. calcinat. Nitri purif. aa. ℥j. M. D. ad Retortam figulin. ignique aperto tradatur, in admodum exigua quan-titate prodit.

IX. Ad *SPIRITUM NITRI*, R. Nitri de-purat. ℥i℥. Boli ℥vij. Contus. M. D. ad Re-tort. Extillavit in larga satis quantitate.

X. Ad *EUNDEM*, R. Nitri depurat. ℥℥. Spir. Vitrioli phlegmatici ℥iv. M. D. ad Retor-tam vitream: Bene hæc operatio successit.

XI. *ITEM*, R. Nitri, sulphur. aa. part. æq. M. D. ad Retortam tubulatam cochleatim: hoc modo nullus spiritus prodit.

RIVIN. M. CH.

○

XII. *ITEM*,

XII. *ITEM*, R. Nitri part j. Carbon pulve-
risat. part. iv. M. D. ad Retortam tubulatam
cochleatim. Et hæc massa nullum spiritum
fudit.

XIII. *ITEM*, R. Calc. viva ℥iij Nitri de-
purat. ℥j. M. D. ad Retort. sed non ex voto
successit.

XIV. Ad *SPIRITUM SALIS*, R. Sal. ma-
rin duodecies depuratum cumque tertia par-
te Boli mixtum dedit Spiritum salis laudabi-
lem.

XV. Ad *EUNDEM*, R. Sal. marin. ℥iv. Ol.
Vitrioli ℥iij. M. D. ad Retortam vitream cum
affusa aqua accepimus Spirit. ℥ix℔. pbleg-
mat. ℥vi℔. Cap. mort. ℥vj.

XVI. Ad *SPIRITUM VOLATILEM URI-
NOSUM TERRÆ NITROSÆ*, Rec. Terra
nitroſe ſ. q. D. ad Retortam terream & vehe-
mentissimo igni deſtillatur, prodiſt Spiritus
volatilis ſapore ſalſo, qui poſtmodum cin-
erib. clavellatis rectificandus: Not. Sal. Cap.
mort. Terr. Sal. comuni ſapore ſimile videtur.

XVII. Ad *OLEUM PHILOSOPHORUM*,
Rec. Lateres probè candefactos, intingue in ſ. q.
Ol. oliv. eosque contuſos immitte in retor-
tam terream, Color hujus Olei eſt duplex,
unus ſuperior oleoſus ac citrinus, alter aqua-
ſior ac albicans.

XVIII. Ad *PETREOLUM ARTIFICIALE*.
Rec.

Rec. Salis marin. Ol. com. s. q. D. ad retort. vitream & vehementiore ignis tortura destilletur. Hoc Oleum cum tantillo salis decrepit. duabus & cum cineribus clavellat. novem vicibus cohebatum fuit. Habet odorem penetrantem, saporem Rorismarini & pene insipidum seu aqueum.

XIX. Ad SPIRITUM NITRI Reiteratum.
Rec. Spir. nitri ex Sal. marin. & Ol. Vitrioli parati ℥iij. Sal. com. in Aqua solut. ℥℔. M. D. ad retort. Ad solutionem sal. marin. suavisimus ℥vi℔. phlegmatis supra dicti Spir. nitri. & aq. com. ℥ij. prodibant Spir. ℥xij. Ex ℥iij. prioribus accessere ℥ix.

XX. Ad SPIRITUM SALIS perpetuo fumantem. *Rec. Spir. salis rectificati q. s. Hic affunditur Calc. viva tamdiu, donec omnis ebullitio cesset, materia hæc Aqua diluta filtratur, filtrata ad ficcitatem usque evaporatur, quo facto: Rec. Salis hujus evaporati, fusi & contusi ℥iv. Calc. viva ℥j. Misc. D. ad retort. figulinam igni aperto exponendam. Non successit, nec fumulus quasi momentaneus apparuit.*

XXI. Ad SPIRITUM VIRID. ÆRIS Aceto impregnat. *Rec. Virid. æris ℔j. Huic affund. Acet. exsiccatum novum reaffundendo, hæcque aliquoties continuando, exsicceatur, ac retortæ intrusum igne aperto destilletur, accepimus Spirit. rectific. ℥ij. Cap. mort. ℥v℔.*

O 2

XXII. Ad

XXII. Ad *SPIR. BACCARUM SAMBUCI* per Fermentationem. Rec. Bacc. Sambuc. contusar. ac recent. vase amplo vitreo é include, affundatur fecum cerevisiæ cum aqua calida ℥ij. mixtar. stet in loco calido digestio.

XXIII. Ad *SPIRIT COCHLEAR* per Fermentationem, Rec. Herb. cochlear. cum fecibus mixtam & conclusam. D. ad Cucurb. satis amplam, sicque fermentationi exponatur.

XXIV. Ad *SPIRITUM TARTARI*, Rec. Tartar. rubescens. ℥x. D. ad retortam terream, igneque Reverberii torqueatur.

XXV. Ad *SACCHARUM SATURNI*, Rec. Minii ℥ij. D. ad Cucurbitam, & affund. q. s. Acet. destill.

XXVI. Ad *SAL MIRABILE* Glauberi. Rec. Cap. mort. Spir. Sal. & Salis marin. ℥iv. & Ol. vitrioli ℥iij. facti, solv. & sec. art. crystallat. setur: ex voto successit.

XXVII. Ad *FLORES SULPHURIS* cum Spiritu Terebinth. Rec. Flor. sulphuris ℥j. Ol. terebinth. ℥ij. M. in loco calido digerantur.

XXVIII. *ITEM*, Rec. Flor. sulph. & ciner. clavellat. aa. part. equal. Sulphur prius liquefiat postmodum injectis ciner. clavellatis calcinetur, quo facto affundatur Ol. Terebinth.

XXIX. Ad *FLORES SULPHURIS* cum Spiritu Vini tartarizat. Rec. Sulphuris cum ciner. clavell. calcinat. affundatur Spir. vini tartarizat. & in loco calido digeratur.

XXX. Ad

XXX. Ad *LAC SULPHURIS*, Rec. *Sulphur* & *Ciner clavell aa* affusa *Aqua in Tincturam rubicundissimam* coquantur, postmodum materia adhuc calida filtretur, filtrato affund. *Acet. destill.* usque ad perfectam saturationem, hoc recipit *Tincturam* satis albam instar lactis, præcipitatum filtretur, & pro usu servetur. Si solutio sive materia lactis hujus ad siccitatem evaporetur, exinde possumus elicere *Tincturam sulphuris* ex affusione spir. vini tartaris.

XXXI. Ad *SPIRITUM SACCHARI SATURN.* Rec. *Sacch.* ℥xiiij. destilletur igne aperto.

XXXII. Ad *TERRAM FOLIAT, TARTARI*, Rec. *Salis Tartari* ℔ss. affund. *Acet. destill.* tantum, quantum pro saturatione illius sufficit. Ultimò aliquoties cum *Spiritu Vini tartarificato* cohobetur. Accepimus ℥vss.

XXXIII. Ad *SPIRITUM VINI TARTARISATUM*, Rec. *Sal. tartar.* ℥vss. affundatur *Spir. vini* ℔iv.

XXXIV. Ad *MART. SOLUBILEM Willisii*, R. *Limatur. Mart.* ℥iiij. *Crem. tartari* ℥iv. affusa aqua coquatur tamdiu, donec totum concretum solutum fuerit.

XXXV. Ad *ALIAM PRÆPARATIONEM* & quidem ipsius *Willisii*, R. *Limat. Mart. Crem. tartari aa*, ℥iiss. contundatur & in partem cum

O 3

aqua

aqua communi redigantur, ex qua globuli formati & papyro duplicato arctè inclusi in loco tepido exsiccentur, hoc aliquoties continuando.

XXXVI. Ad *SPIRITUM URINOSUM RUTÆ*, R. *Rutæ putresc.* tantum, quantum Retorta capere potest, sicque ex arenâ destilletur.

XXXVII. Ad *TINCTURAM TARTARI*, R. *Sal. Tartari fusi & calidè triti s. q.* imprægnetur *Spir. Tartari*, & postmodum affund. *Spir. Vini tartarifat.* ad duorum digitorum eminentiam, fiatque digestio.

XXXVIII. Ad *EUNDEM*, Rec. *Sal. tartari fusi & calidè triti q. v.* celenti adhuc affundatur *Spir. Vini tartarifat.* ad duorum digitorum eminentiam.

XXXIX, Ad *SAL. TARTAR. VOLATILE*, R. *Sal. Tartari fusi & frigefacti ℥ij. Ol. ejusdem foetid. ℥j.* Probè misceatur & aliquoties sublimetur.

XL. *ITEM*, R. *Sal. tartari fusi, Spir. ejusdem aa. s. q.* exquisite invicem mixta serventur per aliquot dies in digestionem, quo peracto toties, quoties Sal in forma volatili non ascendit, sublimetur.

XLI. *ITEM*, R. *Sal. tartari fusi, Ol. Terebinthinae aa. s. q.* Post aliquot septimanarum digestionem misceatur, v. gr. Rec. *Hu-*

¶

jus salis ℥viß. *Boli* ℥xixß. sicque destilletur igne aperto.

XLII. Ad TARTAR. Tartarifat. R. Crem. tartar. ℥iij. Sal. tartari ℥j. ℥iib. vid. D. Colleg. Chym.

XLIII. Ad TINCTURAM CORALLORUM, R. Corall. rubr. ℥j. D. ad Retortam terream igneque violentissimo tractentur. Vid. dict. Colleg. Chym. vix ℥j liquoris flavescentis prodiit.

XLIV. Ad SAL. TARTAR. VOLATILE, R. Alum. ust. Sal. tart. aa. ℥ßß. destilletur igne aperto, vid. Dictata.

XLV. Ad REGULUM ANTIMONII SIMPLICEM, Rec. Antimonii crudi pulverifat. Tartari aa. ℥j. Nitri depurat. ℥iijß. & ℥ij, mixta ingerantur crucibulo candenti, quæ usque ad floris apparitionum in igne detineantur. Vid. Collegium Chymicum. Accepimus Regulum ℥iv. & ℥iij. scoriarum ℥ßß.

XLVI. Ad TINCTURAM ANTIMONII VENEREAM, R. Reg. Antimonii ℥iv. Veneris ℥ß. Nitri depurati ℥viiij. Vid. etiam Collegium Chymicum.

XLVII. Ad ANTIHECT. POTERII, R. Reg. antimonii ℥vj. Stanni ℥iv. Nitri depurat. ℥xxj. Vid. dict. s. l.

XLVIII. Ad TINCTUR. ANTIMONII, R. Antimon. crud. Sal. tart. aa. ℥iv. Vid. Colleg. Chym. s. l.

XLIX. Ad TINCTUR. ANTIMONII JOVIALEM,, R. Reg. antimonii simpli ℥ij. Stanni ℥ij.

post fusionem supererant ℥ij. his addebantur
Nitr. depurat. ℥vß. Vid. Colleg. Chym. s.l.

L. Ad ANTIHECT. POTER. cum VENERE
factum, Rec. Reg. antimonii cum Venere facti
3vj. Nitri depurat. ℥j. Vid. Colleg. Chym.

LI. Ad SAL VOLATILE TARTAR. R. Ter-
ra foliat. tartar. ℥j. Spirit. vini tartarifat.
Spir. tartar. aa. ℥ß. Vid. l.c.

LII. Ad SAL ESSENTIALE VINI ZWÖLFER,
R. Terr. foliat. tartar. ℥ij Sal. volat. armonia-
ci ℥ij. his affundatur Acet. destillat. & Spir.
vini tartarifat. s.q. Vid. Colleg. Chym. s.l.

LIII. Ad FLOR. ANTIMONII per se, R. An-
timonii crud. pulveris. ℔j. sunt in sublimato-
rio sublimatio,

LIV. Ad FLORES ANTIMONII cum Addita-
mento, R. Antimonii crud. pulverifat. ℔ß. Vi-
tri pulverifat. ℔ij. in exigua quantitate eos
accepimus.

LV. ITEM, R. Antimon. crud. pulverifat.
Sal armoniaci aa. ℔ß. M. D. ad Retortam vi-
tream : bene successit.

LVI. Ad TINCTUR. ANTIMON. COM-
MUN. R. Ad Scor. antimonii Spir. vini tar-
tarifat. aa. q.s. F. Digestio.

LVII. Ad VITRUM ANTIMONII, R.
Antimonii crud. pulverifat. ℔ij. & ℥iß. in ti-
gillo non vitrificato super igne per aliquot
horas, donec cinereum colorem induat, cal-
cinetur,

netur. Accepimus post fusionem vitrum hyacinthi ferè ac pellucidi coloris.

LVIII. Ad TINCTUR. VITRI ANTIMONII. R. Vitri antimonii probè pulverisati, & aliquantum aquâ commun. ac spir. vir. aeris imprægnat. s. q. affund. deinceps Spir. virid. aris ad eminentiam duorum digitorum, ac servetur in digestionem. Hic processus est longè laboriosissimus, multumque temporis devorans, si Spiritus hic colore rubro tinctus decantetur in aliud vitrum, novum spir. iterum affunde, denuo decantetur, hoc tam diu continuandum, donec omnis Tinctura ex vitro Antimonii extracta fuerit, Spirit. tinctus abstrahatur ad mellaginis consistentiam: aqua commun. aliquoties affundatur, iterum abstrahatur, donec hæc insipida planè prodeat.

LIX. Ad SAL VOLATILE TARTARI, Rec. Fecum vini exsiccat. q. s. D. ad Retortam, igneque Reverberii destillentur.

LX. Ad TINCTURAM VITRIOLI MARTIS, Rec. Vitrioli martis puri, Terr. sol. Tartari sicc. aa. 3j. tere probè in mortario, postmodum affund. spir. Vin. rectif. s. q.

LXI. Ad TINCTURAM MARTIS Extemporaneam, Rec. Liq. terr. sol. Tartari, Mart. solaris Hassiac. aa. part. eq. His confusis in momento (si modo liquores ritè præparati) apparet Tinctura satis rubicunda,

○ 5

LXII. Ad

LXII. Ad AURUM FULMINANS, Rec. *Aurum depuratissimum foliatum* ℥j. solv. in *Aq. reg.* & postmodum solutio cum *Spir. sal. armon.* præcipitetur.

LXIII. Ad CRYSTALLOS seu *Vitriolum Lunæ* depurat. ℥ij. solv. in *spir. Nitri* (& quod melius succedit) in *Aq. fort. præcipit.* solutio usque ad quartæ partis remanent. ex Retorta in arena abstrahatur. Fiatque s. a. Crystallisatio.

LXIV. Ad OLEUM TEREBINTH. Rec. *Terebinth.* ℔ij. D. ad Retortam, & sub initio lenissimo igne tractetur, donec Oleum uti vocant, æthereum ascenderit, postmodum illius gradus augeri potest.

LXV. Ad OLEUM BACCARUM JUNIPERI, Rec. *Baccæ Juniperi* ℔viiij. Contusæ D. ad Vesicam, mudentur Aqua com. adjiciatur *sal. ciner. clavell.* ℔ß. & *sal com. culin.* M. iij. sicque blandissimo igne per aliquot dies digerantur.

LXVI. Ad OLEUM CARYOPHYLLORUM per Descensum, Rec. *Caryophyll. arom.* ℥ij. sicque s. a. fiat, destillatio per descensum.

LXVII. Ad SPIRITUM PANIS, Rec. *Panis exsiccat.* s. q. destilletur igne aperto, postmodum l. a. rectificetur.

LXVIII. Ad SPIRITUM URINOSUM SEM. SINAPI, Rec. *Sem. Sinapi* ℔j. destilletur ex Retorta igne aperto, postmodum rectificetur.

LXIX.

LXIX. Ad SAL VOLATILE FULIGINIS, Rec. *Fulig. splendesc. q. s.* Det. ad retortam vitream & destilletur igne arenæ, postmodum per figulinam igne aperto.

LXX. Ad SPIRITUM SALIS ARMONIACI cum Cineribus clavellatis, Rec. *Sal. Armon. Ciner. clavell. aa. ℥j.* contund. seorsim, postmodum misc. probè invicem, ind. Retort. seu Cucurb. & sic destilletur igne arenæ, aquæ quantitas augeri potest, alias enim sal fixius adhæret alembico vitreo.

LXXI. Ad SPIR. SALIS ARMON. cum Calce viva, Rec. *Sal. armoniaci, Calc. viva aa. ℥j. aq. com. seq.* proceditur uti in antec. prodiit spir. ignei quasi saporis & summè penetrans,

LXXII. Ad SPIR. SAL. ARMON. CEPHALICUM, R. *Sem. Cubeb. Cardam. aa. ℥ij. Herb. rorism flor. aa. ℥ij. rad. ireos ℥ij. Cinam. ℥vj. sal. armon. ℥ij. Calc. viv. ℥vj. aq. ℥x. M. vid. Coll. Chym. f. l.*

LXXII. Ad SPIR. SAL. ARMON. ANTISCORBUTICUM, R. *Lign. sassaf. Raph. rustic. Cort. aurant. aa. ℥ij. sem. anis. fœnic. eroci aa. ℥j. infund. cum spirit. vini cochlearis. ℥vj. spirit. sal. armon. cum calce viva ℥ij. D. ad Cucurb. excepto spir. sal. armon. & digerantur per 2. dies, postmodum affund. spir. sal. armoniaci, & sic destilletur, alembico inditur Crocus & fit exinde coagulum.*

LXXIV.

LXXIV. Ad SPIR. SAL. ARM. N. CARMINATIVUM, R. Ol. Cal. arom. bacc juniper Cort. aurant. aa. gut viij. fœnic. anis. carui, macer. aa. gut. vj. caryophyll. gut iv. Hæc olea miscentur in mortario a do cum sal. tart calefact. ℥ß. post affund. spir vini tartarizat. ℥iij. & spir. sal. armoniaci ℥iß. reponatu in loco parum calido, ac deinde decanteretur.

LXXV. Ad SAL HYPOCHONDRIACUM, R. Cap. mort spir. sal armoniaci cum ciner. clavell. parat. elixivietur & ad Crystallisationem evaporetur. Diversarum salium figuras inter crystallisandum exhibuit: tertiâ vice crystallisatum sal dedit cubicum candidum.

LXXVI. Ad SPIR. SAL. VOLAT. & OLEUM SUCCINI, R. Succini flavesc. ℥iß. D. ad Retort. igneque aperto destilletur.

LXXVI. ITEM SECUNDUM L. EMERI, Rec. Succini flavesc. ℥ij. D. ad Cucurb. alembico munitum sicque igneatenæ in fine fortissimo tractetur, accepimus Ol. clarè flavescens & tantillum spirit. Ex hujus remanentia mixta cum sal. decrepit. mediante retort. vitrea ellicuimus Oleum ex nigredine flavescens.

LXXVIII. Ad FLORES SAL. ARMONIACI, R. Sal Armon. salis decrepit. aa. ℥iij. M. D. ad retortam vitream igne arenæ committendam (magnam ignis torturam requirit) sed sic vix aliquot gutto prodire. Ad vapores aquæ affusio-

affusionem necessariam esse ex hoc probabile sit.

LXXIX. Ad SPIRIT. ARMONIACI SUCCINAT. R. Calc. viva ℥j. Sal armoniaci ℥iv. succin. ℥j. M. citissimè & D. ad Retortam vitream.

LXXX. Ad SP. R. SAL. SUCCINI, R. Liq. ab Oleo separat. D. ad Cucurb. alembico munitam, quia multum aquæ affusum erat, ideoque lentissimo igne prius tractari debet, ne spiritus cum aqua ascendat.

LXXXI. Ad TINCTURAM SUCCINI, R. Succini ℥j. sal. tartari ℥i℥. Succinum lento igne liquefiat, postmodum statim sal. tartari calidè tritum immittatur, probè agitetur, & sic spir. vini tartarifat. affund. Satis elegantem Tincturam adepti fuimus

LXXXII ITEM, R. Succini ℥ Nitr. fixat. aa. s. q. affund. his aliquid Aq. pro Nitr. solutione sufficientis & ad siccitatem evaporatum spir. vini tartarifat. s. q. imprægnetur: Tincturam satis intensi coloris inde conspeximus.

LXXXIII. ITEM, R. Succini ℥j Flor. sal. armoniaci ℥ij. M. & affuso spir. vini tartarifat in digest. relinquatur.

LXXXIV. Ad EXTRACT. OPII cum SALE TARTARI, R. Opii aliquantum tosti ℥℥. Sal. tartar ℥j. Spir. vini tartarifat ℥iij. Duo priora probè inter se misc. in mortario calido affund. dictus Spir. vini, quod Spir. vini noloat solvere, solvebat aq. communis.

LXXXV.

LXXXV. Ad EXTRACT. OPII cum AQUA.
℞. Opii ℥ij. Aq. pluv. destillata s. q. M. & repon. in digest.

LXXXVI. Ad MYRRHÆ SOLUTIONEM VERAM, Rec. Myrrh. Sal. tartar. q. s. invicem probè mixta in sacculo loco humido suspendatur, eique vasculum quoddam supponatur.

LXXXVII. Ad ELIXIR. PROPR. COMMUN. Rec. Myrrhæ ℥j. Aloës Croc. or. opt. aa. ℥vj. spir. vitrioli ℥j. spir. Vini tartarifat. s. q. hæc servari possunt in digest. donec inde vis tota extracta fuerit, hinc decantetur, proque usu servetur.

LXXXVIII. Ad ELIX. PROPR. cum ALCALI, Rec. Myrrh. ℥i℔. Aloës Croc. or. aa. ℥j. & ℥j. Indantur vasi cuiusdam amplo v. g. urinali affund. s. q. solut. Sal. tartari, postmodum prope fornacem lente particulæ æqueæ evocentur, huicque exsiccato add. s. q. spir. Vini tartarifat.

LXXXIX. Ad CIRCULATUM MINUS PARACELSI, Rec. Flor. armoniaci ℥℔. Spir. Vini tartarifat. M. & repon. in digest. per 24. horas, postmodum tamdiu hunc abstrahe, donec omne Sal. solutum fuerit. Propter accuratorem vitri conglutinationem difficilimè ascendebat Spir. retort. non sub guttarum, sed æthereæ forma prodit, exhibuit odorem alliū verum.

XC. Ad EXTRACT. OPII cum CALCE VIVA,
℞. Opii

℞. *Opii* ℥j. *decoct.* *Calc. viv.* q. s. fervetur in loco calido, donec Lixivium potiore portionem extraxerit quo facto evaporetur ad mellis consistentiam: Post omni modam extractionem remansere *Cap. mort.* ℥j. & *℞ij.* Ultimo extracto addantur *Croci or.* ℥ij. *Cochinel.* ℥j. *Nuc. mosch.* ℥ss. probè pulverisata M. sicque extract, hoc ad usum reponatur.

XCI. Ad SPIRITUM, SAL. VOLATIL. & OL. CANTHARID. ℞. *Cantbarid. ventr.* ℥ivss. D. ad Retortam vitream arenæ imponend. prodibit liquor in principio albicans, post Sal volatile lat. recipientis ad formam alarum vespertilionum, infundo v. & circa collum ad instar flor. Sambuc. Hispanici apparebat.

XCII. ITEM, Rec. *Cantbar. Capit. ped.* & *alar.* ℥i ss. Detur ad Retortam vitream. Prodibit Liquor in principio candicans, post Sal volatile recipienti adhærescens in forma striarum obliquarum & id Ol. Interim hic Liquor præ illo nullo modo differebat.

XCIII. Ad TINCTURAM CANTHARIDUM, Rec. *Cantbarid. ventr.* q. s. affund. *spir. Vitr. æris fortissimus*, sicque extrahitur Tinctura flava, Tinctura hæc magis flava apparebat quàm subsequens.

XCIV. ITEM. ℞. *Cantbarid. cap. ped. alarum quantum sufficit*, affund. *Spiritus Nitri fortissimus*. Tinctura ejusdem ferme coloris cum superiore evadebat.

XCV.

XCV. Ad TINCTURAM VIPERARUM, R. *Viperarum grosse contus. s. q. affund. spir. Vir. aris q. s. repon. in digest.*

XCVI. ITEM, Rec. *Viperarum grosse contus. s. q. affund. Tinct. tart. Vigani s. q.*

XCVII. ITEM, Rec. *Spirit. Vini, flor. armoniaci acuat. s. q. Viperis grosse contusis affundatur.*

XCVIII. Ad SPIRIT. SAL. VOLATIL. & OL. CORN. CERVI, R. *Corn. Cerv. lbviiij. interim Retort. figulin. recipiente sat amplo & bene munito dotata, sicque in principio lenissimo igne tractetur, ubi prodit primo Sal volatile, post phlegma & Spir. ac tandem Ol.*

XCIX. ITEM, Rectificatio horum Liqueorum sic institui potest. Remoto nempe Sal. volatili in forma sicca tractetur, quo facto prodit Spir. summe volatilis, Sal volatile, tandem Ol. & Spir. : est hic modus sat laudabilis.

C. Ad CORN. CERVI PHILOSOPH. CALCIN. Rec. *Corn. Cerv. s. q. injiciatur Aq. commun. in vesica contentæ in alembico aliquot frustula suspendantur, sicque annexo recipiente aqu. destilletur, quo facto aqua destillata & in vesica remanens destilletur usque ad Gelatinæ apparentiam.*

CI. Ad CORN. CERVI. cum CALCE VIVA CALCINAT. R. *Cornu Cervi, Calc. viva aa s. q.*
F. S. S. S.

F. S. S. S. Saqu, commun. s. q. affund, Res non una vice succedit.

CII. RECTIFICATIO SAL. VOLAT. & SPIRIT. CORNI CERVI simul. Commiscentur probè *Sal. volat. & Spir.* cum *Cap. mort.* proprio, adeo ut hoc penitus siccum appareat, qui facto indatur cucurb. alembic munitæ & cujus orificium charta bibula simpl. obturatum, sicque igne arenæ evocentur, tunc fieri solet, ut particulæ oleosæ alëmbicum & chartam obstantem non ascendant, sed hisce postmodum descendendum, adeoque tantum Sal volatile & Spir. chartam transeunt. Observavimus tandem quasdam oleosas particulâs chartam transisse.

CIII. Ad SPIRITUM URINÆ, *Rec. Urinæ ferment. q. s. D.* ad cucurb. sicque ex arena destilletur.

CIV. ITEM, *Rec. Urinæ recent.* ad mellaginis consistentiam evaporatæ, q. s. includatur Cucurbitul. seu Retort. ignemque arenæ experiantur. In larga quantitate Sal volatile accepimus.

CV. Ad TINCTURAM MYRRH. *Rec. Myrrh. sec. Vigan. solutæ q. s. affund, Spir. Vini tartarifat. s. q. & repon. in digest.* Extrahit Tincturam sat rubicundam.

CVI. Ad BUTYRUM ANTIMONII, *R. Antimonii pulveris. Mercurii sublim. in mortario lapideo triti aa. ℥j.* probè misc. *D.* ad Retort. brevioris & amplioris colli, igne arenæ gradus successivè augeatur, ac postremò undique carbon. circumponatur.

CVII. ITEM, *R. Antimonii pulverisat. Vitrioli ad albed. calcin. sal. decrepit. aa. ℥ss. M.* accuratissimè. *D.* ad Retortam præced. similem & eadem ratione sicut in præced. factum tractetur.

RIVIN. M. Cu,

P

CVIII.

CVIII. Ad MERCURIUM VITÆ, R. *Butyr. antimonii q. v.* huic affund. *Aq. comm.* quæ lactescit, dacantetur in aliud vas, tunc particulæ antimoniales fundum petunt, Salia ab affusa aqua solvuntur, hocque toties repetatur, donec Aqua non amplius saporē notabilem præ se ferat. Malè Mercur. vitæ appellatur, quia de hoc nihil participat, nam progeniei est antimonialis.

CIX. Ad BEZOARDICUM MINERALE, Rec. *Butyr. antimonii q. s.* affund. *spir. Nitri* tam diu, donec ebullitio & effervescencia maximè fumans cessent. *spir. Nitri* abstrahatur, iterumq; affund. ac iterum abstrahatur, & hoc fieri enim debet tertiâ vice. Quod abstractum dicitur *spir. Bezoar. Vitr. ☉.* solvens & nihil aliud est quàm aqua regia. Per horæ unius spatium postmodum in igne detineatur, quo facto Spiritus vini super illud accendatur. iterum candescet, & pro usu fervet.

CX. Ad REGUL. ANTIMONII MARTIALEM, R. *Clavorum solsarum equin. ℥iiij* quibus dum candent, adduntur *Antimonii ℥viij.* aut potius *Antimonio liquefacto* injiciatur ferrum, quod mox ab illo devoratur ac liquescit. His addatur *Nitr. & Tartar. aa. ℥j.* hæc massa fluat per horæ quadrantem in igne, donec non amplius scintillet. ♀. *Regulus. Minus stellatus* primâ vice apparuit hic *Regulus.* Accipimus hujus ℥v.

CXI. Ad REGULUM ANTIMONII RUBR. R. *Antimonii crud. Nitr. Sal. decrepit. aa. ℥iij.* quæ pulverisata misc. & pervices immittuntur crucibulo, semper prioris portionis fluorem expectando, hinc tegatur & ignis augeatur, ut materia in fluore per horam
magneat,

maneat. Accepimus Regulum ab aliis minus differentem.

CXII. Ad HEPAR ANTIMONII seu CROCUM METALLORUM, R. *Antimonii crudi, Nitri aa. part. equal. M.* & in vasculo quopiam ferreo carbone candente accendantur. Accepimus Crocum metall. hepatici coloris. His peractis probe in mortario ille teratur, aqua comm. edulcoretur, quod remanet omne Crocus Metallorum est.

CXIII. Ad SULPHUR. AURAT. ANTIMONII, R. *Aquam ab hepate Antimonii decant ortam, quæ vel sponte particulas sulphureas Antimonii dimittit, vel cum Aceto precipitatur, si per noctem steterit, filtretur.* Accepimus Sulphur sat egregium.

CXIV. Ad TINCTURAM VENER. sec. Auct. Rec. *Virid. æris ℥ij. Sal. armoniaci ℥j. pulverisata M.* ex Retort. sublimentur, *Floribus sublim. spir. vini tartarizatus* affunditur.

CXV. Ad TINCTUR. VENER. HELVETICAM, Rec. *Vitrioli Vener. ℥j. Sal. armoniaci ℥vj.* probe confusa & commixta immittuntur crucibulo calefacto & statim ac materia deliquescit, spatula ligneâ agitur, usque dum fluida plane evaserit, & colorem ex atro viridem induerit. Quo facto removeatur ab igne, aliquandiu adhuc illam agitando, donec refrigescat, ubi pulverisata affundatur *Spir. Vini* mediocriter tantum rectificati quantum sufficit, & in loco calido digerantur. Accepimus Tincturam ex virid. albescentem.

CXVI. Ad ANTIMON. DIAPHORET. Rec. *Reguli antimonii ℥viij. Nitri depurat. ℔ij. M.* cochleatim materia crucibulo candenti indatur & per horam dimidiam in igne detineatur. Quo facto materia hæc

P 2

cum

cum Aqua communi solvitur, filtratur, & quod in filtro manet, pro usu servatur; aqua filtrata, si iterum acet. destillat. præcipitetur, obtinetur Antimon. diaphoret. subtilius. Ex Antimon. crud. candidius adipiscimur hoc medicamentum.

CXVII. Ad LIQUOR COERULE. è CAP. MORT. seu remanentia Tinctur. Vitrioli Veneris: Rec. Remanentiam Tinct. Vitrioli Ven. ℥ij. Calc. vivæ ℥j. misc. D. ad Retortam vitream, igneq; arenæ tradatur, post admixtionem calcis vivæ massa fiebat cœrulea. Liquor haud cœruleus prodibat.

CXVIII. Ad Examinationem ponderis adaucti Calcin REGUL. ANTIMONII, Rec. antimonii simpl. ℥j. ℥viij & ℥ij. huic accedere debet ℥j. gr. viv. xv. Crucibulum ponderavit ℥ix℥. & ℥iij. Crucib. & Reg. antimonii simul ponderarunt ℥xi℥. ℥ij. & ℥ij.

CXIX. Ad VITRUM SATURN. Rec. Minii ℥℥. & ℥ij. Silic. pulverisat. ℥i℥. M. D. ad crucibulum & fortissimo igne torqueatur. Prius effusum erat viride, posterius ex flavedine viride.

CXX. Ad MERCUR. PRÆCIPITAT. Rec. Mercur. viv. Aq. fort. aa. q. s. confund. & repon. in digest. Mercurius solutus inditur Retort. vitr. igni arenæ, hæc secundâ vice fieri debet. Remanet dein massa alba. Hæc massa crucibulo candenti iterum committitur, & aliquantum in igne detinetur.

CXXI. ITEM, Rec. Mercur. viv. Ol. vitriol. aa. q. s. confund. ambo & in digest. repon. solutus Mercur. ex Retorta vitrea igne arenæ abstrahitur, remanente in fundo massa candida, quæ aqua imbuta flavescit constituitq; Turpethum Minerale: aqua filtrata Ol. Tartar. p. d. præcipitata constituit Mercur. præcipit. aurei coloris.

CXXII.

CXXII. Ad MERCURIUM PRÆCIPITAT. ALBUM, Rec. *Solut. Mercur. cum aq. fort. fact. q. v.* præcipitetur cum solut. salis communis, tunc in momento pulvis albicans fundum petit, edulcorandus.

CXXIII. Ad MERCURIUM REVIVICATUM, Rec. *Cinnabar. artificial. ℥j. Calc. viv. ℥j. Limat. martis ℥℥.* Probè misc. cum tantillo Acet. destill. irrorentur, igniq; aperto committantur. Accepimus Mercurii currentis ℥viii.

CXXIV. Ad MERCUR. SUBLIMAT. CORROSIV. Rec. *Vitrioli ad flaved. calcinat. Sal. decrepit. aa. ℥viii. Mercur. viv. ℥iv. Nitr. depurat. ℥ij. misc. D.* ad Retortam vitream igni arenæ, primi sublimati sat candicantis erant ℥v. & ℥j.

CXXV. Ad CALOMELANON *Laz. Riverii*, Rec. *Mercur. viv. ℥ij. Sal. decrepit. ℥liij. M. D.* ad Retortam vitream igni arenæ. Primâ vice Mercurius in substantia collo retort. adhæsit, post secundam sublimationem cum priore sale decrep. iterum Mercur. in substantia conspiciebatur, quapropter in tertia novi sal. decrep. ℥ij. priorem removendo, addidimus. In quarta iterum miscuimus Sal. decrep. ℥ij. tertia ferè pars in forma sublimati ascendit. Quinta sublimatione iterum addidimus Sal. decrepit. ℥ij. In hac ejusdem formæ cum antecedent. prodiit sublimatum. Sexta vice iterum adjecimus Sal. decrep. ℥ij. Apparuit maximam partem salificatum. Septimo recepimus Sal. decrep. ℥ij. & cum priore miscuimus. In hac sublimatione tota fere substantia in forma Salis comparuit. Octavo reiteravimus sublimationem cum s. q. Sal. decrep. hoc in priori erat saliforme. Nonq & decimò sublimavimus, & quod maximam partem in

in Sal redactum vidimus Sublimatum hoc non est liquabile linguæ admotum, sed admodum durum & nullius fere saporis.

CXXVI. Ad SUBLIMATIONEM MERCUR. SUBLIMAT. secundam. *Rec. Mercur. sublim. corrosiv. primâ sublimati, Vitrioli ad flaved. calcin. decrepit. aa. ℥v. ʒj. misc. D. ad Retortam igni arenæ: egregium iterum adepti fuimus sublimatum.*

CXXVII. Ad CROCUM MART. *Aperitiv. Rec. Limat. mart. q. v. affund. Spir. sal. armoniaci cum Calc. vivaparat. tantum, quantum pro illius irroratione sufficere potest, reponatur in cellam, vitrum charta bibula muniendo.*

CXXVIII. ITEM, *Rec. Limat. mart. Sulph. aa. ℥iij.* Probè invicem contritis in vase terreo affund. Aq. commun. ut instar pultis apparet, per bihorium seponatur, ubi materia incalescit, postmodum super ignem per 8. horas calcinetur.

CXXIX. ITEM, *Rec. Ferrum* in igne probe candelactum magdaleone sulphuris teratur, hinc particulae ferri sulphuri combinatae decidunt in vas aqu. repletum suppositum, quæ postmodum contunduntur proque usu reservantur.

CXXX. ITEM, *R. Limat. mart. ʒj. Sulphur. ʒiij.* Invicem commixta indantur crucibulo, & per aliquot horas calcinentur.

CXXXI. ITEM, *R. Limat. mart.* candefactam extingue urinâ recenti, postmodum per 24. horas igne aperto torqueatur.

CXXXII. Ad MERCUR. SUBLIM. *Sublimationem tertiam, R. Mercur. subl. corros. secundâ vice sublimati ʒivj. Vitrioli calcin. Sal. decrep. aa. ʒij.*
M, &

M. & sicut antea tract. &c. Flavedinem contrahit ob ignis violentiorem torturam.

CXXXIII. Ad FLOR. SAL. ARMON. MARTIALES, R. *Sal. armoniaci. Limat. mart. aa. ℥ij. M. D.* ad Retortam vitream igni arenæ: sapor, sublimati cum subsequente est idem, sed hujus *Cap. m.* linguam ad instar ferri candentis afficere solet, linquendo saporem ex dulci adstringentem, color ex nigredine flavus.

CXXXIV. ITEM, R. *Sal. armoniaci ℥ij. Croc. mart. aperitiv. ℥ij. misc. D.* ad Retortam vitream igni arenæ: saporem hoc sublimatū habebat sat penetrantem, colorem verò ex flavedine rubescentem, *Cap. mort.* autem saporem tantum adstringentē præbebat.

CXXXV. Ad VINUM MARTIAL. R. *Limat. mart. ℥ij. Tartar. crud. ℥j. M. D.* ad phialam, affund. Vini Rhenan. s. q. & repon. in lenem calorem, Secundâ vice addidimus adhuc Vini Rhenani opt. ℔j. & Tart. crud. ℥ij. Post quatrduanam digestionem liquorem abstraxim⁹, in principio prodibat Sp. sub striarū forma.

CXXXVI. ITEM, R. *Limat. mart. candefactum.* hancque tribus vicibus sec. Vigan. Vino Rhenano opt. extringue, sicque vires martis acquisiverit.

CXXXVII. Ad FLOR. SAL. ARMON. MARTIAL. secundâ vice sublimatos, R. *Sublim. Flor. sal. armon. martial.* eorumque *Cap. mort.* exactè misce, iterumq; uti alias sublima. In priore sublimatione flores erant rubicundiores, *Cap. mort.* instar mineræ comparebat scintillans, post biduū aëri frigid. expositum variegatis flavis nempe & viridescentibus superbebat particulis.

CXXXVIII. Ad CUPRUM AURATUM. R. *Auripigm. ℔ij.* hoc per 24. dies & vices liquefactum semper aceto extinguebatur. Vid. Auth. circa fin.

CXXXIX. Ad CUPRUM ALBUM Num. I. R. *Veneris*

neris ℥ij. *Arsen* ℥j. fluant in igne, dum in fluore, adijce *Lapid. calamin. alb.* ℥j. postmodum *Mercur subl* 3℔. ac tandem *Nitr.* ℥j. & baculo agitentur. *Schm. et p.* 163 His per 5. horas integras in igne longè violentissimo detentis, nihil certè fluoris apparebat.

CXL. IDEM, Num. II. *Re. Lam Veneris*, quæ macerentur in aqua aluminis per 3. horas, hinc incisæ stratificantur cum *Sal. armon. p j Arsen p ij.* muniatur tigillum, & in igne per 6. horas & ultra stet, dein igne eximebatur & nolens fluere exinguebatur in tigillo cum Oleo Tartari p. d. Interim apparebat Ven. alb. quidem, sed aliquantum friabilis.

CXLI. IDEM, Num. III. *Re. Ven* fluat in crucibulo, add. *pulv. ex arsen. ℥ij Nitr & tartaria aa. ℥j.* & agitato. Hæc quam vis torturam ignis per 6. integras horas passa fuerit, omnem tamen fluorem respuebat.

CXLII. IDEM, Num. IV. *Rec Lamell cupr.* & cemententur cum *Arsen.* post 6. horas fluebat, relinquens Cuprum quoad exteriora rubescens, sed interiora erant albescentia.

CXLIII. Ad FLOR. JOVIAL *Rec. Limat. Jovis & Nitri, aa. part. æq* & ex retort. sublim. flos post bihorium cum impetu exilliebat, relictis in recipiente & collo retortæ ff. albis.

CXLIV. Ad SPIR. SANGUINIS HUMANI: *Rec. Sang. human.* per 6. hebdomadas cum Spiritu vini infus. & in arena ad mellag. consistentiam abstrahit, quò facto destilletur ex Retorta.

CXLV. Ad TINCTUR. FLOR. SAL. ARMON. cum *Croco Martis aperitivo* parat. *Rec. flor. armonici mart. cum Croco* parat. s. q. affund. *Spir. tartarizat. q. v.* accepimus Tincturam flavescens ac saporis adstringentis.

CXLVI. IDEM: *Rec. Flor. sal. armon. cum Limat. mart.* parat. s. q. affund. *Spir. Vini tartarizat.* Apparuit Tinctura flava ac saporis gratissimi.

FINIS PROCESS. CHYMIC.

